

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 32

**59'uncu Birleşim
15 Ocak 2017 Pazar**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	7
II.- GELEN KÂĞITLAR	14
III.- YOKLAMA	86
IV.- AÇIKLAMALAR	15,37,41,57,69,90
1.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ı 58'inci Birleşimde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri nedeniyle kınadığına ilişkin açıklaması	15
2.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, on dört yıldır tek başına ülkeyi yöneten AK PARTİ'nin Türkiye'yi getirdiği noktanın ortada olduğuna ilişkin açıklaması	15
3.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Cumhurbaşkanının tarafsızlık yeminini yok sayarak Anayasa değişikliği görüşmeleri sürecine dâhil olduğuna ilişkin açıklaması	16
	1

- 4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokrasinin güç merkezi olarak güçlendirilmesi doğru iken tüm yetkilerin tek kişiye devrinin ülkede ciddi tahribat yaratan sorunlar üretmesinin olası olduğuna ilişkin açıklaması 16
- 5.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, milletvekilleri olarak kin ve nefret dilinden uzak durmanın çok önemli olduğuna ilişkin açıklaması 16
- 6.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, Anayasa değişikliği kabul edilirse Meclisin kendi varlığını tek kişiye ve tek siyasi partiye teslim edeceğine ve ülkenin geleceği için hayırlı olmayacak bu değişikliğe “hayır” dememenin gelecekte vicdanları sızlatacağına ilişkin açıklaması 17
- 7.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Anayasa değişiklik teklifiyle getirilen cumhurbaşkanı yardımcılığıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 17
- 8.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın, getirilen anayasal düzenlemeyle pek çok konuda yıllarca geriye gidildiğine ve istikrar konusunda sorun yaşanabileceğine ilişkin açıklaması 17
- 9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, İslam dininin, sahip olduğu hoşgörüyle çeşitli ırk, inanç ve geleneğe mensup insanların birlikte yaşamalarına imkân tanıyan bir vatan anlayışına sahip olduğuna ve buna “birlikte yaşama ahlakı” dendiğine ilişkin açıklaması 18
- 10.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, teklif edilen Anayasa değişikliğiyle ülkenin çok daha hızlı ilerleyeceğine ve güçleneceğine ilişkin açıklaması 18
- 11.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, AKP'nin hiçbir şeyinin yerli ve millî olmadığına ve istediğini aldıktan sonra milliyetçiliği yeniden ayaklar altına alacağına ilişkin açıklaması 18
- 12.- Kütahya Milletvekili Mustafa Şükrü Nazlı'nın, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'ya ve ailesine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ve içinde bulunulan tarihî anları Halil Cibran'ın bazı dizeleriyle ifade etmek istediğine ilişkin açıklaması 19
- 13.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Nazım Hikmet'in doğum günü anısına bir şiirini okumak istediğine ilişkin açıklaması 19:20
- 14.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, Nazım Hikmet'in 115'inci doğum gününe ve Başbakanın İzmir'e vadettiği 35 projeden biri olan Alaçatı havaalanıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 20
- 15.- Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine acil şifalar dilediğine ve Anayasa değişikliği görüşmeleri devam ederken Cumhuriyet Halk Partisinin çarşamba gecesi Türkiye'ye, Türk milletine yakışmayan bir görüntüye neden olduğuna ilişkin açıklaması 20

16.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Anayasa değişikliği adı altında bir diktatörlük rejimi inşa edilmeye çalışıldığına, seçilmiş iradenin tutuklu olduğu bir yerde demokratik Anayasa değişikliğinden söz edilemeyeceğine ve tutuklu milletvekillerinin yasama faaliyetlerine katılması için Meclisi göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması	21
17.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	37
18.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Cumhurbaşkanına yönelik ifadelerle ilgili görüş bildirmesinin hukuki olmadığına ilişkin açıklaması	41
19.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 17'nci maddesinin Anayasa yazım tekniğine aykırı olduğuna ve usulüne uygun düzenlenmesi için Komisyona iade edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması	57
20.- İstanbul Milletvekili Celal Doğan'ın, özerk bölgelerin demokratik ülkelerde anayasal bütünlük içerisinde ele alınması gereken bir konu olduğuna ve bu nedenle Anayasa'ya dercedilmemiş bir konunun fiilen hayata geçirilmesinin söz konusu olmayacağına ilişkin açıklaması	69
21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 18'inci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işleminde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	90:91
22.- Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	91
23.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	92

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

21,34,38,44,85,96

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın yaptığı açıklaması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	21:23
2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	34:35
3.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	35:37

- 4.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un yaptığı açıklaması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 38:39
- 5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ eski Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 39
- 6.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 44:45
- 7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 45:46
- 8.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 46:47
- 9.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ eski Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 47
- 10.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Gaziantep Milletvekili Ümit Özdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 18'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 85
- 11.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 18'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 96:97

VI.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA KONUŞMALAR

23

- 1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un, 14/1/2017 tarihli 58'inci Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin konuşması 23:25

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

25

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

25:30

- 1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, Artvin genelinde yapılması planlanan HES projelerinin bazılarının iptal edilme kriterlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/432) 25:26

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, kamuda çalışan mühendis ve mimarların özlük haklarında yaşanan mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/433)

26:28

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile il müdürlüklerinde çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/434)

28:30

VIII.- ÖNERİLER

30,51

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

30:34,51:54

1.- HDP Grubunun, 2/3/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, basın özgürlüğünü ve ifade özgürlüğünü ihlal eden uygulamalara son verilmesi ve basın özgürlüğünün tesis ile tahkim edilmesinin yol haritasının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 15 Ocak 2017 Pazar günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30:34,51:54

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

40

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, ifade edilen bazı bölgesel tanımlamaların Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter yapısı içerisinde gerçekçi olmadığına ilişkin konuşması

40

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

42,48

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Cumhurbaşkanına yönelik bazı ifadelerle ilgili görüş bildirmesinin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

42:44,48:51

XI.- KANUN TASARILARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

54,58,69,86,92,97

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

54:56,58:68,69:85,
86,86:90,92:96,97:98

1.- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 446)

54

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) 55:56,58:68,69:85, 86,86:90,92:96, 97:98

3.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 443) 98

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 439) 98

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

99

1.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, 2007 yılından itibaren Cumhuriyet Halk Partisine mensup milletvekillerince yöneltlen yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/10145) 99:101

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.04'te açılarak on oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın gündem dışı konuşma için söz vermemek yönündeki tutumuna,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın acele ve Genel Kurula duyurulmasında zaruret görülen hâller ortaya çıkması durumunda müspet bir tutum takınacağına inandığına,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Hatay'da ekonomik dengenin düzene girmesi ve ihracatın tekrar hayat bulması için Yayladağ Sınır Kapısı'nın açılmasının elzem olduğuna,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, görüşmelerine devam edilen Anayasa değişikliği teklifinin Türkiye'nin hangi sorununu çözeceğini öğrenmek istediğine ve bu değişikliğin Genel Kurulda oylanmasının bile Türkiye'yi Orta Çağ karanlığına sürükleyeceğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, rakamların Türkiye'nin hem siyasi hem ekonomik hem de demokrasi açısından ne denli korkunç bir duruma geldiğini gösterdiğine ve AK PARTİ'nin gündeminde sadece başkanlık sistemi olduğuna,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, bugün ülkede yaşanmakta olan istikrarsızlığın bizatihi sebebinin halkın gündeminden kopuk AKP Hükûmeti olduğuna,

Sivas Milletvekili Ali Akyıldız, Anayasa değişikliği teklifi geçerse Meclisin mezara, demokrasinin tarihe gömüleceğine ve en kısa zamanda geri çekilmesi gerektiğine,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Başkomutanın bir partinin genel başkanı olduğu bir ülkede Silahlı Kuvvetler ile komutanların durumunun ne olacağını öğrenmek istediğine ve yol yakinken bu tekçi anlayıştan vazgeçilmesi çağrısında bulunduğuna,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, milleti anlayamayan ve ülkeyi tanıyamamış bazı kesimlerin bu Anayasa değişim paketini asılsız eleştirdiklerine ve milletin bu Anayasa değişikliğine sahip çıkacağına yürekten inandığına,

Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı, son günlerde dövizde yaşanan hareketliliğin Türkiye ekonomisinin hukuk dışı ve demokratik olmayan denetimsiz bir politikayı kaldırmadığını çok net olarak gösterdiğine ve belirsiz bir "üst akıl" söyleminin sürdürüldüğüne,

Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı, başkanlık sistemi görüşmeleri devam ederken siyasi baskının dozunun giderek artırıldığına ve Tarsus Gençlik Kolları ile Silifke Gençlik Kolları üyesi bazı gençlerin gözaltına alınmalarına,

Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta, bu Anayasa değişikliğiyle gelecekteki sorunların çözümünün hedeflendiğine ve bazı kesimlerin gerçekleri görmemek noktasındaki ısrarlarını yanlış bulduğuna,

Gaziantep Milletvekili Mehmet Gökdağ, bu Anayasa değişikliğiyle ilgili iki başlılıktan soyut olarak söz etmenin halkı yanıltmaya yönelik davranışlar olduğuna,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, devletin dinini öğrenmek ve yaşamak isteyenlere bu imkânı doğrusuyla vermek zorunda olduğuna,

Sinop Milletvekili Barış Karadeniz, Sinop-Ayancık yolunun Genze mevkisinde 18 Kasım 2016 tarihinde meydana gelen heyelan nedeniyle yapılan çalışmalar hakkında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından bilgi almak istediğine,

İstanbul Milletvekili Hasan Sert, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın Türk milletini suçlayıcı sözlerini ve onu savunmaya çalışanları kınadığına,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, Türkiye'nin Suriye konusundaki dış politikasına,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın ölümünün 94'üncü yıl dönümüne,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, 15 Temmuz darbe girişiminin neden fırsata çevrildiğini, OHAL'in ne zaman kaldırılacağını ve getirecek Anayasa değişikliğinin sonuçlarının neler olacağını öğrenmek istediğine,

Bursa Milletvekili Bennur Karaburun, Anayasa değişikliği teklifiyle düzenlenen Cumhurbaşkanlığı sisteminin kurumsallaşan vesayet yerine kurumsallaşan millet iradesini getirdiğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, FETÖ'yle mücadelenin en kapsamlı şekilde devam etmesi ama adil olması ve mağduriyetlere yol açmaması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın ölümünün 94'üncü yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, terörle mücadelede yürütülen operasyonlar kapsamında Bitlis'te şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine ve Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın ölümünün 94'üncü yıl dönümüne,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın ölümünün 94'üncü yıl dönümüne ve Bitlis'te şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, gündem dışı söz verme yetkisinin oturumu yöneten Meclis Başkan Vekilinde olduğuna ve geçmiş uygulamalarda da Meclisin rutin çalışma günleri dışındaki günlerde çoğunlukla gündem dışı söz verilmediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, AKP'li belediyelerin, bakanlıkların ve kamu kurumlarının TÜRGEV ve ÇYDD'ye farklı yaklaşımlarının ve ayrımcılık iddialarının (10/429),

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı maddi ve manevi sorunların (10/430),

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülere uygulanan disiplin ceza ve tedbirlerinin (10/431),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 16/6/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşları tarafından, radyoloji teknisyenlerinin çalışma koşulları ve yaşadıkları sorunların araştırılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2273 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 14/1/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Engin Altay tarafından, Cenevre'de devam eden Kıbrıs kapsamlı çözüm müzakerelerinin değerlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin (13 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 14 Ocak 2017 Cumartesi günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İstanbul Milletvekili Garo Paylan’a yönelik kürsüyü kullanma ve siyaset yapma özgürlüğünün kısıtlanmasını kabul etmelerinin mümkün olmadığına ve bu nedenle HDP Grubu olarak bugünkü birleşimde söz haklarını kullanmayacaklarına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Ermeni soykırımı olduğu iddiasının Türk milletine yapılacak en büyük hakaret olduğuna ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konudaki tavırlarının her zaman net olduğuna,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, millete karşı hakareti hiçbir vatandaşın ve hiçbir milletvekilinin kabul etmesinin mümkün olmadığına ve Türkiye’ye haksız yere itham edilen konularda AK PARTİ’nin hiçbir zaman duyarsız ve tarafsız kalmadığına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Başbakanın Meclisteki Anayasa değişiklik teklifinde kullanacağı oyu Cenevre müzakerelerinden daha fazla önemsemesini yadırgadığına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Bitlis’te şehit olan 2 askere Allah’tan rahmet dilediğine, Hükümetin, Türkiye’nin gündeminde bulunan sorunlarla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmesi gerekirken bundan imtina etmesini açık bir saygısızlık olarak değerlendirdiğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz, İstanbul Milletvekili Yıldız Seferinoğlu’nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Başkanlık Divanı olarak Bitlis’te şehit olan 2 askere Allah’tan rahmet dilediklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 446),

3’üncü sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 443),

4'üncü sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 439),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 447) birinci görüşmesine devam edilerek 17'nci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Ankara Milletvekili Levent Gök, billboardlarda İstanbul Milletvekili Eren Erdem'e ağır hakaretler eden ve yanlış bir hadiseyi nakletmek suretiyle hedef hâline getirenlerin bulunmasını istediklerine ve Meclis Başkanlığının da bu konunun takipçisi olması gerektiğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'e yönelik hareketin tam bir provokasyon olduğuna ve milletvekillerinin itibarına yönelik, gerçeklikle hiçbir ilgisi olmayan, tamamen kışkırtmaya dönük yaklaşımları kınadıklarına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'e yönelik hareketi kınadıklarına ve Başkanlık Divanının milletvekillerinin itibarının korunması konusunda hassasiyet göstermesini talep ettiğine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Anayasa değişikliği teklifiyle ilgili görüşmelerin mutlaka TRT'den ve başka kanallardan da yayınlanması ve halkın bilgi alma hakkının sağlanması gerektiğine, bunun gerçekleşmemesinin ayıplı bir durum olduğuna,

Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili İsmail Aydın, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, AK PARTİ'nin görüşünün Anayasa'nın ilk 4 maddesinin hiçbir biçimde değiştirilmemesi yönünde olduğuna,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Anayasa'nın ilk 4 maddesiyle ilgili herhangi bir değişikliğin söz konusu olmadığına ve Milliyetçi Hareket Partisiyle yapılmış görüşmelerde de bu konunun gündeme gelmediğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ın Anayasa'nın ilk 4 maddesiyle ilgili bazı ifadelerini düzeltmesini ve Başbakanın bununla ilgili bir açıklama yapmasını talep ettiğine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, AK PARTİ Grubu adına konuşan Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ın, iktidar partisinin rejim değişikliği konusunda Anayasa'nın değiştirilemez maddelerini değiştirme niyetini açıkça ortaya koyduğuna,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Başkanlık Divanı olarak oylamanın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün amir hükümlerine göre gerçekleştirilmesi hususunda hassasiyet gösterilmesini tekrar talep ettiklerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, oylamaların İç Tüzük'ün 148'inci maddesine göre usulüne uygun bir şekilde yapıldığına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerindeki soru-cevap işleminde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine acil şifalar dilediğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine acil şifalar dilediğine, Milliyetçi Hareket Partisinin yaşadığı acı nedeniyle görüşmelere aktif katılımdan vazgeçmiş olduğuna ve bu şartlarda görüşmelere ara verilmesi yönündeki düşüncelerini paylaşmak istediğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ve bir müddet daha çalışmanın uygun olacağı düşüncesinde olduklarına,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşinin çocuklarına ve hayatına kavuşacağını ümit ettiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Anayasa değişiklik teklifinin bir iki maddesi dışında bütün oylamalarının İç Tüzük'ün gizli oylama şartlarına göre yapılmadığına, Milliyetçi Hareket Partisinin bir acısı varken, bu gece bir oldubittiyle bu teklifi geçirmeye çalışmayı ahlaki bulmadığına ve oylamanın titizliği konusunda Başkanlığın yüksek refleksini beklediğine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Anayasa değişiklik teklifinin şu ana kadar geçen 14 maddesinde de İç Tüzük'ün 148'inci maddesine uygun bir oylama gerçekleştirildiğine,

Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine acil şifalar dilediğine, ülke tarihindeki en önemli kırılma ve dönüşüm noktalarından birisi bu olan bu Anayasa değişiklik teklifinde milletvekilini sıradan bir oy verme enstrümanı gibi gören anlayışı şiddetle reddettiğine ve diğer maddelerde konuşma haklarını kullanacaklarına,

Ankara Milletvekili Levent Gök, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 15'inci maddesinin oylamasında tasnif ve ayırım işlemine Genel Kurula verilen arada devam edilmesinin İç Tüzük'e aykırı olduğuna,

Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, oylama işlemi bitmeden ara verilerek Başkanlık makamının boş bırakıldığına, bu itibarla yapılan işlemin sakatlandığına ve Başkanlık Divanı üyesi olarak bu işlemin yenilenmesini talep ettiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, oy sayım dökümü ve sonucunun ilanın aynı oturumda yapılması gerektiğine,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle Anayasa'nın 58 ayrı maddesinde düzenleme yapıldığına, bunun yasa yapım tekniğine aykırı olduğuna ve Komisyona iade edilmesi gerektiğine,

İzmir Milletvekili Özcan Purçu, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Kâtip Üyeler hakkındaki ifadeleri nedeniyle kendisine teşekkür ettiğine,

Anayasa Komisyonu Sözcüsü Zekeriya Birkan, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle ilgili Komisyon tarafından değerlendirme yapılarak izlenilen yöntemin Anayasa'ya, İç Tüzük'e ve teamüllere uygun olduğuna karar verildiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, bütün milletvekillerinin, oturumu yöneten Meclis Başkan Vekillerinin uygulama birliği içinde olmamalarıyla ilgili bir rahatsızlığı olduğuna,

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Genel Kurul çalışmalarının bu kadar uzun süre devam ettirilmesinin insanın bedensel, ruhsal ve zihinsel kapasitesine aykırı olduğuna,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Pulcu'nun konuşmasının yanlış yorumlandığına,

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, Genel Kurulda yaşandığı iddia edilen ısırilma olayına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, uyarılarının dikkate alınarak Twitter hesabından Genel Kurul çalışmalarıyla ilgili yapılan paylaşımın düzeltildiğine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Twitter hesabından yapılan paylaşımın aslında doğru bir şekilde yapılmış olduğuna,

İstanbul Milletvekili Ali Şeker, on altı saate yaklaşan bir çalışma süresinin çok sakıncalı olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın,

Başkanlık Divanı olarak İstanbul Milletvekili Eren Erdem'e yönelik provokasyonu yapanları şiddetle kınadıklarına ve bu olayın takipçisi olacaklarına,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonunun Genel Kurul çalışmalarıyla ilgili yayının Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı arasındaki protokol hükümleri gereğine göre yapıldığına,

Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grup Başkanına,

Bursa Milletvekili İsmail Aydın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 12'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Yalova Milletvekili Muharrem İnce, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Konya Milletvekili Mustafa Hüsnu Bozkurt, İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Pulcu'nun 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan, Millî Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerindeki soru-cevap işleminde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 16'ncı maddesinin kanun yapım tekniğine aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilemeyeceği yönündeki tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda bir usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olduğu kabul edildi.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 15/1/2017 tarihli birleşiminin saat 14.00 yerine saat 16.00'da açılmasına, 16/1/2017 Pazartesi günü toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 15 Ocak 2017 Pazar günü saat 16.00'da toplanmak üzere birleşime 06.09'da son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Özcan PURÇU

İzmir

Kâtip Üye

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Ali Haydar HAKVERDİ

Ankara

Kâtip Üye

Emre KÖPRÜLÜ

Tekirdağ

Kâtip Üye

Fehmi KÜPÇÜ

Bolu

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**15 Ocak 2017 Pazar****Meclis Araştırması Önergeleri**

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 Milletvekilinin, Artvin genelindeki HES projelerinin vereceği olası zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/432) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2016)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 Milletvekilinin, kamuda çalışan mühendis ve mimarların özlük haklarıyla ilgili mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/433) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2016)

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 Milletvekilinin, Afet ve Acil Durum İl Müdürlüklerinde çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/434) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2016)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergesi

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülke genelinde tüketilen temizlik malzemelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6574)

15 Ocak 2017 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Özcan PURÇU (İzmir), Ömer SERDAR (Elâzığ)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 59’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce on beş sayın milletvekiline birer dakikayla 60’a göre söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yalım.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım’ın, Bursa Milletvekili İsmail Aydın’ı 58’inci Birleşimde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri nedeniyle kınadığına ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, ilk önce, bütün arkadaşlarımıza iyi çalışmalar olsun.

Yeni Anayasa’nın maalesef sonuna doğru geliyoruz, maddelerin ilk oylamasının. Ancak, ben hâlâ -dünkü yapılan- AKP Milletvekili İsmail Bey’in yaptığı açıklamanın çok hatalı olduğunu, kendisinin bunu geri çekmemesinden veya hatalı olduğu hâlâ en ufak teyit edilmediğinden dolayı üzüntümü belirtmek istiyorum ve de kendisini kınadığımı tekrar belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akin...

2.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akin’ın, on dört yıldır tek başına ülkeyi yöneten AK PARTİ’nin Türkiye’yi getirdiği noktanın ortada olduğuna ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

On dört yıldır tek başınıza ülkeyi yönetiyorsunuz. Türkiye’yi getirdiğiniz nokta ortada. Ekonomi can çekiyor, dış politika iflas etmiş ve tutarsız politikalarınız tarihe geçmiş, terör iyice azmış ve “İŞİD” adındaki katil sürüsünü ülkemizin başına bela etmişsiniz. Aynı menzilin yolcusu olduğunuz, koruyup kolladığınız, Hükümet ortaklığı yaptığınız ve devleti teslim ettiğiniz yol arkadaşınız FETÖ ülkemize kastetmiş, darbeye kalkışmış ve kısaca güzel ülkemizi yönetilemez hâle getirdiniz. Şimdi kendi beceriksizliğinizi parlamenter sisteme yükleyip buradan, bu çıkmazdan bir diktatörle kurtulabileceğinizi iddia ediyorsunuz. Çok istediğiniz başkanlığı kabul ettirmek için mi bu güzel ülkemizi içinden çıkılmaz sorunlarla baş başa bıraktınız? Halkımızı başkanlığa razı etmek için mi bu koşulları oluşturdunuz?

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

3.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Cumhurbaşkanının tarafsızlık yeminini yok sayarak Anayasa değişikliği görüşmeleri sürecine dâhil olduğuna ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün Sayın Cumhurbaşkanının açıklamalarını dinledik. Yine Sayın Cumhurbaşkanı tarafsızlık yeminini yok sayarak Anayasa değişikliği görüşmeleri sürecine de dâhil olmuştur. Parlamentoda yüzde 52 temsil gücü olan muhalefetin Parlamento işleyişi ve İç Tüzük gereği yasal haklarını kullanarak Anayasa değişikliği görüşmelerindeki hukuk içindeki tavrını siz “edep ve adap bilmeden engelleme gayretleri” olarak nitelendirdiniz.

Sayın Cumhurbaşkanı, size şunu hatırlatırım: Komisyon ve Genel Kurulda insani olmayan çalışma saatlerinde ve bir aceleyle ülkenin bütün sorunlarını bir kenara bırakarak günlerdir görüştüğümüz bu Anayasa değişikliği sizin Anayasa'daki yetkilerinizi ve tarafsızlığınızı aşarak devlet yönetiminde sebep olduğunuz hukuk dışı yönetim krizine çözüm arama çabasıdır. Tekrar hatırlatmak istedim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokrasinin güç merkezi olarak güçlendirilmesi doğru iken tüm yetkilerin tek kişiye devrinin ülkede ciddi tahribat yaratan sorunlar üretmesinin olası olduğuna ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz birinci sınıf demokrasiyi hak etmektedir. Bunun yolu, parlamenter sistemin sorunlarının giderilmesi, parlamenter denetim mekanizmalarının etkin kılınması, sivil toplumun güçlendirilmesi, demokratik hak ve taleplerin karşılanması, Siyasi Partiler Yasası, Sendikalar Yasası, Seçim Yasası, şeffaflık gibi düzenlemelerin sağlanmasıdır. Yargının kâğıt üzerinde değil, gerçek anlamda bağımsız ve tarafsız olması sağlanmalıdır. Özgürlükçü ve çoğulcu demokrasinin, hukuk devletinin temelinde insan hakları bulunan bir düzenin inşa edilebileceği yer Türkiye Büyük Millet Meclisi olmalıdır. Türkiye'nin demokrasi sarayı Türkiye Büyük Millet Meclisidir, başka saraylara ihtiyaç yoktur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokrasinin güç merkezi olarak güçlendirilmesi doğru iken tüm yetkilerin tek kişiye devrinin ülkemizde ciddi tahribat yaratan sorunlar üretmesi olasıdır.

Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Kavakcı...

5.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, milletvekilleri olarak kin ve nefret dilinden uzak durmanın çok önemli olduğuna ilişkin açıklaması

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Meclisimiz yoğun bir şekilde çalışıyor; bizim için, tarihimiz için çok önemli bir Anayasa düzenlemesi üzerinde çalışıyoruz. Yalnız, bunu yaparken milletvekilleri olarak kin ve nefret dilinden uzak durmamızın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Saygıdeğer milletvekillerinin konuşmalar yaptıklarında vatandaşlarımıza örnek olacak şekilde 15 Temmuz ruhunu, bilincini yaşatarak söz almalarını saygılarımla arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çamak...

6.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, Anayasa değişikliği kabul edilirse Meclisin kendi varlığını tek kişiye ve tek siyasi partiye teslim edeceğine ve ülkenin geleceği için hayırlı olmayacak bu değişikliğe “hayır” dememenin gelecekte vicdanları sızlatacağına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Türkiye Cumhuriyeti, tek bir siyasi partiye ve onun başındaki tek bir kişiye emanet edilemeyecek denli güçlü ve köklü bir devlet geleneğine sahiptir. Bu gücün her defasında ehil kişilerce kullanılacağı güveniyle geleceğe yönelik bir sistem kurulamaz. İnsanlık tarihi, niyetlerinden bağımsız olarak kontrolsüz gücü ele geçirenlerin yarattığı trajedilerle doludur. Bu değişiklikler kabul edilirse Meclis kendi varlığını tek kişiye ve tek siyasi partiye teslim eden bir Meclis olacaktır. Ülkemizin geleceği için hayırlı olmayacağı belli olan bu değişikliklere “Hayır.” dememek gelecekte vicdanları sızlatacaktır. Hayırlı olmayacak işe “Hayır.” diyelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

7.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Anayasa değişiklik teklifiyle getirilen cumhurbaşkanı yardımcılığıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Başbakana soruyorum: Anayasa’da yaptığımız değişiklikle, Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya birden fazla yardımcı atayabilir. Cumhurbaşkanlığı makamının boşalması hâlinde kırk beş gün içinde seçim yapılır. Yenisi seçilinceye kadar Cumhurbaşkanı vekâlet eder ve Cumhurbaşkanının yetkilerini kullanır. Genel seçime bir yıl kala Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimle, Cumhurbaşkanıyla birlikte yenilenir.

Şimdi size soruyorum: Milletin iradesiyle seçilmiş milletvekillerini oluşturan Meclisin Başkanının Cumhurbaşkanı vekâlet etmesi, atanmış cumhurbaşkanı yardımcısının Cumhurbaşkanının yetkilerini kullanması, ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimine bir yıl veya daha az süre kalmış ise seçimler Türkiye Büyük Millet Meclisiyle birlikte yapılacağından, atanmış cumhurbaşkanı yardımcısı bir yıla yakın görev yapmış olacaktır. Bu durum milletin iradesini hafife almak değil midir? Seçilmiş olan vekiller, cumhurbaşkanı yardımcısının atanmış olması sebebiyle onun altında nasıl bir görev yapacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

8.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, getirilen anayasal düzenlemeyle pek çok konuda yıllarca geriye gidildiğine ve istikrar konusunda sorun yaşanabileceğine ilişkin açıklaması

TÜREBİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

On beş yıldır iktidardasınız, yeni bir anayasal düzenleme getiriyorsunuz. Bu düzenlemeyle, temel hak ve hürriyetleri kullanmada elli altı yıl geriye gidiyoruz; sosyal devlet anlayışında elli altı yıl geriye gidiyoruz; medyanın özgür, yargının bağımsız, üniversitenin özerk olmasında elli altı yıl geriye gidiyoruz; egemenliğin halk tarafından Meclis eliyle kullanılmasında yüz kırk yıl geriye gidiyoruz; can ve mal güvenliği konusunda iki yüz on yıl geriye gidiyoruz; hatta, 1215 yılında kabul edilen Magna Carta’ya göre de mahkeme kararı olmadan hiçbir insanın mahkûm edilemeyeceği konusundaki anlayışta da tam sekiz yüz iki yıl geriye gidiyoruz.

Seçimlerde Cumhurbaşkanı başka bir partiden, Meclis başka bir partiden olduğu zaman, bu seçimlerden sonra Cumhurbaşkanı Meclisi feshedecektir. Sonraki yapılan seçimlerde yine aynı sonuç çıkarsa tekrar seçim yenilenecektir, tekrar aynı sonuç çıkarsa tekrar yenilenecektir. Peki, böyle bir sonuçta, bugüne kadar çok iltifat ettiğiniz istikrar ne olacaktır?

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, İslam dininin, sahip olduğu hoşgörüyle çeşitli ırk, inanç ve geleneğe mensup insanların birlikte yaşamalarına imkân tanıyan bir vatan anlayışına sahip olduğuna ve buna "birlikte yaşama ahlakı" dendiğine ilişkin açıklaması

İMİRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İslam, aidiyet hisleriyle kişinin kimliğinin oluşmasına katkıda bulunan vatan, millet ve bayrak sevgisini meşru kabul etmiştir. Farklı memleketlerde yaşayan, farklı milliyete mensup insanları dışlamak, onlara karşı düşmanlık besleyerek ayrımcılık yapmak İslam'ın evrensel ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Zira, İslam, sahip olduğu hoşgörüyle çeşitli ırk, inanç ve geleneğe mensup insanların birlikte yaşamalarına imkân tanıyan bir vatan anlayışına sahiptir. Farklı din ve milliyetlerden insanlarla bir arada yaşamının en güzel örneklerinden birini Allah Resulü Medine'de göstermiştir. Ecdadımız da asırlarca farklı dil, din ve renklerden insanın birlikte yaşamasına imkân tanımıştır. Bizler de ecdadımıza layık olmanın cabası içinde olmalıyız. Buna "birlikte yaşama ahlakı" diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gözgeç...

10.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, teklif edilen Anayasa değişikliğiyle ülkenin çok daha hızlı ilerleyeceğine ve güçleneceğine ilişkin açıklaması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Deniliyor ki: "Terör var, ekonomik sorunlar var, sırası mıydı, bu telaş niye?" Öncelikle, ortada bir telaş yok. Usulüne uygun teklif edilen bir değişiklik var. Ancak, AK PARTİ'nin her alanda gerçekleştirdiği hız kesmeden devam eden yatırımlara, gelişmelere ayak uyduramayanların yılların alışkanlığıyla "Bu ne hız?" demeleri doğaldır. "On dört yılda ne istediniz de yapamadınız?" deniyor. Yıl 2002 "Eyvah! Mahvolduk." çığırtkanlığı, 367 krizi, parti kapatma davası, 27 Nisan e-muhırası, gezi olayları, 17-25 Aralık, 15 Temmuz, bir yandan terör diğeryandan vesayet organlarını devreye sokarak Türkiye'nin güçlenmesini engelleme çabaları. Buna rağmen reform niteliğinde atılan önemli adımlar. Sistem krizlerine rağmen on dört yılda büyüyen Türkiye. Teklif edilen değişiklikle, ülkemiz, çok daha hızlı ilerleyecek ve güçlenecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

11.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, AKP'nin hiçbir şeyinin yerli ve millî olmadığına ve istediğini aldıktan sonra milliyetçiliği yeniden ayaklar altına alacağına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepimiz çok iyi biliyoruz ki AKP'nin hiçbir şeyi yerli ve millî değildir, Türk tipi değildir. Getirecekleri başkanlık sistemi de Türk tipi olmayacaktır, olsa olsa FETÖ'cü tipi olacaktır. Şu çok iyi bilinmelidir ki AKP istediğini aldıktan sonra milliyetçiliği yeniden ayaklar altına alacaktır. Eğer bu sürecin sonunda, Allah muhafaza, amaçlarına ulaşacak olurlarsa tarih kitapları şöyle yazacaktır: "Önce demokrasiyi kullandılar. Sonra Türk milliyetçiliğini kullandılar. Diktatörlük rejimi kurulduğunda ne demokrasi ne Türk milliyetçiliği ne de cumhuriyet, hiçbirisi kalmamıştı, hepsinin izlerini bile çoktan silmişlerdi." Tarih kitaplarının bunları yazmaması için -tek bir kişinin değil de- milletimize hizmet eden bütün milletvekillerini göreve davet ediyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Nazlı...

12.- Kütahya Milletvekili Mustafa Şükrü Nazlı'nın, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'ya ve ailesine geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve içinde bulunulan tarihî anları Halil Cibran'ın bazı dizeleriyle ifade etmek istediğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ŞÜKRÜ NAZLI (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında değerli milletvekili arkadaşımız Saffet Sancaklı'ya ve ailesine geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Tarihî anlara tanıklık ediyoruz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak. Korku imparatorluğu ve onun vesayetçi artıklarına veda ettiğimiz bu anları, Halil Cibran'ın şu dizeleriyle ifade etmek istiyorum:

“Biz hüznün çocuklarıyız

ve hüznün, âleme hayır ve bilgi yağdıran buluttur.

Siz sevinçlerin çocuklarısınız.

Sevinçleriniz ne kadar yükselirse yükselsin

Sonuçta rüzgârın yıktığı dumandan direkler gibidir.”

Hakikat güneşinin aydınlattığı bir Türkiye heyecanıyla hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tüm...

13.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Nazım Hikmet'in doğum günü anısına bir şiirini okumak istediğine ilişkin açıklaması

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Başkan.

Bugün Nazım Hikmet'in doğum günü. Nazım Hikmet'in anısına bir şiir okumak istiyorum Nazım Hikmet'ten:

“O duvar,

duvarınız,

vız gelir bize vız!

Bizim kuvvetimizdeki hız,

Ne bir din adamının dumanlı vaadinden,

Ne de bir hülyanın gönlü yakışındandır.

O yalnız

tarihin durdurulmaz akışındandır.

Bize karşı koyanlar,

karşı koymuş demektir.

Maddede hareketin,

Yürüyen cemiyetin ezeli kanunlarına.

Sükûn yok, hareket var

bugün yarına çıkar

yarın bugünü yıkar

ve bu durmadan akar,

akar,

akar.

Biz bugünün münadisi
yarının kahramanlarıyız.
Biz bu durmadan akan,
yıkıp yapan akışın
çizgilenmiş sesiyiz.
Biz, adımlarını tarihin akışına uyduran
temelleri çöken emperyalizme vuran,
yarını kuranlarız.
O duvar,
duvarınız,
vız gelir bize vız!”
Teşekkür ederim.
BAŞKAN – Teşekkür ederim.
Sayın Yiğit...

14.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, Nazım Hikmet'in 115'inci doğum gününe ve Başbakanın İzmir'e vadettiği 35 projeden biri olan Alaçatı havaalanıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

ALİ YİĞİT (İzmir) – Nazım Hikmet'i 115'inci doğum gününde saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Sayın Başkan, Sayın Başbakan İzmir'in milletvekili ve İzmir'e vadettiği 35 projeden birisi de Alaçatı Havaalanı'ydı. Bugün Alaçatı'dan bir arkadaşım aradı beni. “Başbakan gitti gidecek. Bize de söz vermişti. Bu 35 projeden biri olan Alaçatı Projesi ne olacak, hayal mi olacak, biz rüyaya mı yatacağız?” diye sordular. Bu konuda Başbakandan bir cevap bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tezcan...

15.- Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın eşine acil şifalar dilediğine ve Anayasa değişikliği görüşmeleri devam ederken Cumhuriyet Halk Partisinin çarşamba gecesi Türkiye'ye, Türk milletine yakışmayan bir görüntüye neden olduğuna ilişkin açıklaması

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de sözlerimin başında Milliyetçi Hareket Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Saffet Sancaklı kardeşimizin muhterem eşine Allah'tan acil şifalar diliyorum.

Anayasa değişikliği görüşmelerimizin on yedinci günündeyiz. Hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi çarşamba gecesi burada Türkiye'ye, Türk milletine yakışmayan bir görüntüye neden oldu. Hukuk tanımayan, şiddeti meşru kabul eden bu tavrı kınıyorum. Tekrarlanmaması dileklerimi sunuyorum.

Ayrıca, gözümün önünde, kendisi de benim gibi doktor olan yani hayatını insanlık hizmetlerine adayacağına, insan hayatına mutlak surette saygı göstereceğine ve bilgilerini insanlık aleyhinde kullanmayacağına yemin eden CHP Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara, partimizin Genel Başkan Yardımcısı olan Sayın Fatih Şahin'e, burnunu ve gözünü hedef alarak, yumruk atmıştır. Bu alçak saldırı sonucu başkanımızın burnu kırılmıştır, ameliyat olmuştur.

Nefi Kara insan hayatına saygı duymamış, bilgilerini insanlık aleyhinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

16.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Anayasa değişikliği adı altında bir dikta rejimi inşa edilmeye çalışıldığına, seçilmiş iradenin tutuklu olduğu bir yerde demokratik Anayasa değişikliğinden söz edilemeyeceğine ve tutuklu milletvekillerinin yasama faaliyetlerine katılması için Meclisi göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Bugünlerde sözüm ona Anayasa değişikliği adı altında bir dikta rejimi inşa edilmeye çalışılıyor. Her ne kadar muhalefet etsen de gizli anlaşmalar ile ödünlerle yasa maddeleri bir bir kabul ediliyor. Bu getirilecek olan tek adam yasasının Türkiye halklarına yarar getirme yerine zarar getireceği gerçekliği inkâr edilemez.

Hemen hemen her ilden milletvekilleri lehte veya aleyhte kısa süreli de olsa ifadelerini dile getirmekte ama Hakkâri ilimizin tüm vekilleri, 3 vekil şu anda tutuklu, daha doğrusu rehin olduklarından dolayı bu yasama faaliyetlerine katılamamaktadır. Bu durum, insan haklarına aykırıdır. HDP'nin yüzde 84 oy aldığı bu il âdetâ cezalandırılmaktadır. Seçilmiş iradenin tutuklu olduğu bir yerde demokratik Anayasa değişikliğinden söz edilemez. Tutuklu tüm vekillerimizin yasama faaliyetlerine katılması için Meclisi göreve davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Konuşanı göremedim ama iktidar partisi grubuna mensup bir sayın milletvekili, çarşamba akşamı yaşanan olayların bütün sorumluluğunu partimize yıkmak ve “alçakça duruş, davranış”, “rezil” gibi ifadeler kullanmak suretiyle bir sataşmada bulundu Sayın Başkanım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “Alçakça saldırı.” dedi ya, “duruş” demedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Alçakça bir saldırı.”, evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

Lütfen, iki dakikada tamamlayalım ve yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Mersin Milletvekili Yılmaz Tezcan'ın yaptığı açıklaması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Tarihten husumet çıkarılmaz, ders çıkarılır.” diye çok bilinen bir laf vardır. Çarşamba günü de bir tarihtir. Sayın milletvekili nerede, kimin konuştuğunu bilmiyorum, göremedim yani.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sütunun arkasına saklanmış.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Neyse, önemli değil.

Çarşamba akşamı bu Mecliste yaşanan görüntülerin kamuoyunda da tasvip edilmediğinin ben de farkındayım. Bu görüntülerin yaşanması tek taraflı bir iradeyle gerçekleşmemiştir. Daha önce burada bir konuşmamda anlattım, bu kürsü millî iradenin, Meclisin, milletin kürsüsüdür. Bu kürsü üzerinden milletin vekilleri, millete, kamuoyuna ve milletvekillerine mesaj verirler. Bu kürsünün kuruluş gerekçesi, amacı budur. Çarşamba akşamı yaşananlar keşke yaşanmasaydı, ama sizin -hepinizi kastetmiyorum- demokratik taleplere tahammülsüzlüğünüz de bunda önemli bir rol oynamıştır.

Öte yandan, Sayın Fatih Şahin'in durumu en az onun kadar beni de üzmüştür. Buradan da, çok üzgün olduğumuzu, geçmiş olsun dileğimizi belirttik. Değerli milletvekilleri, olan olmuş, kaşımak istiyorsanız kaşıyalım ama bilinen bir şey var, hepinizin bildiği bir şey var: Kavgada yumruk sayılmaz. O gece kim kime ne kadar vurdu, kaç tane? Yani bizim milletvekillerimiz darbe almadı mı zannediyorsunuz. Yani öyle bir algı yaratıyorsunuz ki: “CHP'liler AKP'lileri dövdü.” Bunu istemem. Bu, size de yakışmaz, bize de yakışmaz. Bunu kaşımamanın kimseye de bir faydası yoktur Sayın Vekil.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) - Ama siz sürdürüyorsunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Vekil, kim sürdürüyor? Twitter’lara bakın.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Dün akşam, yok beygir ısırdı, yok köpek ısırdı...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sen kendi açıklamalarına bak.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Ne var benim açıklamalarımda?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Böyle şey olabilir mi?

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Rezalet, rezalet.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Ne rezalet, hepsi gerçek.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Hepsi yalan.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Kayıtlı gerçek.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum, lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Burası fikrî münakaşanın yapılacağı bir yerdir, fiziki münakaşa burada olmaz. Ayrıca, bu kürsüyü biz yıkmadık, bu kürsüyü biz kırmadık.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – Kürsüyü bloke ettiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yaşananlar milletin gözü önünde yaşanmıştır. Sayın Altay’a cevap verip polemige girmek istemiyoruz ama her şey milletin terazisinde tartılmaktadır. Herkes hak ettiğini almıştır millettten.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bozkurt, size 60’a göre yerinizden...

Buyurun.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Başkanım, 58’e göre...

BAŞKAN – İki dakikaya çıkartacağım.

Buyurun, buyurun, tamamlarsanız, vereceğim ben size. Lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dakika... Talep 58’inci madde Sayın Başkan.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Ama benim göstereceğim şeyler var. 58’e göre rica ediyorum.

BAŞKAN – Neyi, hangi şeyi düzelteceksiniz?

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Dün akşamki konuşmamı düzeltmek istiyorum.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Bozkurt, bunu tamamen şeye çevirmemiz lazım, zaman kaybı da olmasın. Ben yerinize zaten meramınızı anlatacağım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır... Hayır...

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Kürsüden rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, düzeltmeyi hangi hususla, hangi ibareyle yapacağınızı belirtmeniz lazım açıkça. Bakın, İç Tüzük çok açık, ona göre.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hangi maddeye göre?

BAŞKAN - Bir saniye... Dinliyorum ben Sayın Bozkurt'u.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Efendim, ben konuşmamda tam izah edemedim. AKP milletvekili arkadaşımızın “Beni bir CHP’li ısırdı ama Eren Erdem değildi.” sözünü tam anlatamadım. Onun için, lütfen düzeltmeye izin verin.

BAŞKAN – Hayır, onu yapamıyorsunuz işte. Siz kendi beyanınızı düzeltmeye ilişkin... Sizin hangi beyanınıza yönelik...

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Yani kendi beyanım. Bakın, burada var efendim.

BAŞKAN – Sizin beyanınız ne? Hangi beyanınızı, nasıl düzelteceksiniz? Yani onu söylemeniz lazım. İç Tüzük, 58’i bu şekilde uyguluyor. Sizin dediğiniz satışmaya girer, o dünde kaldı.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Bakın, kırk üç yıllık bir hekim olarak bu ısırmanın dış izi olmadığını tam anlatamadım, onu düzeltmek istiyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika veriyorum Sayın Bozkurt. Yeni bir polemik oluşturmayalım lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – O ayrı bir şey Sayın Başkan. Sayın Başkan, İç Tüzük’ü uygulayın, usule aykırı işlem yapmayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, konuştuğu bir beyanı düzeltecek, bu İç Tüzük’ün hükmü.

VI.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA KONUŞMALAR

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt’un, 14/1/2017 tarihli 58’inci Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin konuşması (x)

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, dün akşam burada konuşurken, çok iyi niyetle, arkadaşımızın konuşmasından mülhem söz aldım çünkü dedi ki: “Beni bir CHP milletvekili ısırdı ama o Eren Erdem değildi.” O hengâmede kendisini ısıranın bir CHP milletvekili olduğunu ve Eren Erdem olmadığını saptayanın adını da vermesi gerekir. Bu, bütün CHP milletvekillerini ilzam eder. Öte yandan, o yara izinin bir ısırik izi olmadığını da bir hekim gözüyle arz ettim.

Şimdi, bütün bundan sonra şunları da arz etmeme lütfen izin verin. Bugün 2 madde görüşeceğiz, 17 ve 18’inci maddeler. Bu 2 madde, sevgili arkadaşlar, günlerdir bu kürsüye çıkıp “Kişiye özel, kişilerle ilgili değil, Sayın Recep Tayyip Erdoğan’la ilgili değil.” dediğiniz bu Anayasa değişikliğinin tam da Sayın Recep Tayyip Erdoğan için özel olarak konulan 2 maddesi: Teklifin 17’nci maddesinde, siz getirdiğiniz geçici 21’inci maddenin (b) bendiyle Sayın Cumhurbaşkanına, bugünkü Cumhurbaşkanına yetki veriyorsunuz Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle. 18’inci maddenin yani yürürlük maddesinin (c) bendiyle de mevcut Sayın Cumhurbaşkanının Adalet ve Kalkınma Partisine dönüp Genel Başkan olabilmesine, hemen, yayımı tarihinde, imkân kılıyorsunuz. Dolayısıyla, getirdiğiniz bu 2 madde tamamen kişiye özel maddeler olarak görünüyor.

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifadeler 14/1/2017 tarihli 58’inci Birleşim Tutanağı’nın 1243’üncü sayfasında yer almıştır.

Bir şey de arz edip sözlerimi bitireceğim sevgili arkadaşlar. 15 Temmuzdan sonra gerek Sayın Başbakan gerek Sayın Cumhurbaşkanı, meydanlarda milleti “ıdam, ıdam” diye bağırttınız ve “İdam eğer gelirse ben bunu onaylarım.” laflarını da duyduk. Gerek ben kişi olarak gerek biz parti olarak idama şiddetle karşıyız ama 18 maddelik bir yasa değişikliği getiriyorsunuz, idam burada yok, Anayasa değişikliğinde yok. Niye o zaman insanları kandırdınız, neden meydanlarda bağırttınız, neden “İdam gelirse ben...” (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – İstiyor musunuz idamı siz, istiyor musunuz?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – İstiyorsanız o teklifi de siz getirin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen bitirin, son bir cümle.

Buyurun.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) – Bakın, bu, doğru bir tavır değil sevgili arkadaşlar. Sürekli mağduriyet üzerinden yani önce askerî vesayet mağduriyeti, sonra yargı mağduriyeti, sonra şu, bu; şimdi de bir 15 Temmuz mağduriyeti icat ettiniz. Ama o 15 Temmuz mağduriyetini kullanarak milleti meydanlarda “ıdam, ıdam” diye bağırtıyorsunuz, getirdiğiniz Anayasa değişikliği teklifinde idam neden yok?

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bozkurt.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – İdam gelse oy verecek misin?

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Tabii ki vermeyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İç Tüzük’e, herkes uygun hareket etmek zorunda.

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – Dayanaksız konuşuyorsun, bunun istismarını yapıyorsun? Bunun istismarını niye yapıyorsun?

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Ne alakası var! Biz zaten karşıyız ama siz idamdan yanaydınız, bura da idamdan yanaydınız. Anlaştınız, getirmediniz. Onu söylüyorsunuz.

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – Geldiği zaman gene idamdan yana olacağız, merak etme sen.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Millet ne derse o olur, merak etmeyin.

BAŞKAN – Bir saniye...

Sayın Bozkurt, yerinize buyurun.

Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Parlamento İç Tüzük’e göre yönetilmek zorunda. Burada 58’e göre söz isteniyorsa geçmiş bir beyanın düzeltilmesi gerekir, yeni beyanlara yer vermek üzere 58’e göre söz alınamaz.

Lütfen, herkesi İç Tüzük’e uygun hareket etmeye davet ediyorum. Genel Kurul İç Tüzük’e uygun şekilde yönetilmek durumundadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İç Tüzük 58’e göre, kendi beyanını düzeltmek üzere iki dakika ben de söz verdim.

Şimdi, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç adet önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, Artvin genelinde yapılması planlanan HES projelerinin bazılarının iptal edilme kriterlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/432)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Artvin genelinde 126 HES projesinin 70 civarındakinin iptal edildiği, bu iptallerin hangi kriterler göz önüne alınarak yapıldığı, halkın büyük tepki gösterdiği birçok HES projesinin neden iptal edilmediği, alınan kararların siyasi olup olmadığı konusundaki iddiaların gerçekliğinin araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İç Tüzük’ümüzün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırma komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1) Uğur Bayraktutan	(Artvin)
2) Kazım Arslan	(Denizli)
3) Ceyhun İrgil	(Bursa)
4) Mahmut Tanal	(İstanbul)
5) Kadim Durmaz	(Tokat)
6) Ali Akyıldız	(Sivas)
7) Mazlum Nurlu	(Manisa)
8) Orhan Sarıbal	(Bursa)
9) Gülay Yedekci	(İstanbul)
10) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
11) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
12) Nihat Yeşil	(Ankara)
13) Türedi Kayan	(Kırklareli)
14) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
15) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
16) Ahmet Akın	(Balıkesir)
17) Tekin Bingöl	(Ankara)
18) Veli Ağbaba	(Malatya)
19) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
20) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
22) Mehmet Göker	(Burdur)

Gerekçe:

Barajlar kenti Artvin ülkemizin enerji üretiminde büyük bir söz sahibidir. Artvin birçok güzelliğini ülkesine bu uğurda feda etmiş, tarihini, güzelliklerini, geçmişini sular altında bırakan, feda eden insanlarıyla da büyük bir vatandaşlık örneği göstermiştir. Ancak son yıllarda Artvin ve ilçelerinde hidroelektrik santrallerinin irili ufaklı birçok dereye yapımı bölge halkında rahatsızlık, hatta, devletine bağlılığıyla bilinen Artvinliyi isyan ettirme noktasına getirmiştir.

Sayısı her geçen gün değişen HES projeleri Artvin'in ve bölgenin kanayan bir yarasıdır. Halk, ırmaklarının ellerinden alınmasını ve akabinde ekolojik dengenin bozulmasını asla istememektedir. Bu durum yediden yetmişe herkese rahatsızlık vermektedir. Elbette ülkemizin enerji ihtiyacı vardır ve bu ihtiyaçlar ülkemizin uygun kaynaklarından sağlanmalıdır. Ancak bir kenti, bir coğrafyayı, bir milleti ve kültürü yok edecek boyutlara ulaşmamalıdır, Artvin ilini haritadan silecek şekilde her noktasına girilmemelidir, ihtiyaç yağmaya dönüşmemelidir. Artvinli, il sınırları içerisinde 200'e yakın HES projesini iyi niyetli görmemektedir.

Yapılması düşünülen HES projeleri hangi kriterler göz önünde tutularak belirlenmiştir? Hatta son günlerde siyasetçilerin 70 HES projesinin iptal edildiğini müjdelemesi hem sevindirici hem de üzücüdür. 70 HES projesinin bölgeye vereceği ekolojik zarardan dönülmesi sevindirici bir durum olsa dahi, geri kalan HES projeleri endişe vericidir. Dün olması yönünde karar alınan HES projelerinin bugün 70 tanesi iptal ediliyorsa bugün yapımına uygunluk verilen HES'lerin yarın yanlış olmayacağına nasıl inanabiliriz? Yapılması planlanan HES'lerin 70 tanesi keyfi ve siyasi bir kararla iptal edilmiş olabilir. Veya iptal edilmeyen HES projeleri kim ve kimler için iptal edilmemiştir? Vaktinde sağlıklı bir karar verilmiş olsa bugün bu 70 HES projesinin yapımı iptal edilmezdi. Tüm bu ve benzeri sorulara kamuoyunda cevap aranmaktadır. Bölgede yapılması planlanan tüm HES'ler incelenmelidir. Birilerinin rant sağlaması için değil, millî menfaatler gözetilerek HES projeleri belirlenmelidir. Ülkemiz için HES projesi mi, RES projesi mi, yoksa GES projesi mi daha rantabldır, iyi incelenmeli ve ona göre karar verilmelidir.

Kısacası, Artvin genelinde yapılmasına karar verilen HES projeleri meşruiyetini kaybetmiştir. O nedenle Artvin genelinde yapılması planlanan HES projelerinin 70 tanesinin iptal edildiği, iptal edilmenin siyasi ve keyfi olduğu, iptal edilmeyen diğer projelerin neden iptal edilmediğiyle ilgili kamuoyunda oluşan birçok iddiaların kurulacak bir Meclis araştırması komisyonu tarafından görülmesi ve tespit edilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis araştırması komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, kamuda çalışan mühendis ve mimarların özlük haklarında yaşanan mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/433)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kamuda çalışan mühendis ve mimarların özlük haklarında yaşanan mağduriyetlerin araştırılması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis araştırması komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

- 1) Uğur Bayraktutan (Artvin)
- 2) Kadim Durmaz (Tokat)
- 3) Mahmut Tanal (İstanbul)
- 4) Ceyhun İrgil (Bursa)

5) Ali Akyıldız	(Sivas)
6) Mazlum Nurlu	(Manisa)
7) Orhan Sarıbal	(Bursa)
8) Kazım Arslan	(Denizli)
9) Gülay Yedekci	(İstanbul)
10) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
11) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
12) Nihat Yeşil	(Ankara)
13) Türcü Kaya	(Kırklareli)
14) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
15) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
16) Ahmet Akın	(Balıkesir)
17) Tekin Bingöl	(Ankara)
18) Veli Ağbaba	(Malatya)
19) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
20) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
22) Mehmet Göker	(Burdur)

Gerekçe:

02/10/2011 tarih ve 28103 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 666 sayılı KHK’nın 3’üncü maddesinde “Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlilik sınavı ile uzman ve uzman yardımcılar ile ilgili diğer hususlar, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.” hükmü yer almaktadır. 2011 yılında yapılan bu düzenlemeyle, aynı işyerinde çalışan bir kısım teknik elemanlar uzmanlık kadrosu almış veya uzman yardımcısı kadrosuyla yeni mühendisler alınmıştır. Kurumlarda uzun yıllar görev yapan mühendislerle aynı işyerinde, aynı görevi yapmalarına rağmen, uzman ve/veya uzman yardımcısı olanlar yüzde 30 oranında daha fazla maaş almaktadırlar.

2011 yılında çıkarılan 666 sayılı KHK’yle, aynı işyerinde aynı işi yapan personel arasındaki dengesizliğin giderilmesi, eşit işe eşit ücret verilmesi amaçlanmıştır. Ancak, devlet kurumlarında aynı unvanla çalışan ve aynı işi yapan mühendisler için eşitsizlik giderilmemiştir. Kamuda yaklaşık 38 farklı isimde uzmanlık kadroları ile mühendis kadroları arasında, aynı iş yerinde, aynı ortamda, hatta aynı odada benzer nitelikteki işleri yapmalarına rağmen,, ciddi maaş farkları bulunmaktadır. Bu durum, çalışma motivasyonunu yok etmekte ve çalışma barışını bozmaktadır.

Bugüne dek ülkemizin inşasında, imarında ve kalkınmasında önemli görevler üstlenmiş; zor arazi koşullarında, şantiyelerde, fabrikalarda, yollarda, köprülerde, yer altı ve yer üstü maden işletmelerinde özveriyle çalışmakta olan mühendislerin ekonomik mağduriyetlerinin giderilmesi gerekmektedir.

Doktorlar, uzman ve uzman yardımcısı statüsünde çalışanlar ile içinde bulunduğumuz dönemde akademisyenler ve hâkim, savcılarımıza yönelik yapılmış olan ekonomik iyileştirmeleri biliyor, bununla birlikte ülkenin en önemli katmanlarından birini oluşturan mühendisler için de gerekli ekonomik iyileştirmelerin yapılmasını ve aileleriyle birlikte bu toplum kesiminin yaşadıkları mağduriyetten kurtarılmasını hedefliyoruz

Bildiğiniz gibi, TÜİK resmî rakamlarına göre 2015 yılı itibarıyla 4 kişilik bir ailenin asgari geçim sınırı yaklaşık 4.112 TL olarak hesaplanmıştır. 1'inci derece 4'üncü kademede çalışan yirmi beş yıllık bir mühendis, çocuk ve aile yardımı dâhil 3.500 TL maaş almaktadır. Yaşadıkları şehrin dışında arazilerde, şantiyelerde görevlendirilen ve ailelerinden uzak, zor şartlarda ve gerektiğinde hayatını ortaya koyarak görev yapan mühendisler il dışında arazide görev yaptıkları her gün için 35 TL gündelik almaktadırlar.

Diğer taraftan, 2011 yılında çıkarılan 666 sayılı KHK'ye istinaden yapılan ek ödemeden mühendisler derecelerine göre yüzde 140 ve yüzde 150 oranında faydalandırılmaktadır. Bazı meslek gruplarının bu ek ödemeden yüzde 200 oranında yararlandığı bilinmektedir. Mühendisler için de bu ek ödemeden yararlanma oranının yüzde 200'e çıkarılması ekonomik sorunlarının az da olsa hafiflemesine katkı olacaktır.

Ayrıca, emekli olan mühendislerin aldıkları ücretler yoksulluk sınırının altına düşmüş durumdadır. Uzun yıllar çalışan ve emekliliğinde rahat bir yaşam süreceği hayaliyle yaşayan çoğu kişiler geçim sıkıntısı nedeniyle yeniden düşük ücretlerle çalışmaya başlamakta, çoğu mühendislik ve müşavirlik firmalarında denetçi mühendis veya benzer adlarla çalışmaya zorlanmaktadır. Mühendislik ve müşavirlik firmaları, aslında yapmadıkları denetim hizmetleri süreçlerinde, emekli mühendis meslektaşlarımızın ekonomik zorluklarından faydalanarak uygunsuz mühendislik hizmetlerini emekli mühendisler üzerinden yürütmektedirler. Bu sorunun çözümü için, bütün kamu çalışanlarına verilen denge tazminatının emekli mühendislere de yansıtılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, kamuda çalışan mühendis ve mimarların özlük haklarında yaşanan mağduriyetlerin araştırılması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis araştırması komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile il müdürlüklerinde çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/434)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Afet ve acil durum il müdürlükleri ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı çalışanlarının mevcut sorunları, talepleri ve çözüm önerilerinin tespiti amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis araştırması komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1) Uğur Bayraktutan	(Artvin)
2) Kadim Durmaz	(Tokat)
3) Mahmut Tanal	(İstanbul)
4) Kazım Arslan	(Denizli)
5) Ceyhun İrgil	(Bursa)
6) Ali Akyıldız	(Sivas)
7) Mazlum Nurlu	(Manisa)
8) Orhan Sarıbal	(Bursa)

9) Gülay Yedekci	(İstanbul)
10) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
11) Mustafa Sezgin Tanrikulu	(İstanbul)
12) Nihat Yeşil	(Ankara)
13) Türabi Kayan	(Kırklareli)
14) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
15) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
16) Ahmet Akın	(Balıkesir)
17) Tekin Bingöl	(Ankara)
18) Veli Ağbaba	(Malatya)
19) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
20) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
22) Mehmet Göker	(Burdur)

Gerekçe:

Afet ve acil durum il müdürlükleri ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı çalışanlarının sorunları, çözüm önerileri ve talepleri şu şekildedir:

7126 sayılı Kanun’la sivil savunma hizmetlerini yürüten Sivil Savunma Genel Müdürlüğü kapatılıp yerine 5902 sayılı Yasa’yla illerde il özel idareleri bünyesinde görev yapan il afet acil durum müdürlükleri kuruldu. Yine 5902 sayılı Yasa’yla merkezi Ankara’da olan, Başbakanlığa bağlı ve taşrası bulunmayan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuştur.

İllerde il özel idaresi bünyesinde görev yapan il afet acil durum müdürlükleri ile 11 ilde kurulu bulunan arama ve kurtarma birlikleri, 5902 sayılı Yasa’yla mahkemelerle uğraşır hâle getirilmiş ve sorun her geçen gün kronik bir hâl almaktadır. 5902 sayılı Yasa’nın 18/3’üncü maddesine göre müdürlüklerin personel ve personelle ilgili harcamaları başkanlık karşılanır. 18/3: “İl afet ve acil durum müdürlüklerinin harcamaları, il özel idarelerinin bütçelerine bu amaçla konulacak ödenekten yapılır. Harcamalarda, İl Özel İdaresi Kanunu’nda il genel meclisi ve il encümenine verilen yetkiler vali tarafından kullanılır. Müdürlüklerin personel harcamaları ve personelle ilgili diğer harcamaları Başkanlık bütçesinden karşılanır.” ibaresinin il özel idarelerince olumsuz yorumlanması, 81 ilde il afet ve acil durum çalışanlarını mahkemelik etmiş ve personelin yüzde 70’i hâlen yasaların uygulanması için mahkemededir. Mahkeme sonuçları ise il afet ve acil durum müdürlüğü çalışanlarını haklı bulmaktadır. Mahkeme kararlarıyla, AFAD emekçileri, kendilerini yasaya rağmen kabul etmeyen il özel idaresi personeli olduklarını ispatlamış ancak il özel idareleri mahkeme kararlarını dahi uygulamamaktadır. İl afet ve acil durum müdürlüklerinde yaşanan sorun bu hâliyle net çözüme kavuşturulamazken 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu’yla 30 ilde il özel idareleri kapatılmakta, büyükşehirlere devredilmektedir. İl özel idarelerinin kapatılmasıyla, 30 ilde bulunan il afet ve acil durum müdürlüklerinin hangi kurum bünyesinde olduğu, nereye bağlanacağı, çalışma esaslarının ve koordinasyonunun kim tarafından yapılacağı bilinmemekte, önlem alınmamaktadır.

1) Asli görevleri afet öncesi afetlerle ilgili eğitim, seminer, tatbikat, halkı afet konusunda eğitmek ve bilgilendirmek olan AFAD çalışanları, maalesef, mesailerini mahkemelerde ve özlük haklarının iyileşmesi için basın açıklamaları ve eylemlerle geçirmektedir. Bunun önüne geçebilmek için tüm çalışanları kapsayacak AFAD tazminatı çıkarılmalıdır.

2) İl afet ve acil durum müdürlüklerinin Büyükşehir Yasası kapsamı içerisinde olanları büyükşehir belediyeleri bünyesinde AFAD daire başkanlığı kurulmalıdır. Büyükşehir kapsamının genişletilmesi ve nüfus oranı dikkate alındığında, yerelde arama ve kurtarma hizmetlerinin öneminin göz ardı edilmeyeceği gibi, merkezi koordinasyonun önemi ise bilgi birikimi, enformasyon, hukuki nedenler, uzman ve tecrübeli kadronun bulunmasından kaynaklı büyükşehir belediyeleri bünyesinde oluşturulması gereken AFAD daire başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığıyla koordineli çalışmalıdır. Hem yerel hem ülke ve yurt dışında nitelikli kamusal afet hizmetlerini yürütebilmesi açısından ise Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının koordinesiyle çalışabilecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

3) Büyükşehir Yasası dışında kalan il özel idareleri bünyesinde bulunan il afet ve acil durum müdürlüklerinin ise var olan pozisyonları korunmalı, il özel idareleri bu kurumlara gerekli kaynağı 5902 sayılı Yasa gereği sağlayacağı gibi, yine bu il özel idareleri bünyesinde bulunan il afet acil durum müdürlükleri de Afet ve Acil Durum Başkanlığı koordinasyonunda tüm ülke genelinde kamusal nitelikli afet acil hizmetlerini yürütmelidir.

4) Her türlü malzeme, araç gereç, personelle ilgili ihalelerde standart sağlanması ve ihale konularının önündeki her türlü şüphe ve şaibenin engellenmesi için, Afet ve Acil Durum Başkanlığınca tek elden ve tek merkezden yürütülmelidir.

Nüfusumuzun yüzde 95'ine yakınının deprem tehlikesi içinde yaşadığı ülkemizde, kamusal nitelikli afet ve acil durum hizmetlerine yeterli önem verilmediği aşikâr bir gerçektir. Yine bu kapsamda, başta deprem olmak üzere, toprak kayması, heyelan, sel, çığ, sanayi patlamaları gibi acil durumlarda vatandaşların hayatlarını korumak ve kurtarmak gibi kutsal bir görev hizmeti yürütenler ile hizmet alan, en iyi şekilde, kamusal hizmet olan afet, acil durum hizmetlerinden faydalanmalıdır. Önemli olan, afet olduğu zaman yapılan yardım vb gibi faaliyetler değil, afet olmadan önce alınacak tedbirlerdir.

Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, afet ve acil durum il müdürlükleri ve Afet ve Acil Durum Başkanlığı çalışanlarının mevcut sorunları, talepleri ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince, Meclis araştırması komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- HDP Grubunun, 2/3/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, basın özgürlüğünü ve ifade özgürlüğünü ihlal eden uygulamalara son verilmesi ve basın özgürlüğünün tesis ile tahkim edilmesinin yol haritasının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 15 Ocak 2017 Pazar günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/1/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/1/2017 Pazar günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

2 Mart 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, 1286 sıra numaralı basın özgürlüğünü ve ifade özgürlüğünü ihlal eden uygulamalara son verilmesi ve basın özgürlüğünün tesis ile tahkim edilmesinin yol haritasının belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 15/1/2017 Pazar günü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, öneri üzerine siz mi konuşacaksınız, yoksa sisteme...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yok, hayır.

BAŞKAN – Söz vereyim mi şimdi?

Buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yani isterseniz önce, isterseniz sonra...

BAŞKAN – Peki.

Önerinin lehinde ilk söz, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp. (HDP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok, yok, biz de söz istiyoruz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama diğer arkadaşların da varmış Sayın Başkan, diğer arkadaşların da 60'a göre söz talebi varmış.

BAŞKAN – Tamam.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz atladık, önerge okunuyor diye şey yapmadık Başkanım, söz talebimiz vardı da.

BAŞKAN – “Sonrasında da olabilir.” deyince...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Benim için fark etmez.

BAŞKAN – Ben artık davet ettim, tamam, Sibel Hanım'dan sonra sizlere söz veririm.

Buyurun Sayın Yiğitalp, önerinin lehinde.

Süreniz on dakikadır.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimizin önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım ve konumuz basın özgürlüğü.

Bu basın özgürlüğünün şu anki sonuçlarını size okumak istiyorum: 2016 yılında 3 medya mensubu öldürüldü, 80 basın mensubu tutuklandı, 299 basın mensubu gözaltına alındı; 32'si darbedildi, şiddete uğradı, tehdit edildi; 7 yabancı gazeteci sınır dışı edildi. 157 medya kurumu, 9 yayınevi ve şirket kapatıldı. 3 basın merkezine polis baskını yapıldı. 24 olay hakkında yayın yasağı getirildi. 20 siteye erişim engeli konuldu ve bazı sitelere birden fazla uygulandı. 624 basın kartı, 32 Parlamento kartı iptal edildi.

Biz buraya nasıl geldik, önce kısaca özetlemek istiyorum. 7 Haziran sonrası, yapılan seçim sonrası yapılan seçimleri kabul etmeyen AKP iktidarı aslında 8 Haziranda bu ülkeye bir sivil darbe uygulamaya başlamıştı ve o süreci bugüne kadar adım adım ördü. Bunu defalarca, sokağa çıkma yasaklarıyla, ablukalarla, beraberinde sivil katliamlarla, özellikle kürdistanla doğanın talan edildiği, yakılıp yıkıldığını defalarca buradan zikrettik.

Şunu önce hatırlatmak istiyorum, Sur’la ilgili bir tane anekdot hatırlatmak istiyorum: Sur’da 6 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve 6 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildikten sonra, yasağın 94’üncü günü mahalleden bana bir telefon geldi, orada dediler ki: “Biz burada 50’den fazla kişiyiz, burada çocuk ve gebeler var, yaralılar var; bir koridor oluşturulsun ve biz bunları buradan çıkaralım.” O dönemin Vali Yardımcısını, Valisi dâhil, Kamu Güvenliği Müsteşarlığına kadar her tarafı aradık, ulaşmaya çalıştık; hiçbirlikle iletişim kuramadık. En son, bir şekilde Adalet Bakanı Sayın Bozdağ’ın korumasının üzerinden Adalet Bakanına ulaştım; bu mahalleden gelen bir telefonda 50’den fazla insanın olduğu, bunların içinde çocuk ve gebelerin olduğu, yaralıların olduğu ve bir koridor oluşturulması gerektiğini izah ettim. Ondan sonra saat iki civarında Vali Yardımcısı beni aradı dedi ki: “Bana telefon geldi, tamam, oraya koridor açacağım saat 16.00 ve 17.00 saatleri arasında, o saatte çıksınlar.” O saate kadar da mahalleden açılan telefonda şunu söylediler bana, dediler ki: “Bizim bulunduğumuz alan bombardıman altında, her an her şey olabilir.” Ben de aynı bu bilgiyi Vali Yardımcısına söyledim, dedim ki: Bakın, bombardıman yapılan, tank atışlarının yapıldığı yer o 50’den fazla kişilerin olduğu alandır ve şu anda en azından bu bombardıman durdurulmalı ve o insanlar oradan çıkarılmalı. Bana dediği aynen şu: “Yapabileceğim hiçbir şey yok, bizim aldığımız karar saat 16.00 ve 17.00 arası olacak, onun dışında ben hiçbir şey yapamam.” Ve saat 16.00’da gerçekten durduruldu, 16.40’da Vali Yardımcısı tekrar beni aradı “Sibel Hanım, siz bize şunu söylediniz: ‘Bakın, orada gebe ve çocuklar var...’ Aslında oradan şimdiye kadar 15 genç çıktı; bakın, siz çocuk ve gebeler diyorsunuz, siz bizi kandırıyorsunuz; hani çocuk ve gebeler?” diye bana hesap sordu. Ben de şunu söyledim: Siz hukuk devletisiniz, çocuk mu çıkar, genç mi çıkar, gebe mi çıkar o sizin sorunuz değil; çıktıktan sonra yasalar ne gerektiriyorsa o yapılır; tutuklanırmı, yargılanırmı durumuna göre, bu ülkede eğer yargı varsa zaten bunun işlemini yapacaktır.

Ne oldu, biliyor musunuz? Saat 16.40’ta konuştuktan sonra 17.00’ye kadar sadece 15 kişi çıkabildi; 13 genç erkek, 2 kadın, 1 çocuk çıktı. Ondan öncesinde de yine öyle bir girişimimiz olmuştu; 22 insan çıkmıştı, bunun 21’i çocuğu ve o çocuklar ve o gençler -özellikle ondan sonra o gençler- cırılcıplak soyuldu, resimleri sosyal medyaya atıldı ve bu, JÖH’ün, PÖH’ün hesapları üzerinden inanılmaz kirli bir propaganda dönuştü.

Şimdi, üç gün öncesinde, yine bu bahsettiğim olay gibi, yine yapmış olduğumuz görüşmelerden çıkan çocukların 11’i SHÇEK’e verildi, yuvaya verildi, ailelerin girişimi üzerine tekrar alındı ve şimdi o çocukların videolarını, o çocukların nasıl incitildiğini, nasıl ırkçı, cinsiyetçi küfürler edildiğini umarım hepiniz izlemişsinizdir.

Şimdi, o dönemin basınının, özgür basının çok yoğun çabaları oldu ve basın nöbeti tuttular. O basın nöbeti tutanlar bugün ya gözaltına alındı ya tutuklandı ya basın kartları iptal edildi. Yine o dönemde bu olayın oluş biçimini tarafsız bir şekilde yazanlar aynı akıbete uğradı.

Burada anlatmak istediğim şeydu: Bu darbe aslında 8 Haziran darbesiyle başlamıştı, fiilî olarak sürüyordu; bugün Anayasa’yla bunu kendine bir çıkara dönuştürüp tekçi, cinsiyetçi, hiçbir farklılıkları görmeyen, hiçbir farkları gözetmeyen, tek başına, kendisinin sesi olan bir zümreye hitap eden bir Anayasa’ya, tırnak içinde bir “rejim uygulaması”na dönuştü.

Bunu biz kürdistan'da uzun süre yaşıyorduk ve bunu anlattığımızda, insanlar, önce bunun sahici olup olmadığını tartışmaktan çok, hemen bir itirazla, hemen bir yargılamayla, orada yaşayan insanların hayatına saygı duymadan, o insanların taleplerini, siyasi taleplerini görmezden gelen bir yerden tepkiler gösteriyordu. Oysa kürdistan'da bir Kürt sorunu var arkadaşlar ve bu, siyasi sorundur. Bu siyasi sorunun arka planı da tarihseldir ve bu tarihsel sorunun da tek çözümü, yegâne çözümü siyasi çözümdür. Bugün bu siyasi çözümün tam fırsatı olmuşken, Anayasa değişikliği bunun için bir fırsatten Anayasa'yı ne yazık ki burada AKP nicel rakamlar üzerinden, nicel çoğunluğu üzerinden kendi çıkarına, kendini yasal güvence altına almaya, geçmişte işlenmiş insanlık suçlarını bir şekilde görmezden gelmeye ve saklamaya gayret ediyor. Neden diyorum biliyor musunuz? 2016 Haziran ayında askere ve polise dokunulmazlık zırhı getirilmişti, aynen bu şekilde dokunulmazlık zırhı getirilmişti. Ve bugün, bu çocukları, oradaki çocukları videoya çeken, çırlıçıplak servis eden ve bunun üzerinden, sosyal medya hesaplarından bunu paylaştan ve bunun altına, bizim hesaplarımız da dâhil olmak üzere her türlü ırkçı, cinsiyetçi küfürler eden bir grup var ama bir gün bu gruba karşı bir işlem yapıldığını görmedik, duymadık. Neden görmüyoruz, duymuyoruz diyorum. Eğer gerçekten bu ülkede bağımsız bir yargı var idiyse şimdiye kadar bize yapılmış olan bu kadar linç saldırısına karşı oturup bir işlem yapmış olurdu.

Yine, bizim, aynı şekilde bu sürecin bir devamı olan, 12 milletvekilimizin tutuklanması, hakkımızda onlarca yıl hapis istenmesi, tamamen kürsü dokunulmazlığımıza... Yapmış olduğumuz konuşmaları suç altına alıp bunun hakkında fezleke hazırlayanlar, yine bu AKP'nin rejim değişikliğinin güvencesi altında bunları yapıyor, bunu görüyoruz. Şunu da iyi biliyoruz: Bu yasayı belki buradan çok zorlama bir şekilde, zorla rıza üreterek çıkarmaya çalışıyorsunuz, bunu da görüyoruz. İnanılmaz bir çalışma azmi var. Keşke bu çalışma azmi bu ülkenin bu akan kanını durdurmaya, ekonomik yoksulluğunu, ekonomik krizini oturup çözmeye olsaydı ama bu azim, nedense sadece kendi iktidarını güçlendirme üzerinden gelişmiş.

Bakın, sokaklar böyle demiyor. Bir gidin sokaklara, marketlere bir gidin, alışveriş merkezlerine bir gidin; ekonomik krizden insanlar ağlıyor, insanlar kendini güvende hissetmiyor, sosyal medyada attığı bir "tweet"ten dolayı kaygı yaşıyor; hiçbir şeye itiraz etmeme ve her şeye sessiz kalma, tamamen biat ve itaat üzerine oluşan bir anayasa, tekçi bir anayasanın farkında ve buna karşı da yoğun bir tepki var. AKP'nin yerinde ben olsaydım, bu ülkeyi yönetiyor olsaydım bu tepkiye, bu öfkeye bir ses verirdim, bir kulak verirdim, bu sorunlara bir kulak verirdim; bu kanın durması için ne yaparım, oturup onun çalışmasına girerdim; bu ekonomik krizi nasıl toparlarım, onun çalışmasına girerdim. Amaç, bu halkın iradesiye bu kadar mutsuz ve her gün cenaze giden bir halkın sesine cevap vermemek, sadece kendi zümresine ve bir insana özel bir rejim değişikliği üzerinden bu kadar yoğun mesai sarf etmek hiç yakışmıyor. Bu ülke hepimizin ülkesi. Ortak vatan, eşit yurttaş ve cinsiyet eşitlikçi bir anayasaya bu ülkenin çok acil ihtiyacı var. Bunu defalarca söyledik ve söylemeye devam edeceğiz. Bununla ilgili, daha önceki arkadaşlarımız, daha önce bizim siyasi kültürden gelen arkadaşlarımız çok çalışma yaptı ve bunun üzerinden çok cümle kurdu ama hiçbir şekilde buna cevap olunmadı.

Bakın, burada kaybeden kim? Halk. Kaybeden kim? Halk kaybediyor. Ölen kimin çocuğu? Halkın çocuğu. Ekonomik kriz yaşayan kim? Halk. Buradaki insanlar bu halkın temsilcileriye buna ses vermek, cevap olmak zorunda oldukları gibi bir sorumlulukları var. Ve bunu da söylemeden kapatmak istemiyorum: Yol yakinken, ülkenin bu kadar acil ve kanayan sorunları varken bu ağır mesai şartlarını ve koşullarını, lütfen, ülkenin gerçekliğine uygun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – ...ülkenin gerçekten kanayan yaralarına uygun politikalar üretmek için harcayalım. Bunun için çok geç kalmış sayılmayız. Eğer ki bu halkın hassasiyetlerine ve duyarlılıklarına saygı duyuyor isek çoğulculuğu, cinsiyet eşitliğini ve doğayı gerçekten koruyan, kollayan, ekolojik dengeyi gözeten bir anayasaya ihtiyacımız olduğunu tekrar hatırlatır, herkese saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, Sayın Muş’a söz verdim, kendisi ayakta.

Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, grubumuza yönelik, demokratik uygulamalara tahammülsüzlük gösterdiğimiz, tek tipçi bir anayasa getirdiğimiz gibi... Sadece bu ikisi bile açık bir sataşma için yeterlidir.

BAŞKAN – Buyurun, sataşmadan dolayı söz veriyorum. Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Tek tipçi anayasa” bir eleştiridir yani bence.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kere, burada kullanılan ifadelerin hiçbir tanesini kabul etmediğimizi özellikle belirtmek isterim. “Sivil katliam”ı -tırnak içinde söylüyorum bunu- kesinlikle kabul etmemiz mümkün değildir. Hükûmetin sivil katliam yaptığı ifade ediliyor.

Değerli milletvekilleri, bu açıkça PKK terörünü aklamaya, yok saymaya, saklamaya yönelik bir çabanın eseridir; başka bir şey değildir. Bunu net bir şekilde reddettiğimizi ifade etmek isterim.

Sivil katliamı yapan kimdir? PKK terör örgütüdür.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Roboski?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Ankara’da bombaları patlatan kimdir? PKK terör örgütüdür.

O açıdan, burada Hükûmeti olmayan ithamlar üzerinden suçlamaya çalışarak PKK’yı aklamaya kimse yeltenmesin. Hele bir milletvekili asla bunu yapmasın.

Bir diğeri: Değerli milletvekilleri, çocuklardan bahsediliyor. Allah aşkına, ufacık çocukları dağa kaldıran eli kanlı terör örgütü PKK değil midir?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sur’da olan çocuklar, Sur’da.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Kız, erkek ayırt etmeden 13-14 yaşlarındaki çocukları dağa kaldırırken neredesiniz? Niye sesiniz çıkmıyor? Niye sesiniz çıkmıyor?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Bunun ispatı var, ispatı; ispatı var.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Kandil’dekilere sorun, ispatını gösterirler onlar size.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Siz ispatı görmüyorsunuz, ispatı var. Siz ispatı görmek istiyorsanız açın bakın.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen bak asıl. Bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir diğer ifade, değerli milletvekilleri, bu kürsüden, olmayan yerlerle alakalı ifadeler kullanılıyor. Sürekli bir “kürdistan” da biz bunu çok gördük...” Neresi arkadaşlar kürdistan, kürdistan neresi? (HDP sıralarından “Erdoğan’a sor, Erdoğan’a” sesleri)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Kürdistan neresi, aç bak.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Cumhurbaşkanına sor, Cumhurbaşkanına.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Cumhurbaşkanına sor, Tayyip’e sor.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Neresi kürdistan, “kürdistan” diye bir yer var mı Türkiye’de?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – İnkarcı!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Türkiye’nin idari yapısı bellidir. 81 il vardır, 7 coğrafi bölge vardır, “Kürdistan” diye bir yer yoktur.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Bir ili yok ettiniz.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Var, sen “yok” dedin diye yok olmaz.

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Coğrafi bir bölgenin adıdır. Tarihe bak tarihe!

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sizin “yok” demenizle yok olmuyor.

MEHMET MUŞ (Devamla) – İller vardır, illerin isimleri vardır. Bunların, kanunlarda ve Anayasa’da, nasıl, hangi şekilde ifade edileceği açık bir şekilde belirtilmiştir değerli milletvekilleri.

LEZGİN BOTAN (Van) – Başbakan geçen hafta kürdistan...

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir diğer şey: “Kanın durması için hiçbir şey yapmıyorsunuz.” gibi ağır bir ithamla karşı karşıyayız. Biz kanın durması için çok şey yapıyoruz. PKK’ya yapılan operasyonlar kanın durması içindir. PKK gibi bir terör örgütü ortadan kaldırıldığı an Türkiye’de kan akmayacaktır değerli milletvekilleri.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Muş.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, sayın hatip özellikle dağa kaçırılan çocuklardan partimizi sorumlu tutacak minvalde sözler etti. Bu, İç Tüzük’e göre açık sataşmadır.

BAŞKAN – Buyurun, size de sataşmadan iki dakika...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Sibel Yiğitalp konuşacak.

BAŞKAN – Sayın Yiğitalp buyurun.

İki dakika süre veriyorum sataşmadan.

3.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp’in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ben burada yaşadığım bir olayı anlatıyorum. O çocukların nasıl çıktığının ve ne şekilde çıktığının, yetiştirme yurtlarına verildiğinin çok somut ispatı var, bakmak isterseniz görebilirsiniz.

İkincisi, eğer bu ülkede siyasetin yolunu kapatırsanız dağın yolunu açan sizsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne demek ya? Ne demek yani?

SAĞLIK BAKANI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Saçmalamayın!

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Eğer bugün 12 milletvekilimiz tutukluyorsa, 80'in üzerinde belediye başkanımız tutukluyorsa, burada konuştuğunuz her söz suç üzerinden tarifiyorsa siz insanların konuşma özgürlüğünü, siyaset yapma özgürlüğünü kapatıyorsunuz demektir. Bugün eğer insanlar kendilerini rahat ifade etmezse, gelip burada bu sorunu çözme üzerinden bu kadar mücadele etmezse başka alternatif bırakmazsınız insanlara. Asla tercih ettiğimiz bir yol değildir, asla hiçbir insanın ölmesi üzerinden cümle kurmamızdır.

Ben size şunu söylüyorum: Dönemin Vali Yardımcısı Mehmet Demir şu an FETÖ'den açığa alındı; 43 kişi, o dönemin savcı ve hâkimi ya tutuklandı ya açığa alındı. Yine o dönemin Orgenerali Adem Hududi cezaevinde. Bunların hiçbirisi de orada yaptıkları katliamlardan değil, sadece sizin iktidarınıza itiraz ettikleri için alındı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne katliamı ya? Teröre yapılan operasyonlar. “Katliam” diye ifadeyi kabul etmiyorum.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Katliamdır.

9 Mart 2016'dan bu yana, devam eden operasyonun bittiğini söyleyen Sayın Efkân Ala. Bakın, mart ayı gelecek, bir yıl boyunca operasyonun bittiğini söylemiş olmasına rağmen hâlen yasak devam ediyor. Bunu neyle izah edebilirsiniz?

SAĞLIK BAKANI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – PKK'ya operasyon yapılmasını mı, ne diyorsunuz?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Sur'daki operasyonun 9 Martta bittiğini ifade eden sizin İçişleri Bakanınız...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yerleştirilen mayınlar temizleniyor.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Bakın, marta giriyoruz, bir yıl boyunca mayın mı temizlenir yoksa orada talan ve yağmacılıkla mı uğraşıyor?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bakın, ifadelerinize dikkat edin sayın hatip, böyle bir ifade olamaz!

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Oradaki hafriyatların içinden ne çıktı, biliyor musunuz?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu ifadeleri devlete kullanıyorsunuz. Bunları devlete karşı mı kullanıyorsunuz? Talan ve yağmayı terör örgütleri yapar.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Kadın bedeni çıktı, kafası olmayan, başı kopmuş bir kadın bedeni çıktı. O hafriyatlardan insan uzuvları çıkıyor. Oturun, neler olduğunu bir görün. Bir oturun, oralarda neler olduğunu görün. İnsanların evlerindeki ziynet eşyaları çalındı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İnsanların mahallesine giren PKK terör örgütüdür.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Sur içinde evi sapsağlam olan insanların evleri şu anda yıkılıyor. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAĞLIK BAKANI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Siz, PKK terör örgütünün desteğinden olduğunuz için bunları söylüyorsunuz, bu desteği kaybettiğiniz için...

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Bir yıl boyunca biten bir operasyonu söyleyen bir Hükümet, neden devam ediyor sokağa çıkma yasakları, neden sürdürülüyor? Önce bunun bir açıklamasını yapın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Tuzaklanan evler temizleniyor, yollar temizleniyor, mayınlar temizleniyor.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Bu ülkenin iktidarısınız, bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz, akan kandan da siz sorumlusunuz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yiğitalp, teşekkür ediyoruz, süreniz doldu.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Oradaki çocuklardan da, sokağa çıkma yasaklarından da siz sorumlusunuz.

SAĞLIK BAKANİ RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Biz İŞİD’e de karşıyız, PKK’ya da karşıyız, bütün terör örgütlerine karşıyız. Aynısını siz de söyleyin, “PKK’ya karşıyız.” deyin. Bir kere söyleyemediniz.

LEZGİN BOTAN (Van) – Hem FETÖ’cü diye adamı tutuklayacaksın hem de o uygulamaları savunacaksın.

BAŞKAN - Sayın Ersoy’un mikrofonunu açalım grup adına.

Sayın Altay, siz de sisteme girmişsiniz, size de söz vereceğim.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy’un, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kere, çalışma usul ve esasları açısından hatipler söz aldıkları konuya bağlı olarak gündem değerlendirmeleri yaptığımda daha verimli çalışmalar olacağı kanaatindeyiz. Biz ilgili önergeyi okuduğumuzda basın özgürlükleriyle ilgili sözler ifade edilecek, biz de görüşlerimizi, basın ve güvenlik ilişkisi üzerine konuşacağımızı düşünüyorduk. Oysa devleti katliamcı ifade etmekle, sözde retorikler üzerinden adını bile zikretmediğim, etmek istemediğim hadiseleri devletin içerisinde başka alanlar varmış gibi ifadelerle itham eden bu konuşmayı, bu değerlendirmeyi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına reddediyoruz. Devletin PKK’yla, terörle, terörle olan mücadelesi ile vatandaşla olan gönül bağı arasındaki münasebeti birbirinden siyasilerin de ayırt etmesini, vatandaşın temsilcisi olduklarını, vatandaş dışındaki odakların tesirinden kurtulmalarını yürekten temenni ediyoruz. Şu anki yaşanan Türkiye’nin terörle mücadele...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Tamamlıyorum.

Her türlü terör örgütüne karşı devletimizin vermiş olduğu mücadelede vatandaşla kucaklaşma sürecine siyaset olarak da katkı verilir ve teröre ve terörizme karşı ortak bir tavır alınırsa Türkiye o zaman rahatlayacaktır diyor, Türkiye’de farklı bölgelerin olduğu iddialarını şiddetle akademik olarak, ilmî olarak, siyasi olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yok sayıyoruz, reddediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Altay...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, şimdi, sayın hatip konuşurken özellikle hatibimizin yapmış olduğu konuşmayı realiteden yoksun, gerçeklikten yoksun, çok farklı yerlere çekerek ithamda bulundu. Bu, grubumuza ve hatiplerimizin konuşmasına açık bir sataşmadır. İç Tüzük’ün 69’uncu maddesine göre sataşmadan söz istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun

İki dakika süre veriyorum.

Sayın Yıldırım, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un yaptığı açıklaması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce, Değerli Sağlık Bakanına söyleyeyim. Sayın Bakan, özellikle hatiplerimiz konuşurken onların her sözüne -bunu iyi niyetli bir temenni olarak algılayın- laf yetiştirmek devlet sorumluluğu açısından bulunduğunuz makama, çok hafif tabirle söyleyeyim, denk düşmüyor. Söylenen, her hatibin sözüne laf yetiştirmek zorunda değilsiniz. Bu, ayrı partilerde bulunuşumuzun en doğal sonucudur, ayrı toplumsal olaylara farklı bakmamız.

Daha önce söylemiştim, yine söylüyorum, sadece ilim açısı bir tek sizde bulunmaz Sayın Ersoy. Bir coğrafyacı olarak yer isimlerinin, coğrafik mekânların, bölgelerin adlandırılmasını ilmî olarak ben de çalıştım. Biz, Sayın Cumhurbaşkanının daha iki buçuk, üç yıl önce “Kürdistan” kavramını kullanmasından söz etmiyorum, neden kullanılması gerektiğini, bugün kullanılmasının neden sorun olmadığını, grup toplantısında on üç dakika Atatürk’e, Osmanlı arşivlerine ve ilk Meclis zabıtlarına göndermeler yaparak nasıl kullandığını ve kullanılması gerektiğini burada söyledik.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – MHP onu da reddetmiştir, MHP onu da reddetmiştir o zaman.

AHMET YILDIRIM (Devamla) - Bir diğer husus... Öncelikle şunu söyleyeyim, Sayın Muş diyor ki: “Türkiye 81 il, 7 bölgeden oluşur.” Ben de coğrafik olarak söyleyeyim, siz resmî olarak tanımladığınız kavramları sadece yer, bölge adı olarak kullanamazsınız. Mesela resmîyette -bakın, ben de ilmî açıdan söylüyorum- “Kapadokya” diye bir yer yoktur ama realitede vardır. “Trakya” denen bir yer resmîyette yoktur ama realitede vardır.

“Kürdistan” kavramını kullanmamız, asla bu ülkenin ne sinir uçlarına dokunmak ne bölücülük yapmak ne bunun üzerinden herhangi bir bölme emelleri geliştirmekten ziyade, tarihsel, sosyolojik, coğrafik bir gerçekliğe gönderme yapmanın dışında hiçbir amaç taşımamaktadır diyorum, bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Sayın Başkan...

SAĞLIK BAKANI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sayın Başkanım, bizzat ismim zikredilerek ifade ettiklerim çarpıtıldı. Müsaadenizle bu hususta açıklama yapmak istiyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben bir şey söylemedim ki sadece... Sizin söylediğinizi çarpıtmadım ya Sayın Bakan.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Bakanım, Sayın Bostancı’ya söz vereceğim.

Sayın Bakanım, siz oturun bir saniye.

Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Eski Genel Başkanımız Sayın Cumhurbaşkanına atıfla, niçin “Kürdistan” kavramının kullanılması gerektiğine ilişkin bir değerlendirme yaptığını ifade etti.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) - İyi de Cumhurbaşkanı sizin tekelinizde mi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Genel Başkanımızdı.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) - Eski Genel Başkan, şimdi Cumhurbaşkanı, herkesin Cumhurbaşkanıdır, niye siz cevap veriyorsunuz? Bu ülkenin Cumhurbaşkanıdır.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Eski Genel Başkanımızın böyle bir değerlendirmesi yoktur. Bu açık bir çarpıtmadır. Bu çerçevede 69'a göre söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

LEZGİN BOTAN (Van) – “Lazistan, kürdistan vardır.” diye Sayın Cumhurbaşkanı dedi.

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ eski Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan AK PARTİ Genel Başkanıyken ve sonraki dönemlerde Türkiye siyasetinin, cumhuriyet tarihinin en temel problemlerinden biri olan Kürt meselesine ilişkin barışçı bir çözüm yolunda çok önemli riskler alarak önemli bir irade gösterdi fakat bu çözüm sürecinden bir netice çıkmadı çünkü terör örgütleri karakterlerini değiştirmiyorlar. Ama, esasen, çözüm sürecinin de kastı terör örgütünün terör örgütü olmaktan çıkması değil; halka, kendisine, kendi kitlesine vermeye çalıştığı meşruiyet, kendi bağlamı içerisindeki meşruiyet mesajlarını ortadan kaldıran, Türkiye'nin o barışçı iradesini ortaya koyan bir yaklaşımdı. Bu bakımdan hedefine ulaşmıştır. Türkiye'deki insanlar kimlikleri ne olursa olsun, demokratik siyaset içerisinde barışın ve kardeşliğin yolunun mümkün olduğunu biliyorlar, AK PARTİ'nin tavrı da bu istikamette. Terör örgütüyle mücadelemiz de bu barışa bir katkıdır.

Öte yandan, bu kürdistan meselesi... Bu ülkede barışı ve kardeşliği istiyorsak dilimize dikkat edeceğiz. Geçmişte kullanıldı, doğru, imparatorluklarda kullanıldı. Ama, modern dünyada ulus devletler, herkesi ortak coğrafyanın paydaşları olarak görür. Türkiye'de Kürtler vardır, Türkiye'de Kürtler vardır ama “kürdistan” dediğinizde Türklere de, Kürtlere de haksızlık edersiniz, doğru olmaz.

LEZGİN BOTAN (Van) – Başbakan geçen hafta kürdistan'daydı kardeşim.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ay çok komiksini geçekten!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu, hegemonik, etnik milliyetçi bir stratejinin terminolojisi olarak öne çıkar. Barışı isteyenlere barışçı bir dil yakışır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

SAĞLIK BAKANI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye sayın milletvekilleri...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Buyurun, tabii takdir sizin efendim.

BAŞKAN – Bir saniye... Oturun, ben size söz vereceğim. Sayın Bakanım siz de oturun lütfen.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın 'ın, ifade edilen bazı bölgesel tanımlamaların Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter yapısı içerisinde gerçekçi olmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesini ben de açtım baktım: “Bu millet köksüz değildir, yüz yıl öncesine gidin, Meclis zabıtlarına baksınlar; “Kürdistan” kelimesini o Meclis zabıtlarından görecekler. Osmanlıya gittiklerinde doğuyu, güneydoğuyu Kürdistan eyaleti olarak görecekler, Karadeniz’i Lazistan eyaleti olarak görecekler.”

Şimdi, Meclisteki geçmiş zabıtlara atıf yapıyor, yüz yıl önceki yapıdan bahsediyor Sayın Cumhurbaşkanını.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz de yüz yıl önce inkâr etmişsiniz!

BAŞKAN – Sayın Cumhurbaşkanı toplumların tarih bilincine aslında burada bir atıf yapıyor. Osmanlı bakiyesi üzerinde kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin bu tarih bağlamından kopamayacağından söz ederek bir tarih okuma çağrısı yapıyor, bugün Osmanlı bakiyesi üzerinde inşa edilen üniter Türkiye Cumhuriyeti devletine ilişkin bir tanımlama yapmıyor. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter yapısı içerisinde bu şekildeki bölgesel tanımlamalar gerçekçi değildir.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkan, inkârdan söz ediyoruz burada.

BAŞKAN – Bunun tarih ve coğrafi bağlamından kopararak kullanılmasının doğru olmadığı ve Anayasa'nın 126 ve 127'nci maddeleri çerçevesinde de Türkiye'nin merkezî ve mahallî idare yapılanmasının da çok açık ortada olduğunu ben de bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – İnkârdan söz ediyoruz, inkârdan!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, ben sadece zabıtlara geçmesi için...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Önce ben kaldırdım Başkanım, önce ben kaldırdım.

BAŞKAN – Bir saniye...

Tamam, Sayın Yıldırım zabıtlara geçmesi için söyleyecek, sonra söz sırası Sayın Altay'da.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Gerçekten, konuşmanın bir metnini okuyarak yerinde bir tespitte bulundunuz. Ancak, o dönemi iyi hatırlıyorum, o konuşmayı neye binaen yaptığını şimdi söyleyeceğim; isterseniz ona da bakın. O konuşmayı grup toplantısında yapmadan altı gün önce Diyarbakır'da, bakın, açık söylüyorum, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesut Barzani, Şivan Perver, İbrahim Tatlıses vesairle Diyarbakır'da bu kavram sıkça kullanıldı ve Cumhurbaşkanı kullandı; farklı partilerden de buna itiraz geldiği için kendi kullanımının neden doğru olduğunu ifade etmek için sizin okuduğunuz metni dile getirmişti diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Altay, size söz vereceğimi söylemişim, dinliyorum sizi. İsterseniz oturduğunuz yerden, nasıl arzu ederseniz, 60'a göre söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Cumhurbaşkanına yönelik ifadelerle ilgili görüş bildirmesinin hukuki olmadığına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım, niyetiniz halis olabilir, inanıyorum da halis olduğuna ama bir tartışma var, tartışmanın odak noktasında şimdiki Sayın Cumhurbaşkanını -eski Başbakan sıfatıyla- var ve eski Başbakan sıfatıyla, şimdiki Cumhurbaşkanının bizimde de belgeli olan kimi söylemleri var. Şimdi, -bunu müteaddit defalar söyledik ama- 64'e göre size çok tenkitte, uyarıda, eleştiride, talepte bulunmamıza rağmen, aidiyetinizden de kaynaklı olarak Sayın Cumhurbaşkanına yönelik bir koruma güdüsü içinde olmanızı insani buluyorum ama hukuki bulmuyorum, hukuki bulmuyorum Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biraz sonra nasıl olsa üç dakika söz vereceğiniz için bu konuda şimdi bir usul tartışması talep etmeyeceğim ama bu konuya yeniden dikkat çekmeyi de bir görev sayıyorum.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

Şunu özellikle ifade edeyim: Benim böyle bir kastım yok ama burası, bu makam, aynı zamanda, Cumhurbaşkanına vekâlet eden bir makam konumunda.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olabilir.

BAŞKAN – Yine, İç Tüzük'ümüzün 161'inci maddesi, Cumhurbaşkanına karşı yapılan atıflara ilişkin nelerin yapılabileceğini söylüyor. Yine, ülkemizin millî birlik ve beraberliği, bölünmez bütünlüğü söz konusu olduğu zaman, doğal olarak, biz de Başkanlık Divanı olarak görüşümüzü açıklamak durumundayız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi usul tartışması talep ediyorum. Şunun için: Siz bizi açıkça tehdit ettiniz.

BAŞKAN – Tehdit etmedim Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben arz edeyim efendim, hatta, Genel Kurul da duysun müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

Hayır, açıyorsanız, buyurun, direkt açın isterseniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, açıyorum.

Aleyhinizde söz istiyorum.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Lehte...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Aleyhte...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, deminden beri söz istiyorum.

BAŞKAN – Lehte Sayın Mehmet Doğan Kubat, Sayın Mehmet Muş; aleyhte Sayın Engin Altay, Sayın Ahmet Yıldırım.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, biz de lehte...

BAŞKAN – Tamam, lehte Sayın Halaçoğlu aynı zamanda.

Tutumumun lehinde ilk söz Sayın Muş'un.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Cumhurbaşkanına yönelik bazı ifadelerle ilgili görüş bildirmesinin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada ifade edilen Türkiye Cumhuriyeti devletiyle alakalı bir konudur. İdari yapımızın nasıl olacağı, ne şekilde olacağı, illerin hangi tanımlamalarla ifade edileceği, hangi coğrafi bölgelerin olduğu ortadadır. Geçmişte anlamından çıkartılarak, anlamından kopartılarak, farklı noktalara çekilerek birilerinin kendi istedikleri ifadeleri kullanmak için bir sebep ve temel oluşturulmak istenen konuşmanın ne olduğu kayıtlarda mevcuttur. Bunu defaatle bu kürsüden bizler de ifade ettik. Orada kastedilenin neresi olduğu, Osmanlı dönemine atfı yapıldığı, genç cumhuriyetle beraber illerimizin, bölgelerimizin nasıl ifade edileceği çok açık şekilde mevcuttur ve bunun üzerinden tekrar farklı bir amaca yönelik bir çabanın içerisine girilmesini de doğru bulmuyoruz.

Bir diğeri: Türkiye Cumhuriyeti'yle alakalı olan meselelerde Başkanlık Divanının devletin yapısını ilgilendiren, devletin idari yapısını ilgilendiren konularla alakalı görüş beyan etmesi doğal bir şeydir. Burada AK PARTİ'yle alakalı Başkanlık Divanı bir görüş beyan etse bunu anlayabilirim. O zaman “Neden bir siyasi parti noktasında açıklama yapıyorsunuz.” diye muhalefetin eleştirisini anlayabilirim ama Türkiye Cumhuriyeti devletiyle alakalı Başkanlık makamının bir görüş beyan etmesinin muhalefet partilerini rahatsız etmemesi gerektiğini düşünüyorum, bundan kimsenin rahatsız olmaması lazım. Kaldı ki Başkanlık Divanına “Bakın, 64'e uymuyorsunuz”, “Dikkat edin!”, “Usul tartışması açarız ha!” gibi tehditvari bir söylemi de yadırgadığımı ifade etmek isterim değerli arkadaşlar. Yani sürekli “Bizim istediğimiz gibi hareket edin yoksa usul tartışması açarız, ona göre.” Bu doğru bir söylem değildir. Önümüzde önemli gündemler var, önemli yasalar var.

Bakın, tartıştığımız konu Başkanın Türkiye Cumhuriyeti devletiyle alakalı ifade ettiği bir konudan dolayı “Neden böyle bir şey ifade ediyorsun?” noktasında Cumhuriyet Halk Partisinin “Acaba, buradan da bir on on beş dakika daha işi öteler miyiz?” derdiyle kaynaklı bir hadise.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok ya, “Bitirelim, gidelim.” diyoruz.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Budur Sayın Altay, budur, başka bir şey değildir. “Üçer dakika daha, on beş dakika daha bu işi geciktirdik.” Başka bir gerekçesi yoktur değerli arkadaşlar, Sayın Altay da bunu biliyor. Sayın Başkan Vekilinin söylediğine bir itirazı yok ama neden bunu söylüyorsun, buradan bir şey çıkarır mıyız? Bu, gerçekten doğru bir şey değil. Hele hele Engin Altay gibi tecrübeli, uzun yıllardır bu Parlamentoda olan bir siyasetçi ve Grup Başkan Vekilinin böyle bir konuda usul tartışması açmasını ben hakikaten anlayabilmiş değilim ve yadırgadığımı da ifade etmek isterim. Başkanlık Divanının lehinde olduğumuzu da belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, ben şimdi usul tartışmasından önce Sayın Muş'un şahsıma yönelik sataşmasından dolayı da söz talep ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu ya?

BAŞKAN – Öyle bir usul yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne demek ya?

BAŞKAN – Sayın Altay, şu anda usul tartışmasının aleyhinde zaten size söz veriyorum, lütfen.

Buyurun...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, sıra bende mi efendim?

BAŞKAN – Sıra sizde, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunu dinleteceğim o zaman şimdi.

BAŞKAN – Üç dakika size söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, oturduğum yerden söyledim, dedim ki: Niyetiniz halis, insani ama hukuki ve siyasi değil dedim yani bir koruma güdüsü dedim ama siz bunun üstüne Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili -hiçbir tartışma, hiçbir hakaret yok, hiçbir incitici laf yok- siz bize 161'i hatırlattınız.

BAŞKAN – Sayın Altay, siz bitirin lütfen, tamam.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Buyurun, diyalog yapabiliriz.

BAŞKAN – Hayır, siz bitirin, bana sorduğunuz için döndüm ama bitirin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hayır, buna hakkınız yok. Sayın Başkan, bu kürsüden defaatle söyledim, bu kürsüde her şeyi konuşacağız. Ne yapacağız? Kişi haklarına saldırmayacağız, hakaret etmeyeceğiz. Mesela ben buradan, Sayın Cumhurbaşkanına siyaseten diktatör eleştirisi yapmak hakaret değildir dedim ve bu oturdu, yerleşti. Herkes her gün söylesin diye demiyorum ama oturdu ve yerleşti.

Şimdi, asıl meseleye gelirsek, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu tartışmadaki bir anlayışımızı önce ortaya koyalım. Türkiye’de kürdistan falan yoktur. Türkiye’de Türkiye Cumhuriyeti devleti vardır. Türk’üyle, Kürt’üyle, Laz’ıyla, Çerkez’iyle, Gürcü’süyle, Arap’ıyla Türk milleti bu alt katmanlarla halkların oluşturduğu o büyük Türk milleti vardır. Ama şimdi, adamlara kızıyorsunuz, hopluyorsunuz. Milliyetçi Hareket Partisine de seslenmek istiyorum, kiminle anayasa yaptığınızı bilin diye söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar) “Kürdistan” kavramını önce Sayın Recep Tayyip Erdoğan kullanmıştır, Osmanlıya -söylediğiniz gibi- atıfta bulunarak. Evet, doğru, o zaman öyleydi, Başkan da onu açıkladı. Ben size 16 Kasım 2013, daha üç sene önce ya, üç sene...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Laf söyleme buraya, laf söyleme.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne? Buradan herkese laf söylenir, herkes de gelir cevabını verir kardeşim. Allah Allah! Burası kürsü.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam, devam et efendim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi bir tane bir şey söyleyeceğim. Bunlara kızıyorsunuz, -bunlar derken incittim, özür dilerim- HDP Grubuna kızıyorsunuz, haklısınız.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Pilav dağıtan belediyelerinize söyleyin Engin Bey, pilav dağıtan. HDP barajı geçti diye pilav dağıtan belediyelerinize söyleyin bunları.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben de Tayyip Erdoğan’a kızıyorum. Ne diyor? “Devlet de terör yaptı.” diyor. “PKK teröründen bahsederken devlet teröründen de bahsetmek lazım.” diyor, Tayyip Erdoğan söylüyor. Ne zaman söylüyor? 1991’de söylüyor.

Gene, HDP diyor ki: “Devlet katliam yapıyor.” E, Tayyip Erdoğan söylemiş, akıllarına o düşürmüş. Ne zaman söylemiş? “Devlet yargılamadan katletti.” demiş; açıvereyim, dinleyin.

LEZGİN BOTAN (Van) – Roboski katliam değil mi?

(Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Altay, kürsü yalnız hatibe aittir, bunu siz çok iyi biliyorsunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanının sesi.

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanını dinlemek istemiyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Altay, siz onu ifade edin, usulü uygulayalım.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Peki tamam, tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Meclis Sayın Cumhurbaşkanını dinlemek istemedi, bunun da altını çizelim, kayıtlara geçsin.

Sayın Bostancı, boşuna kalkma, konuşursak malzeme çok, bitmez, istersen bu tartışmayı kapatalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – İşine bak, sataşma bize!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim?

EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Devamlı bize sataşıyorsun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ağabey cevap ver ya, çık cevap ver ya, Allah Allah!

EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Vereceğiz, niye vermeyeceğiz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kiminle Anayasa yaptığınızı bilin diyorum.

EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Her defasında konuşuyorsun.

BAŞKAN – Tutumum lehinde ikinci söz Sayın Halaçoğlu...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Erkan Akçay, isterseniz tutumum lehinde vereyim sözü, kürsüde verelim. Tutumum lehinde...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır efendim, sataşmadan dolayı...

BAŞKAN – Sataşmadan dolayı. Dilerseniz ben bu usul tartışmasını bitireyim. Size söz vereceğim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, sıcaklığına her şey, lütfen.

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Halaçoğlu’nu zaten dinleyeceğiz. Usul tartışmasını bitireceğim, ben size söz vereceğim Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, değerlendirme...

BAŞKAN – Peki, hakkınız vardır.

Sataşmadan dolayı iki dakika süre veriyorum, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne dedim de sataştım, anlamadım?

BAŞKAN – Sataşmadan söz talep etti.

Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, aslında, sözleriniz yarım kaldı Sayın Altay da, ben sizin ne demek istediğinizi anladığım için...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mesele yok.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Evet.

Şimdi, ben sadece şunu salık veriyorum: Sayın Kılıçdaroğlu'nun Hakkârî'de özerklik vaadinde bulunduğunu, seçim beyannamelerinizi ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak burada verdiğiniz kanun teklifleri ile Meclis araştırması önermelerini tekrar bir gözden geçirerseniz MHP'yi suçlarken kendi kendinizle tenakuza düşersiniz aynen Sayın Deniz Baykal'ın söylediği gibi. Ne demiş? 15 Şubat 2016, yer CNN Türk televizyonu. Cumhuriyet Halk Partisinin Adalet ve Kalkınma Partisi ile HDP arasında sarkaç görevi gördüğü bugünlerde terörle mücadele konusunda Genel Başkanınızdan ve milletvekillerinizden farklı ve zıt sesler çıkan parti olarak nitelediğini hatırlatmakla şimdilik yetiniyorum ve böyle bir polemige devam etmek niyetinde olmadığımızı tekrar ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Cevap verdiğine değmez ya!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bizi çok açıkça Sayın...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun, size de söz veriyorum sataşmadan iki dakika.

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti devletinin üniter yapısının muhafaza edilmesinden yana olduğumuzu her vesile söyleyen bir partiyiz.

Sayın Akçay, Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ile özerklik vaadi ayrı şeylerdir; siz bunu bilirsiniz. Ama, bu kadar işi bu noktaya getirerek... Yani nereye mesaj verdiğinizi anlamadım, bu millet her şeyi görüyor, biliyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Anlamazsın zaten, anlamazsın!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yani, bak, siz bize kızılıyorsunuz “AKP”yle birlikte çalışıyoruz ama bu CHP de hırlı değil.” diyerek hangi tabana ne mesaj verdiğinizi biliyorum da... O Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Türkiye'nin altına zaten imza koyduğu -hafızam beni yanıltıyorsa- 13 maddesinde çekincemiz olan bir meselesidir.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – 10, 10...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Genel Başkan da bu 13 maddeyle ilgili çekincelerin değerlendirilebileceğini söylemiştir. Nitekim, bu konuda biz kusurluysak burası da seçimde aynı şeyi vadetti. (CHP sıralarından alkışlar, MHP sıralarından gürültüler) Ve yanlış yapmadı, doğru yaptı onu da söyleyeyim. Yerel Yönetim Özerklik Şartı'nda çekince konulan maddeleri 3 defa okudum ki bir yeri atladım mı diye. Yani, bir şeyi ben mi kaçırıyorum diye 3 defa okudum. Sizin de vadetmeniz doğru, bizim de kaldırılmasını uygun göreceğimizi değerlendirmemiz doğru. Buradan muradınız ne, ben onu bilmiyorum?

Biz bu ülkede barış istiyoruz, Kürt'üyle, Türk'üyle, Gürcü'süyle, Arap'ıyla, Boşnak'ıyla, Çerkez'yle. (CHP sıralarından alkışlar) Biz barış istiyoruz. Biz bu sistemin Türkiye'yi ayrıştıracağını düşünüyoruz; bunu düşünmemize sebep olan altyapı var.

Sayın Erdoğan'ın geriye dönük bu sorunla ilgili açıklamalarına baktığımızda “Türkiye’de Osmanlı’daki eyalet sistemi olabilir, böyle bir sistem kurulabilir.” diyen bir insanı başkan yapacak sizsiniz, ben değilim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ondan sonra buraya çıkıp çıkıp da “Türk milliyetçiliği” diye kimseye ahkâm kesmeyin, kimseye ahkâm kesmeyin!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Önce buna karar verecek...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Milletten çekinmeyin Sayın Altay, milletten çekinmeyin.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Abdullah Öcalan da “Başkanlık” diyordu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun ama bu işi bitirelim inşallah.

Sayın Bostancı siz biraz daha bekleyeceksiniz gibi görünüyor.

Lütfen, Sayın Akçay, bu satışmayı bitirelim burada.

Buyurun.

8.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, siyasi partilerin resmî dokümanları, programları ve seçim beyannameleridir; liderlerinin, sözcülerinin ifadeleridir; milletvekillerinin verdikleri kanun teklifleridir.

Şimdi, hepsi kalabalık, iki dakika değil iki saat yetmez Sayın Başkan.

AHMET AKIN (Balıkesir) – İmralı notlarını da okuyun siz, orada yazıyor ne istediği Abdullah Öcalan'ın.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bakın, bir arkadaşınız ikide bir eline bir kitap alıyor... Bir de bu kitabı okuyun. Pek göstermek istemiyorum ama Öcalan'ın kimlere selam verdiğini de buradan okursunuz, tamam mı arkadaşlar? Öyle bize kitap filan da göstermeyin! Burada ciddi şeyler var yani. (CHP sıralarından gürültüler)

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Ama çok zor bulunuyor, nereden buluyorsunuz Sayın Akçay?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Vallahi, biz bulamıyorduk.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Yani biraz sıkıntıya girersiniz. Ben şimdilik tansiyonu arttırmamak için... Evet, kimlerle selam teatisinde bulundu lideriniz; onu ifade edersiniz. (CHP sıralarından gürültüler)

Yalnız şu vardır; tamam mı? Abdullah Öcalan'ın...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bebek katili, Öcalan'ın... Cani Öcalan...

ERKAN AKÇAY (Devamla) - ...hakikatleri araştırma komisyonu kurulması önerisi CHP'nin önergesi hâline dönüşmüştür. Daha evvelki akil adamlar heyeti de yine Cumhuriyet Halk Partisinde ortak akıl heyeti olarak dönüşmüştür. (CHP sıralarından gürültüler) Dolayısıyla biraz evvel “Barış olsun.” filan diyorsunuz, öncelikle terörün önlenmesi gerekiyor, terörün önlenmesine yönelik projeleri hayata geçirmek lazım yoksa bazı araştırma önergelerine bakıyoruz, âdeta teröre mazeret arayan, terörün sebeplerinin araştırılması...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Cizre raporu Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Yani âdeta terör örgütünün yaptığı terör saldırılarına mazeret aramaya varacak birtakım öneriler, önergeler.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Eski Genel Başkanımız Sayın Cumhurbaşkanına yönelik olarak Sayın Engin Altay “90’lı yıllarda devlet de terör yaptı.” dediği şeklinde bir değerlendirmede bulundu. Açık bir sataşma...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, dilerseniz bu usul tartışmasını bir neticelendirelim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ben de bir söz alayım Sayın Başkan izin verirseniz, sonra usul tartışmasını neticelendirelim.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya meydan vermeyecekseniz buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Meydan vermeyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

İki dakikada bitirelim.

9.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın usul görüşmesi nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ eski Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; eski Genel Başkanımızın 90’lı yıllara ilişkin eleştirisi devlete değil, devletin içindeki kimi çevrelere yöneliktir; bir kere, bunu doğru yerine koyalım.

İkincisi: Bakın, Milliyetçi Hareket Partisi ile AK PARTİ tek bir parti hâline gelmiyor; sınırları, mahiyeti belli bir Anayasa değişikliği için beraber davranıyorlar. MHP bizi eleştirmeye devam edecek. Bizler ayrı partileriz.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdilik.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bizim de MHP’ye yönelik eleştirilerimiz olacak ama bir uzlaşma sağlamışız, bir Anayasa değişikliğini gerçekleştiriyoruz. Bu ayıp bir şey değil. AK PARTİ ile başka partilerin...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben “ayıp” demedim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bakın, “ayıp” dediğiniz anlamında demiyorum. AK PARTİ’yle başka partilerin veya partilerin birbirleriyle ilişki kurmaları çok olağandır. Bunlar özdeşleştikleri anlamına gelmez. Daha 7 Haziran sonrası CHP’yle beraber kaç gün süren koalisyon görüşmeleri yaptık. Eğer siz “Geçmişte şunu da demiştiniz, bakın bunlarla yola çıkıyorsunuz.” diyorsanız bugün MHP’ye bizimle niye koalisyon görüştünüz? Bunu sormazlar mı? Niye koalisyon görüştük? Özdeşleşecek miydik? Tek parti mi olacaktık? Hayır. CHP CHP olacaktı, AK PARTİ AK PARTİ, beraber mümkünse bir koalisyonu gerçekleştirecektik. Öte yandan Sayın Engin Altay, “Tayyip Bey’i Başkan yapacaksınız.” diyorsunuz “MHP başkan yapacak.” Affedersiniz, 2019’da kimin cumhurbaşkanı seçileceği belli mi Sayın Altay?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şu anda veriyorsunuz o yetkileri zaten, 2019’da olmayacak zaten.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Kim seçecek? Siz oy kullanmayacak mısınız? Sadece MHP’liler mi oy kullanacak? Halk seçecek, halk. Halkın kimi seçeceğini bilmiyoruz. Kimsenin cebinde oy yok. Halk kendi özgür iradesiyle bir karar verecek. Öte yandan AK PARTİ üniter yapıdan yanadır, Türkiye’nin birliğini ve dirliğini burada görür, bölücülük tehlikesine karşı da mücadele eder. Bunu yaparken bütün vatandaşlarını kucaklamasını da bilir.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Özcan PURÇU (İzmir), Ömer SERDAR (Elâzığ)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 59’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın’ın Cumhurbaşkanına yönelik bazı ifadelerle ilgili görüş bildirmesinin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN - Usul hakkındaki görüşmelere devam ediyoruz.

Tutumum lehinde ikinci söz Sayın Halaçoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Halaçoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, aslında, bu konuyu salim kafayla düşündüğümüzde, gerek ilmî gerek coğrafi olarak konuya baktığımızda, sadece Türkiye’de 1847 yılında Tanzimat’ın ilanından sonra bir kürdistan eyaleti kurulmuştur. O tarihe kadar hiçbir zaman kürdistan eyaleti olmamıştır. 1864 Vilayet Nizamnamesi’yle de kaldırılmıştır. Dolayısıyla, on yedi senelik bir durum söz konusudur. Onun dışında, Anadolu coğrafyasında, Türkiye coğrafyasında hiçbir zaman “kürdistan” diye bir coğrafya yoktur. Kürdistan, bugünkü Süleymaniye, Erbil, Hemadan bölgesindeki arazidir. Bunu daha çok Şemseddin Samî’nin “Kâmusü’l-a’lâm”ına dayandırarak söylerler ama “Kâmusü’l-a’lâm”da Şemseddin Samî, “El Cezire’nin altında kalan bölge.” der. Dolayısıyla, El Cezire zaten Hakkâri’nin alt bölümüdür. Dolayısıyla, bütün yabancı haritalarda, her yerde Diyarbakır bölgesi -Hakkâri’ye kadar olan bölge- “Türkmanya” olarak geçer, yabancı haritalarda bile “Türkmanya” diye geçer. Dolayısıyla orada bir kürdistan söz konusu değildir.

MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Tarih bu kadar çarpıtılamaz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Devamla) – Diğer taraftan şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Şimdi, durup dururken olmayan bir coğrafi terim ortaya çıkarmak herhâlde iyi niyetli olmasa gerek. Zira, eğer, siz, samimiyseniz, ülkede birlikte yaşamak istiyorsanız, vatandaş olarak kendinizi ortaya koymak istiyorsanız, birtakım aksaklıkların ortadan kalkmasını istiyorsanız, aslında, bu tür bölücü birtakım terimleri söz konusu etmemeniz gerekir. Eğer Batı’nın Orta Doğu’daki emellerini göz önüne alacak olursanız, Türkiye üzerindeki emellerini göz önüne alacak olursanız, bunu yıllardır yapıyorlar çünkü, Türkiye’de etnisiteleri ortaya çıkaran araştırma yapıyorlar. Mesela, 1989 yılında Wiesbaden’de Alford tarafından çıkarılan “Türkiye Cumhuriyetinde Etnik Gruplar” adı altındaki kitapta Türkiye 47 etnik gruba bölünmüştür; ama nasıl? Türkmenler; Alevi Türkmenler, Şii Türkmenler, Sünni şeklinde. Yörükler; Sünni Yörükler, Alevi Yörükler, Alevi şeklinde.

Dolayısıyla, aslında mezhepsel inanç tarzlarını bile birer etnisite tarzında ortaya koyan Batılılara karşı Türkiye’de işte, kimisi çıkıyor “36 etnik grup vardır.” diyor. Kendilerine sorayım, kim bunu söylüyorsa 36 etnik grubu bana sayınsınlar; bulamazlar. Polonezköy’ü bile saysanız, 500 kişilik Polonezköy’ü bile saysanız Türkiye’de etnisite olarak nitelendireceğiniz insan sayısı, grup sayısı 15’tir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUSUF HALAÇOĞLU (Devamla) – Ama bunun içerisinde her şey vardır; Kürtler de vardır, Çerkezler de vardır, hepsi vardır. Dolayısıyla, olmayan bir coğrafyayı ortaya koymaya çalışmak bölücülükten başka bir şey değildir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Halaçoğlu.

Tutumum aleyhinde ikinci ve son söz Muş Milletvekili Sayın Ahmet Yıldırım’a aittir.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle söyleyelim ki niyetimiz, burada gereksiz polemikler üzerinden şu Meclisin zamanını çalmak vesaire gibi bir muradımız yok bizim ama şunu da ifade edelim ki mesela benden önceki hatip çıktı konuştu, konuştuklarının ve anlattığı bilgilerin hiçbirine katılmamakla birlikte sadece onun düşüncesi olduğu için saygı duyarım ben. Aynı saygıyı biz kendi gerçekliklerimiz üzerinden oluşturduğumuz düşüncelerimize de bekliyoruz. Bizim de tarih bilgilerimiz var. Kaşgarlı Mahmut’un 1074 yılında ilk çizdiği haritada “Erdu’l Ekrad” Kürtlerin toprağı, 12’nci yüzyılda Selçuklu Sultanı Sencer Sultan “Kürdistan” kavramını ilk kullandı.

Yine, 1512 ile 1520 arasında Osmanlı’ya padişahlık yapmış olan Yavuz Sultan Selim İdrisi Bitlisi’ye yazdığı mektupta “kürdistan” kavramlarını sıklıkla kullanıyor. Bu, ilk kez 19’uncu yüzyılda falan kullanılmış değildir. Bunu Osmanlı arşivlerinden, salnamelerden pekâlâ arayıp bulabiliriz ama şunu söyleyelim; bakan, şu çok önemli bir ayırt edici çizgidir: Biz demokratik siyaseti sözle yaparız, demokratik siyaset sözle olur ve farklı örgütlenmiş yapıların sözleri, siyasi söylemleri farklı olur. Eğer biz söz, ifade, düşünce özgürlüğünü kısıtladığımız anda dünyanın neresinde olursanız olun şiddet zeminini güçlendirmiş ve onun potansiyelini açığa çıkarmış olursunuz. Biz HDP olarak elimizden geldiğince bu ülkede şiddetin, silahın hak arama yöntemi olmaktan çıkarılması için bütün enerjimizi harcıyoruz. Ama kalkıp partilerin birbirlerini, geçmiş dönemde hangi partinin kiminle görüştüğü ve ilişki kurduğu üzerinden suçlanmasını anlamsız buluyoruz. Bu ülkeye kalıcı, onurlu bir barış gelmesi, bu ülkedeki her insanın mutlu olması için herkesle görüşmeye hazır olduğumuzu, bu ülkeyi mutlu etmek, bu toplumu mutlu etmenin de buradaki her siyasetçinin temel görevi olduğunu düşünüyoruz biz. Kimseyle görüşüğümüz için pişman değiliz çünkü biz halisane duygularla görüşüyoruz. Bizim görüşüğümüz hiçbir süreçte kan akamamıştır. Bizim görüşme konularımızın hiçbirisi şiddet üzerine temellenmemiştir. Bizim için esas olan budur ya değilse herkes herkesle görüşebilir. Bunun ötesinde çok farklı yerlere götürebiliriz.

“Kürdistan” kavramının kullanılmasını da demokratik siyasetin söz kullanma özgürlüğü temelinde ele alınmasını, bunun bu ülkeyi bölme amacıyla kullanıldığı kaygılarını da, söylemlerini de, eleştirilerini de reddediyorum.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Halaçoğlu...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, şimdi benim söylediklerim tamamen farklı şeyler ama çarpıtıldığı için söz istiyorum.

BAŞKAN – Hayır, hayır. “Katılmıyorum ama saygı duyuyorum. O sizin düşünceniz.” dedi.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Hayır, o öyle değil.

BAŞKAN – Sayın Halaçoğlu...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama, onun dışında, verdiğim bilgilerin yanlış olduğunu ifade etti.

BAŞKAN – Sayın Halaçoğlu, şimdi, böyle bir usul yok.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Lütfen... Hayır, hayır.

BAŞKAN – Lütfen, istirham ediyorum, hayır.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Burada farklı bir şey var. Benim ifade ettiğim şeyi, burada ifade ettiğim şeyi sanki bilimsel değil havada kalan bir şeymiş gibi ifade etti.

BAŞKAN – Hayır, Sayın Halaçoğlu, şimdi, siz kendi düşüncenizi ifade ettiniz, Sayın Yıldırım kendi düşüncesini ifade etti ve şunu söyledi: “Sizin düşüncenize katılmıyorum ama saygı duyuyorum. O sizin düşünceniz.” Dolayısıyla...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Kendisinin katılıp katılmaması değil ama. Burada biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşme yapıyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunlar zabıtlara geçiyor.

BAŞKAN – Sizinkiler de geçti.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Olmayan bir coğrafyayı iyi niyetle nitelendirmemiz mümkün değil.

BAŞKAN – Tamam, tutanaklara geçti zaten ifadeleriniz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Diğer taraftan, “kürdistan” ifadelerinin Yavuz Sultan Selim döneminde kullanılması, Sencer zamanında kullanılması hiçbir şey ifade etmez. Ama burada önemli olan Anadolu’da böyle bir coğrafya yoktur. Sencer’de de Melikşah’ta da Yavuz Sultan Selim’de de “kürdistan” olarak belirtilen bölgeyi burada ifade ettim, dolayısıyla böyle bir durum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. İfade ettiniz bunları.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Cumhurbaşkanının Başbakan iken söylediklerinde de “İlk Meclis.” diyor yani Meclis-i Mebusan’dan bahsediyor. Meclis-i Mebusan’da kürdistan vekillerinin olması normaldir çünkü Musul, Kerkük bölgesi zaten o tarihte imparatorluğun topraklarıdır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Halaçoğlu.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, ben kürsüye çıktığımda da söyledim; muradım polemği uzatmak değil, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Meclis-i Mebusan’da değil, 23 Nisan 1920’de birkaç kilometre ötedeki Ulus’ta açılan Meclise bölgeden gelen Kürt vekilleri kürdistan mebusu olarak gelmiştir.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – O tarihte 1923’te Musul, Kerkük hâlâ Osmanlı Devleti’nin, Türkiye’nin toprağıdır, 1926’da çıkmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 104'üncü maddesine göre "Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder." Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder. Aynı şekilde Anayasa'mızın 126 ve 127'nci maddeleri merkezî ve mahalli idare yapılanmasını çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Anayasa'nın 3'üncü maddesi ortada, 14'üncü maddesi ortada. Dolayısıyla birtakım terimlerin, ibarelerin tarihi ve coğrafi bağlamından kopararak konuşulmasının doğru olmadığını ifade ettik. Evveliyatı var tabii ki, yok demiyoruz, böyle bir inkâr da yok ama bunun ayrı bir siyasi, bağımsız, hukuki bir bölümmüş gibi, alanmış gibi zikredilmesinin doğru olmadığını ve ben burada devletin varlığını, birliğini temsil eden Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik bir ifadenin düzeltilmesi noktasında, beyanın düzeltilmesi noktasında meramımı ifade ettim. Yoksa tartışmaya katılmak gibi bir düşüncem yoktu. Dolayısıyla, tutumumda bir değişiklik yoktur.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, 2/3/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, basın özgürlüğünü ve ifade özgürlüğünü ihlal eden uygulamalara son verilmesi ve basın özgürlüğünün tesis ile tahkim edilmesinin yol haritasının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 15 Ocak 2017 Pazar günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, grup önerisinin aleyhinde ikinci söz Sayın Halil Eldemir'e aittir.

Buyurun Sayın Eldemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; HDP Grubunun basın özgürlüğü ve ifade özgürlüğü ihlali iddiasıyla İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verdiği grup önerisi aleyhine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve sizlerin nezdinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle aynı çatı altında beraber mesai yaptığımız Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Saffet Sancaklı Bey'in eşine Cenab-ı Allah'tan acil şifalar diliyorum.

Şimdi, grup önerisi hakkında iki cümle söyleyeceğim: Bunlardan birincisi, terör örgütleri Türkiye'nin dört bir tarafında cirit atarken, devletimiz dört bir yandan bunlarla mücadele ederken, güvenlik güçlerimiz sonuna kadar bunların kökünü kazıncaya kadar mücadele ederken Türkiye'de basın özgürlüğünün olmadığını, ifade özgürlüğünün olmadığını iddia etmek. Türkiye düşmanlarını sevindirir, bu birincisi.

İkincisi, Türkiye'de herhangi bir gazetecinin Anayasa'mızda ve kanunlarda tanımlanan basın özgürlüğü kapsamında mı hareket ettiğine yoksa suç mu işlediğine ya da terör örgütlerine destek mi verdiği Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsız mahkemeleri karar verir. Hiç kimsenin suç işleme özgürlüğü yoktur. Diğer bir ifadeyle, Türkiye'de suç işleyenlerin cezasız kalma hürriyeti yoktur.

Değerli arkadaşlar, çok önemli görüşmeler yapıyoruz. Anayasa değişikliği üzerinde hazırlanan kanun teklifinin birinci turunun son iki maddesine geldik. Zamanı daha verimli kullanma adına, bu maddelerin de görüşülüp ikinci tura geçilmesini ve teklifimizin bir an önce milletimizin önüne götürülmesini ve milletimizin takdirine sunulmasını istiyoruz. Bu vesileyle Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerinin lehinde ikinci söz İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan’a aittir.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu “medya” dediğiniz, körlerin fili tarifi gibi bir şey. Kimisi hortumdan, kimisi kırbaçtan, kimisi bacaktan, kıldan, gövdeden bahsediyor ama “medya” dediğiniz şeyi asla net bir şekilde burada anlatan kimseye rast gelmedim. Herkesin medyayla ilgili bir derdi var. Ben otuz beş yıl çalıştım, emekli oldum cezaevindeyken. Cezaevinde “Ben gazeteciyim.” diye bağırıyordum. “Hayır, sen teröristsin, öylesin.” diye yanıt geliyordu. Şimdi, bu işe bir aydınlık getirelim, bir açıklık getirelim; Türkiye’nin biraz aydınlığa, açıklığa, özgürlüğe, adalete, barışa ihtiyacı var.

Gazeteci sizin keyfinize göre yayın yapan kişi değildir, o kadar, bir net budur; bu, ister iktidar olsun ister muhalefet olsun. (CHP sıralarından alkışlar) Gazeteci hakikatin peşinde koşan kişidir ve gazetecinin yaptığı şey onun özgürlük sınırlarını belirlemez, gazetecinin yaptığı şey günceldir, haber verir size, size bilgi verir. Güneydoğu’da, Sur’da ne olup ne bittiğini polisin, İçişleri Bakanlığının bülteninden de takip edebilirsiniz, Hürriyet gazetesini veya işte başka gazeteleri de okuyabilirsiniz. Hangisini tercih ettiğiniz sizin tutumunuzu ortaya koyar.

Bu ülkenin biraz daha çok medya özgürlüğüne ihtiyacı var demek, medya çalışanının örgütlenme hakkına saygı duyuyorum demektir. Avrupa normlarını getirip ona vermek demektir. Medya patronlarını sınırlamak, onların sadece bu işle iştigal etmelerini sağlamak ve Türkiye’nin özgür haberle, özgürlükle, adaletle, barışla kucaklaşmasını sağlamak demektir.

Bakın, içimizde sadece dergi çıkartarak, sizin aranızda, sadece dergi çıkartarak, oralardaki fikri mücadeleleriyle bugünlere gelen insanlar var. Siz şimdi o dergileri yok etmeye çalışıyorsunuz. Neden? “Gazeteciyim.” diyen herkese gazeteci denmez. Bu ülkede veya dünyada evrensel kurallar vardır. Ama siz, “Gazeteci değilsin.” dediğiniz için, otuz beş yıllık gazeteci de gazeteci olmaz yani, “Sen gazeteci değilsin.” diyemezsiniz. Sizin verdiğiniz basın kartı sizinle onun ilişkisini belirler, evrensel ilişkiyi belirlemez. Benim gazeteci olduğumu bana bildiren şey, benim bağlı bulunduğum evrensel gazetecilik kuruluşlarıdır. Ve bu ilkeleri kendinize göre yontamazsınız. Özgürlük dediğiniz şey sadece sizin kendi hissettiğiniz alan değildir, başkalarının da özgürlüğü hissettiği alandır.

Bakın, ben 1982 yılından beri bu ülkede bütün liderlerle ve diğer devlet yönetimleriyle gazeteci olarak haşır neşir oldum. Turgut Bey’le birlikte uzun yıllar, Kenan Evren’le birlikte... Kenan Evren’in canı sıkıldı mı, eleştirdi mi aldırırdı, içeriye gönderirdi gazetecileri. Turgut Bey’le birlikte... Turgut Bey’le Başbakanlık binasından içeriye girdiğinizde, Turgut Bey’i hicveden karikatürlerden oluşan bir koridordan ilerlerdiniz ve bunu yabancılara göstermekten mutluluk duyardı. Süleyman Bey kendisini hicveden karikatürleri, yazıları kitaplar hâlinde derler, toplar, yayınlardı. Bu, bütün dünyaya “Bu ülkede özgürlük var.” demenin bir yoluydu. Siz bugün, sizi kim eleştirirse, iktidar diyeyim, siz demeyeyim, iktidarı bugün kim eleştirirse ona bir soru işareti koyarak bakarsanız, bu bir yanlışlıktır; bu yanlıştan dönün. Neden döneceksiniz? Sizler için söylemiyorum, çocuklarınız için söylüyorum, çocuklarımız için söylüyorum. Kendi çocuğum için ne istiyorsam sizin çocuğunuz için de Allah daha fazlasını ona versin. Benim dileğim şudur: Bakın, eğer böyle davranırsanız, bu özgürlük alanlarını daraltırsanız yarın bu ülkeye kimse kredi vermez, kimse bu ülkenin entelektüellerini ciddiye almaz, içinde entelektüel kalmaz, fakirleşirsiniz; Türkiye çöl olduğunda sizi yutar. Onun için, gelin, özgürlük alanını genişletin.

Size bir örnek vereceğim rahmetli ustam Cüneyt Arcayürek'ten, burada çokça tarih anlatılıyor da tarihe dair bir şey olsun, bir anı olsun. İsmet Paşa'nın sünnet töreni... Farzımuhal diyorum, bir gün sabah gazeteyi açsanız ve "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sünnet töreni" diye bir başlık görseniz ve onun altında şöyle bir şey duysanız tepkiniz ne olurdu? Gazeteciler Başbakanlık binasında toplanırlar, basın toplantısı işi uzar, uzayınca gazeteciler kendi aralarında şakalaşmaya başlarlar. Rahmetli ustam Cüneyt Arcayürek İsmet Paşa'nın taklidini çok güzel yapardı, hemen hemen aynı ses tonuyla ve oradaki makaralı teypler çalışır, oradaki bir butona basarlar ve bunu kayıt altına alır oradaki görevliler. İsmet Paşa'nın sünnet törenini canlandırırırlar kafalarında ve orada insanlar taklit ederek eğlenirler. Bir hafta sonra İsmet Paşa Cüneyt Arcayürek'i makamına çağırır, "Gel bakalım arkadaş, şu sünnet olayı ne, bana bir anlat bakalım." der. İsmet Paşa böyle söyleyince Cüneyt Arcayürek kıpkırmızı, başına önüne eğer. "Yok, yok, dinledim, çok beğendim, şu benim taklidimi bir daha yapar mısın." (CHP sıralarından alkışlar) Öyle bir devlet anlayışından geldiğimiz yer burası. Bakın, eğer sistemi bu kadar sıkarsanız, bu kadar boğarsanız, yaşamasına izin vermezseniz boğulursunuz. Daralttığınız şey kendi özgürlük alanınızdır, yok ettiğiniz şey kendi varlığınız ve geleceğinizdir.

Sizi şuradan bir konuda emin olmanız için uyarmak isterim: Gazetecilik, satın alacağınız, hani o tekli sloganlar var ya 1940'lardan bugüne taşıdığınız, dünyanın çok karanlık zamanlarından getirip bir yanınıza koyduğunuz -niye koyduğunuz da bilmiyorum o sloganları- o tekli sloganların yanına tek sesli bir medyayı koyamazsınız, bugün dünya böyle bir yerde değil. Bakın, dün, aranızda bu hareketin kurucuları var, onlar medyada yer bulabilmek için hepimizle konuşuyorlardı. Burada herkes var. Siz bir anda gökten ışınlanarak buraya gönderilmediniz, bir mücadelenin sonucusunuz. O mücadelede eğer özgür medyanın olanaklarından yararlanmasaydınız yoktunuz. Onun için, bugün muhalefet edenlerin yarın iktidar olmasının önünü kesmenin yolu, medyayı sınırlamak değildir. Gelin, bu özgürlük alanını daha da genişletin; gelin, insanların adalet isteklerine, özgürlük isteklerine, barış isteklerine karşılık olacak şeyler yapın.

Sayın bakanlara söylüyorum: Avrupa Birliği normlarını getirin, Türkiye'nin medyasına uygulayın. Daha da özgürleştirin, tartışılsın, tartışıldıkça büyür, gelişir ve bütün ülkeyi kucaklayacak, dünyaya da çağdaş, demokrat bir mesaj verecek noktaya gelirsiniz.

Bakın, bugün dergi çıkartanlar, bugün mizah işi yapanlar korkudan yapamıyorlar. Artık, bizim devlet yönetimimizde "Hadi şu espriyi bir daha tekrarla." diyen devlet adamı yok ya da onlardan yararlanarak bir katalog hazırlayıp dünyaya dağıtan devlet adamı da yok. Bu bir eksikliktir. Bu eksikliği giderin.

Burada aranızda Gramsci'den çok alıntı yapan, hegemonyayı çok anlatan ve hegemonyayla ilgili görüşlerini dile getiren arkadaşlar var. Gramsci'nin hegemonya anlayışı, önce iletişim kaynaklarının ele geçirilmesiyle başlar. Bütün iletişim kaynaklarını ele geçirirsiniz, hepsini tek sesli hâle getirirsiniz, bir gün bir düğmeye basarsınız, gazetelerin 15 tanesinde aynı manşet çıkar. Bu, hegemonyanın kötüye kullanımıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Ondan sonra iş adamı gelir, iş adamını alırsınız, paramiliter gücünüz hâline getirirsiniz. "Şu kadar adamı şu kadar parayla şuraya göndereceksin, getireceksin." demeye başlarsınız. Sonunda, aydınları, entelektüelleri toplar, içeri atarsınız.

Benim yargılanmamdan bir örnek verip bitireceğim. Beş günlük sorgulamam sonunda "Suçum ne?" diyerek aşağı indirildim. Ömer Diken adlı bir yargıç, şimdi Fetullah Gülen'in Yargıtay sorumlularından biri olarak içeride bulunuyor... Tutuklanmak üzere suçüstü mahkemesine çıktık, dedim ki "Sayın Yargıç, benim gözaltına alınma gerekçem yok. Gözaltına alınma gerekçem yoksa bu tutukluluk da..." "Nedir sizin gözaltına alınma gerekçeniz?" "Şu tarihteki görüşmeyi söylüyorsunuz. Böyle bir görüşme yok, kaset istedim getiremiyorlar." dedim. "Öyle bir şey yok." dedi. "Ne var?" dedim. Dedi

ki: “Siz bir şemada varsınız Tuncay Bey.” “Ne şeması?” dedim. “Bu Ergenekon şeması.” dedi. “Kim çizmiş?” dedim. “Ergenekoncular çizmiş.” dedi. “Görebilir miyim?” dedim. “Hayır, göremezsiniz.” dedi. “Avukatım görebilir mi?” dedim. “Hayır, göremez.” dedi. “Kim görecektir Beyefendi.” dedim. “Ben gördüm ya ben yargımcı Tuncay Bey, yeter.” dedi. “Peki, ben şemada nasıl yer alıyorum?” dedim. “Medyasında yer alıyorsun.” dedi. Dedim ki “Efendim ben bu şemayı mutlaka görmeliyim.” “Hayır, göremezsin. Tutuklandın şemada adın olduğu için.” dedi. Ve ben tutuklandım. Dedim ki “Son söz, kayıtlara geçmesini istiyorum: Siz beni böyle tutuklarsanız Türkiye’de muhalefet etmek arzusunda olanların, genç çocukların isteklerini kırmış olursunuz, tek sesli bir Türkiye olur, o Türkiye çöl olur, o çöl sizi yutar.” Ben cezaevindeyken Ömer Diken tutuklandı, Ömer Diken’e mektup yazdım: “Bak o çölleştirdiğin Türkiye seni yuttu.” diye. (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye’yi çölleştirmekten ve o çölün mağduru olmaktan kurtulmanızı niyaz ederim. Dilerim ki daha çok özgürlük dileyin, daha çok adalet isteyin ve daha çok barış için çaba gösterin. Medya bunun da anahtarıdır.

Hepinizi saygıyla selamlarım efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerinin aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can.

Buyurun Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Yoğun bir Anayasa görüşmelerini tamamlamak üzereyiz, birinci turunu. İnşallah -bugün 2 madde kaldı- bugün itibarıyla bitirmeyi planlıyoruz. İki tam gün sonra da inşallah ikinci görüşmelerini tamamlayacağız. Milletimiz yakinen takip ediyor. İnşallah -zaman itibarıyla da yoğun bir çalışma dönemi geçirdi Meclis- bu manada da bir rahatlama dönemine girecektir diye düşünüyorum ve grup önerisini Genel Kurulun takdirine bırakıyor, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 446)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlnur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu’nun birinci görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlnur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (x)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet? Yerinde.

Geçen birleşimde 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin görüşmeleri tamamlanmıştı.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 2709 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- A) Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 3/11/2019 tarihinde birlikte yapılır. Seçimin yapılacağı tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Cumhurbaşkanının görevi devam eder. Meclisin seçim kararı alması halinde, 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.

B) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu Kanunla yapılan değişikliklerin gerektirdiği Meclis İçtüzüğü değişikliği ile diğer kanuni düzenlemeleri yapar. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleneceği belirtilen değişiklikler ise Cumhurbaşkanının göreve başlama tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından düzenlenir.

C) Anayasanın 159 uncu maddesinde yapılan düzenlemeye göre Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri en geç otuz gün içinde seçilirler ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki kırkuncu günü takip eden iş günü görevlerine başlarlar. Başvurular, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yapılır. Başkanlık, başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderir. Komisyon on gün içinde her bir üyelik için üç adayı üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada üçte iki çoğunlukla seçimin sonuçlandırılmaması halinde, ikinci ve üçüncü oylamalar yapılır; bu oylamalarda üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyunu alan aday seçilmiş olur. Beşte üç çoğunluğun sağlanamaması halinde üçüncü oylamada en çok oyu almış olan, seçilecek üyelerin iki katı aday arasından ad çekme usulü ile üye belirleme işlemi tamamlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu aynı usul ve nisapları gözeterek onbeş gün içinde seçimi tamamlar. Mevcut Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeleri, yeni üyelerin göreve başlayacağı tarihe kadar görevlerine devam eder ve bu süre içinde yürürlükteki Kanun hükümlerine göre çalışır. Yeni üyeler, ilgili kanunda değişiklik yapılincaya kadar mevcut Kanunun Anayasaya aykırı olmayan hükümleri uyarınca çalışır. Görevi sona eren ve Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yeniden seçilmeyen üyelerden, talepleri halinde adli yargı hâkim ve savcılar arasından seçilenler Yargıtay üyeliğine, idari yargı hâkim ve savcılar arasından seçilenler Danıştay üyeliğine Hâkimler ve Savcılar Kurulunca seçilir; öğretim üyeleri ve avukatlar arasından seçilenler ise Danıştay üyeliğine Cumhurbaşkanınca atanır. Bu şekilde yapılan seçim ve atamalarda boş kadro olup olmadığına bakılmaz, seçilen ve atanan üye sayısı kadar Yargıtay ve Danıştay kadrolarına üye kadrosu ilave edilir.

D) Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş bulunan kişilerin herhangi bir sebeple görevleri sona erene kadar üyelikleri devam eder.

(x) 447 S. Sayılı Basmayazı 9/1/2017 tarihli 53'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

E) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ve askerî mahkemeler kaldırılmıştır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde; Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin askerî hâkim sınıfından Başkan, Başsavcı, İkinci Başkan ve üyeleri ile diğer askerî hâkimler (yedek subaylar hariç) tercihleri ve müktesepeleri dikkate alınarak;

a) Hâkimler ve Savcılar Kurulunca adli veya idari yargıda hâkim veya savcı olarak atanabilirler.

b) Aylık, ek gösterge, ödenek, yargı ödeneği, ek ödeme, malî, sosyal hak ve yardımlar ile diğer hakları yönünden emsali adli veya idari yargıya mensup hâkim ve savcılar, bunların dışındaki hak ve yükümlülükler yönünden ise bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki mevzuat hükümleri uygulanmaya devam edilmek suretiyle Millî Savunma Bakanlığınca mevcut sınıflarında, Bakanlık veya Genelkurmay Başkanlığının hukuk hizmetleri kadrolarına atanırlar. Bunlardan, emeklilik hakkını elde edenlerden yaş haddinden önce bu görevlerden kendi istekleriyle ayrılacaklara ödenecek tazminata ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

Kaldırılan askerî yargı mercilerinde görülmekte olan dosyalardan; kanun yolu incelemesi aşamasında olanlar ilgisine göre Yargıtay veya Danıştaya, diğer dosyalar ise ilgisine göre görevli ve yetkili adli veya idari yargı mercilerine dört ay içinde gönderilir.

F) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararnameler, tüzükler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer düzenleyici işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür. Yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararnameler hakkında 152 nci ve 153 üncü maddelerin uygulanmasına devam olunur.

G) Kanunlar ve diğer mevzuat ile Başbakanlık ve Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler, ilgili mevzuatta değişiklik yapılmıncaya kadar Cumhurbaşkanlığı tarafından kullanılır.

H) Anayasanın 67'nci maddesinin son fıkrası hükmü, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra birlikte yapılacak ilk milletvekili genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi bakımından uygulanmaz.”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun, açıyorum mikrofonu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddede de 16'ncı maddede olduğu gibi usul tartışmasını ve maddenin teklif metninden çıkarılmasını gerektiren bir hâl olduğu iddiasındayız. Ancak, buna rağmen, bir usul tartışması açmak yerine, bu maddeyle ilgili anlayışımızı Genel Kurulun ve milletimizin bilgisine sunmak için söz talep etmekteyiz yerimizden.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Uygun görürseniz Bülent Tezcan konuşacak.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun Sayın Tezcan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 17'nci maddesinin Anayasa yazım tekniğine aykırı olduğuna ve usulüne uygun düzenlenmesi için Komisyona iade edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Anayasa değişiklik teklifinin 17'nci maddesini görüşüyoruz. Daha önce 16'ncı maddede yapılan usul hatası, Anayasa yazım tekniği, yasa yapım teklifi ve müzakere tekniğine aykırı bir düzenleme, 17'nci maddede de ne yazık ki bulunmaktadır. Bunu Komisyon aşamasında da ifade ettik, Komisyon aşamasında düzeltilmesini istedik ancak düzeltilmedi, Genel Kurula bu şekliyle geldi.

17'nci madde, geçici 21'inci maddeyi düzenlemektedir. Geçici 21'inci madde, 8 ayrı fıkrayı, 8 ayrı bendi (A), (B), (C), (D) diye (H) bendine kadar ayrı ayrı hususları tek bir maddenin içerisinde düzenlemektedir. Düzenleme böyle olunca, doğal olarak “17'nci madde” adı altında 8 ayrı düzenleme konusu ele alınmıştır. Oysa yapılması gereken şey, bu 8 ayrı fıkrada düzenlenen hususun ayrı ayrı maddeler olarak düzenlenip burada, önce Komisyonda ayrı ayrı görüşülüp oylanması, sonra da Genel Kurula gelirse Genel Kurulda da ayrı maddeler olarak görüşülüp ayrı ayrı oylanması gerekirdi. Bu, yapılmamış ve bir torba kanun usulü, Anayasa değişikliklerine de getirilmiş olmaktadır. Bir torba Anayasa değişikliğiyle karşı karşıyayız. Bu, usule aykırıdır. Bu yöntem açılırsa iki maddeyle, iki maddelik bir kanunla 177 maddelik Anayasa'yı değiştirmek mümkün olabilir. Bu, kabul edilebilir bir şey değildir. Yani, 1'inci maddeye “Anayasa'nın aşağıdaki maddeleri değişmiştir.” dersiniz; 1, 2, 3, 4, 5... 177'ye kadar sayarsınız, tek bir madde budur. 2'nci maddeye de dersiniz ki: “Yürürlük maddesidir. Şu zaman yürürlüğe girecek.” Bu, yasa yapma tekniğine uygun değildir, hele hele anayasa yapımında, özel müzakere ve oylama usulüne de tabi tutulmuş anayasa yapımında hiç kabul edilebilir bir şey değildir.

Bu nedenle, 16'ncı maddede de ifade ettiğimiz gerekçelerle, tutumunuzu biliyor olmakla beraber, bir kere daha bu maddeyi usulüne uygun düzenlenmesi için Komisyona iade etmenizi talep ediyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Muş, lütfen... İstirham ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili ben zaten kanaatimi bildireceğim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu konuyla alakalı bizim de kayıtlara geçmesini istediğimiz bazı şeyler var.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Tezcan, Sayın Altay; tabii, benzer tartışmaları çünkü birleşimde, sizin de ifade ettiğiniz gibi, 16'ncı madde itibarıyla da yapmıştık ve bu konuyla ilgili tutumu ortaya koymuştuk ve bunu Genel Kurulun onayına da sunmuştuk.

Şimdi, burada, bir çerçeve madde içerisinde birden fazla hükümde değişiklik yapmanın daha önceki teamüllerde de olduğu, burada aynı amaçla mevzuattaki bazı hükümlerin düzenlendiği, bazı hükümlerin bu bağlamda yine aynı amaçla kaldırıldığı, farklı maddeler arasında terim birliğini sağladığı vesaire gibi hususları dikkate aldığımızda, 17'nci maddeyle, Anayasa değişiklik teklifinden kaynaklanan geçiş hükümlerinin düzenlenmesi aslında amaçlanmaktadır. Komisyon da bu tartışmayı yapmış, Komisyon da bunu karara bağlamış ve Komisyonun raporunu şu anda görüşüyoruz. Dolayısıyla, bizim bu maddeyi tekrar ayırıp Komisyona iade etmek gibi bir yetkimiz yoktur.

Dolayısıyla, tutumumünkü gibi, aynı şekilde devam etmektedir.

Teşekkür ediyorum hassasiyetiniz için.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir’e aittir. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Baydemir, sizin şahıslar adına da söz talebiniz var. Emsal teşkil etmemek kaydıyla, diğer grupların muvafakatiyle on beş dakika veriyorum, şahıslar adınayı da birleştiriyorum.

Buyurun lütfen.

HDP GRUBU ADINA OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubum adına sizlere hayırlı akşamlar diliyorum. Çünkü hayır, üzerinde yaşamış olduğumuz bu kadim coğrafyada yaşayan bütün insanların, öyle sanıyorum ki ortak dileği, ortak temennisidir. Gözlerimizi hayırlı bir güne açmak, kalplerimizi hayırlı bir birlikteliğe açmak ve akşam yastığa başımızı koyduğumuzda, gelecek günün ve günlerin bizlere şer değil, şerleri uzaklaştıran, hayır getirdiği günlerin özlemiyle bugünleri yaşıyoruz. Doğrusunu ifade etmek gerekirse, hayırsızlık hepimizden uzak olsun, en büyük temennim budur. Yaşadığımız her işin sonu hayır olsun.

Bugün üzerinde tartışmalar yürütmüş olduğumuz bu rejim tartışmasının bizlerden bütün şerleri defetmesi için “hayır” diyorum, “hayır” demeye hepinizi bir kez daha grubum adına davet ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; öyle bir sosyal zemin içerisinde yaşıyoruz ki ve öyle bir sosyal zemin, öyle bir realite üzerinden geçiyoruz ki 79 milyon insanın mukadderatının, kaderinin tayin edildiği bir zemin içerisinde geçiyoruz. Emin olun bugün Parlatmentonun alacağı karar, en az 1920’lerdeki kadar önemli, hayati bir karardır. Bugün -maruz kalmış olduğumuz risk, toplumun maruz kalmış olduğu risk- en az 1980 cunta darbesinin yürütmüş olduğu sistematik saldırıyla eşdeğer bir riskle biz karşı karşıyayız.

Anayasa’nın ve anayasaların nasıl bir metin olması gerektiğine dair çok kıymetli fikirler ifade edildi. Müsaadeniz olursa ben de bu manada, grubum adına birkaç katkı sunmak isterim. Her şeyden önce, “anayasa” dediğimiz olgu, devletin keyfliğini, pervasızlığını, kuralsızlığını, hoyratlığını sınırlandıran en üst hukuk metnidir. Anayasa ve anayasal ilkeler, dünyayı Orta Çağ karanlığından çıkarmıştır, getirdiği ilke ve kurallar sonucu devletleri bugünkü hâle, çağdaş devletler dediğimiz hâle getirmiştir.

Anayasa ve anayasal ilkelerin en önemlilerinden bir tanesi de hiç şüphemiz yoktur ki kuvvetlerin, erklerin haddini ve hukukunu belirlemesidir yani yasama, yürütme ve yargının sınırlarını net olarak birbirinden ayırmasıdır. Erklerin ayrılığının bizatihi kendisi, anayasanın üzerinde durduğu temel direğin kendisidir. Erkler ayrılığının bulunmadığı toplumlarda, kıymetli milletvekilleri, anayasa yok hükmündedir, yok hükmündedir ve bugün önümüzdeki bu metinde erkler ayrılığı tamamen hiç edilmekte, Anayasa’nın kendisi, bir yok hükmüne dönüştürülmektedir. Hukuk fakültesinden geçenler, anayasa hukuku dersini alanların hepsi bilirler ki erkler ayrılığının olmadığı herhangi bir rejim, asla ve kata demokratik bir rejim olamaz. Bu, şahıstan, partiden, kişiden, inançtan ayırık müstesna bir realitedir.

Gelin görün ki büyük bir inatla, büyük bir ısrarla bir yanlış bir başka büyük yanlışla tekerrür ediliyor bu coğrafyada ama özü itibarıyla başka bir realite daha var. Bugün Türkiye gibi kadim bir coğrafya; Kürt'üyle, Türk'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'iyile, Arap'ıyla, Süryani'siyle, Ermeni'siyle, Alevi'siyle, Ezidi'siyle, mütediyyiniyle, laikiyle, inananiyla, inanmayaniyla, çok dilli, çok inançlı bir coğrafyayı barış içerisinde yaşatmanın yegâne yollarından bir tanesi, hepsini kapsayan, hepsini içeren bir toplumsal sözleşme inşa etmekle ancak mümkündür, ancak olanaklı hâle gelebilir. Ama gelin görün ki biz inkâr, isyan ve ret kısır döngüsünü seksen doksan yıl boyunca yaşadık ve bugün bu dayatmayla bir kez daha inkâr, isyan kısır döngüsüne toplum bir bütün olarak çekiliyor.

Bakın, cunta marifetiyle oluşturulan 1982 Anayasası'nın topluma kaybettirdiklerinin haddi hesabı yoktur. Bu metin, cunta anayasasını da aşan totaliter bir rejim inşa ediyor. Bırakın demokrasiyi, totaliter bir rejim inşa ediyor. Otoriter bir rejimden totaliter bir rejime kayış, bu toplumda hiç kimseye, ama aynı zamanda bu anayasaya “evet” diyenlere de emin olun ki hayır getirmeyecektir. Bu vesileyle, bu metin –müsaadenizle- bir anayasa metni değildir, olsa olsa bir zulüm vesikasıdır ve bu zulüm vesikasının Kürt'ün, Alevi'nin, muhalefetin, demokrasinin âdeta fermanı niteliğindedir. Bu ferman -çok açık ve net söylüyorum- demokrasiyi, birlikte yaşamı ortadan kaldırma riskiyle beraber, ortadan kaldırma tehlikesiyle beraber büyük bir tehlikeye daha işaret ediyor. Kin ve nefreti teşvik eden bir siyasal akıl ortamı içerisinde biz bu tartışmayı yürütüyoruz. Bu da işin bir başka açıdan riskidir, bir başka açıdan tehlikesidir.

Bakın, bundan tam otuz beş yıl önce bir cunta kliği, bir kuyuya bir taş attı ve otuz beş yıldır, neredeyse Bülend Ulusu Hükûmetinden bugüne değin bütün hükûmetler, o delinin, o cunta kliğinin kuyuya altmış olduğu taşı çıkarmanın gayreti içerisinde oldu şu veya bu şekilde, en azından söylemi içerisinde oldu. Bugün karşılaşmış olduğumuz manzara, karşılaşmış olduğumuz tablo; bir bütün olarak barış feraseti, demokrasi feraseti, birlikte yaşam feraseti bir dipsiz kuyuya atılıyor ve emin olun ki, on yıllar boyunca bu toplum “Bu hayırsızlığı, bu şerri kim kapımızın önüne getirdi?” sorgulamasını, tartışmasını yürütecek. Gelin, henüz yol yakinken bu şerden uzaklaşalım, uzak duralım.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; müsaadeniz olursa bir başka hususa daha dikkatinizi çekmek istiyorum: Cumhuriyet tarihinin kuruluşundan bugüne değin bu ülkenin, bu coğrafyanın en büyük sorunlarından bir tanesi, can alıcı sorunlarından bir tanesi, can yitirdiğimiz sorunlarından bir tanesi Kürt sorunudur ve Kürt sorunu, özü itibarıyla bir anayasa sorunudur, bir birlikte yaşam metninin, konsensüs metninin oluşturulamamış olması sorunudur.

Bugün, bir kez daha Kürtler anayasal düzlemde reddediliyor. Bütün Orta Doğu coğrafyasına baktığımızda, sayıları neredeyse 40 milyonu bulan bir halkın ve Türkiye coğrafyası içerisinde, Kürt coğrafyası içerisinde, Kürdistan coğrafyası içerisinde sayısı 20 milyonu aşkın bir halkın dili yok ediliyor, asimile ediliyor. Peki, bu sorunu aşmak için, bu siyasi sorunu aşmak için ve bu siyasi soruna bir siyasi çözüm bulmak için yapılması gereken kapsayıcılık değil de, içermek değil de nedir? Çok açık ve net söylüyorum: Her lider çıktığında ve her lider konuştuğunda bu toplumun neredeyse bütün etnik kimlikleri, inançsal kimlikleri kardeş olarak tanımladığını ifade ediyor. Peki, bu kardeşliğin bir hukuksal metin içerisinde yeri olmayacak mı? Varlığını güvence altına alma isteği, arzusu, neden bölücülük olarak kodlanıyor, neden bölücülük olarak kodlansın? Çok açık ve net söylüyorum, var olma ve varlığını sürdürme her bireyin, her canlının, her topluluğun, her etnik kimliğin, her kültürel kimliğin, her inançsal kimliğin annesinin ak sütü gibi helaldir; haram olan, zulüm olan, yapılmaması gereken, ret ve inkâr etmektir. Ret ve inkârın bizlere ne mal olduğunu bir kez daha ifade etmeme gerek yok, bugün dahi yaşıyoruz, yarınımızın bu manada ne olacağını kestirme şansına hâlen sahip değiliz.

Gelin görün ki şu anda bize dayatılan bir realite var. Bu, açık bir dille de ifade ediliyor, “Biat et, rahat et.” Bu, aynı zamanda, “biat et, rahat et” fermanıdır, dayatmasıdır, hiç şüphemiz olmasın. Kürtler, kimlikleri, dilleri, kültürleri yok edildiği, yok edilmeye devam edildiği, asimile edilmeye devam edildiği müddetçe biat etmeyeceklerdir ve biat olmadığı müddetçe de bu ülkenin kendisi rahat etmeyecektir. Dolayısıyla, gerçek manada bir kucaklaşma için, barışma için, helalleşme için bu metnin hiçbir maddesi, Kürt’e zerreimiskal kadar bir özgürlük hakkı vermemektedir tıpkı kendisinden önceki bütün anayasalar gibi, 1921 kurucu anayasa hariç.

Gelin, bir kez daha bu yanlıştan vazgeçin. Hiç şüphemiz olmasın, demokrasi için, özgürlük için, adalet için, bir arada eşitçe, onurlu bir yaşam için, onurlu bir birliktelik için ilkeler üzerinden, demokratik değerler üzerinden, insanlığı bugüne getiren o muazzam miras üzerinden hep birlikte yeni bir başlangıç yapalım, yeni bir başlangıç ve o yeni başlangıç oluşunun önünde en büyük engellerden bir tanesi de bugün, bu Parlamente’ye ve bu topluma sunulan bu dayatma metnidir. Ve emin olun, biz bu filmi daha önce yaşadık, bu film daha önce 1982’de yaşandı ve şu anda bir kez daha bu filmin fragmanları bize dayatılıyor. Biz bundan dolayı bu filmin, bu fragmanlarına da “hayır” diyoruz, reddediyoruz.

Bakınız, 1982 koşullarında Türkiye toplumu önce tehdit edildi, terörle, anarşiyle, bölünmeyle tehdit edildi ve önüne bir cunta teklifi götürüldü. O cunta teklifine yüzde 92 “evet” denildi. Yüzde 92’nin o günkü koşullarda, o cunta teklifine “evet” demesi o Anayasa’yı meşrulaştırdı mı? Hayır. O Anayasa’yı bu toplumun ihtiyaçlarının giderilmesinde bir araç olarak kullanabildik mi? Hayır. İşte, bundan dolayı aynı retoriği, aynı pratiği, aynı realiteyi, aynı acıyı bu topluma yaşatacak olan bu belgeye de bir kez daha “hayır” diyoruz.

Sayın Başkan, benim sürem bir dakika beş saniye mi kaldı yoksa beş dakika ekleyecek misiniz?

BAŞKAN – Beş dakikayı eklemiştim başta zaten.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Peki Sayın Başkan.

Şimdi, müsaadeniz olursa... Öyle bir zemin içerisinde geçiyoruz ki, öyle bir realite içerisinde geçiyoruz ki bugün 1980’in koşullarından farklı bir koşulda değil Türkiye. Bu toplumun muhalefetine liderleri şu anda cezaevinde, gazeteciler cezaevinde. Olağanüstü hâl rejimi altında topluma nasıl özgür iradesiyle karar verme zemini sunuyoruz diyebilirsiniz? Bu, kendini her şeyden önce kandırmadır ve emin olun yapılan yanlış ittifaklar, angajmanlar nasıl ki bir kez daha tabuları bu ülkede güncelleştiriyorsa bu tekliften bir hayır çıkmayacaktır.

Bir kez daha, HDP Grubu adına hepinize çağırımızdır: Eşitlik için, özgürlük için, adalet için, insan onuru ve haysiyetini korumak için, Allah’ın hikmetlerinden olan çoğulculuğu korumak için bu fermana “hayır” diyoruz. Ferman padişahınsa, “hayır” deme hakkı bizlerindir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Baydemir.

Gruplar adına ikinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Akın Üstündağ’a aittir.

Buyurun Sayın Üstündağ. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önümüze gelen bu Anayasa değişikliği teklifi, buradan birçok kez ifade edildiği üzere, bütün güçleri tek bir elde toplayarak bir tek adam rejimini dayatan antidemokratik bir tekliftir.

Değerli milletvekilleri, bu millet, şimdiye kadar çok acılar yaşadı, yaşamaya devam ediyor. Yanlış yönetimler, hatalı politikalar her dönemde olmuştur. Bunun nedeni, demokrasiyi kurallarıyla, kurumlarıyla tam olarak yerine oturtamamış olmamızdır. Yapılacak bir büyük hatanın gerekçesi, geçmişteki bir kısım hatalar olmamalıdır. Bizim amacımız, doğruları bulmak olmalıdır.

Siz, mevcut sistemin yanlış işleyen taraflarını ön plana çıkararak, hatta sistemi işleyemez hâle getirerek bir bahane üretiyorsunuz. Yani, siz nezle oluyor, kolunuzu kesiyorsunuz; hapşırıyorsunuz, bacağınızı kesiyorsunuz; tedavi etmek yerine kesip atıyorsunuz. Böyle, kör topal gidemezsiniz. Dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde, bütün bu yetkiler, bir tek kişinin eline verilemez.

Bu Anayasa değişiklik teklifinin niçin rejim değişikliği getirdiğini sizlere izah etmeye çalışacağım; iktidarın, teklifi savunmaya çalışırken kullandığı argümanları irdelleyeceğim. Zira, bu teklifi savunurken yaptıkları, aldatmaca, kandırmaca, yanıltma ve çarpıtma üzerine kurulu. Bu konudaki çarpıtma ve yanıltmaların üzerinden gideceğim.

“Türkiye’de terör varken, bu olaylar olurken böylesi bir gündemle görüşme ve müzakere yapmak doğru değildir.” savına karşı “1921 Anayasası Kurtuluş Savaşı sırasında yapıldı. Kurtuluş Savaşı’nda dahi Anayasa yapan bir Meclis var.” diyorlar. Değerli arkadaşlarım, Birinci Büyük Millet Meclisi, asli kurucu bir Meclistir. O sırada ümmetçi bir toplum ve devlet yapısı mevcuttur. Dağınık yapısıyla, öyle bir toplumda millî mücadele vermek mümkün değildir. Kurulan Meclisi hukuki ve meşru bir güç hâline getirmek gerekiyordu. İstanbul Hükûmeti ve Saray’ın emperyalist güçlerle teslimiyet içerisinde olması ve düşmanlarla iş birliği yapması neticesinde yeni bir millî anlayışın ortaya konması gerekiyordu. Millî bir Meclisten sonra Millî Mücadele’nin en önemli ayağı olan millî Anayasa ortaya konmuştur. Burada 1921 yılındaki şartları ve özellikleri bilerek konuşmak lazım. Burada ise değerli milletvekilleri, asli kurucu bir iktidar yok, yeniden kurulmakta olan bir devlet yok, işgal altında olan ve bir an önce yapılanması ve örgütlenmesi gereken acil bir süreç de yok. Maksimum uzlaşıyla yapılması gereken Anayasa değişikliği, minimum uzlaşıyla yapılmak isteniyor, aceleyle getirilmek isteniyor.

Değerli arkadaşlarım, “Turgut Özal, iktidardayken başkanlık sistemi istedi; Demirel, Cumhurbaşkanırken istedi; Erbakan da programında bunu istedi.” diyorlar. Değerli arkadaşlarım, Cumhurbaşkanı olan hemen hemen herkes bu başkanlık sistemini istemiştir, bunu da kendi partilerindeki iktidarını kaybetmemek üzere istemiştir ama çok da fazla ısrarcı olmamışlardır. Eğer bu Anayasa değişikliğini görseydi rahmetli Turgut Özal, kalemini sallayarak “Yapmayın çocuklar, böyle başkanlık olur mu?” derdi. Rahmetli Süleyman Demirel, şapkasını alır, meydanlara çıkar “Rejimi kimseye ‘gaptırmam’. Yollar yürümekle aşınmaz ama bunlar rejimi aşındırıyor, ‘hayır’ deyin.” derdi. Rahmetli Necmettin Erbakan o sevimli ve güler yüzlü üslubuyla “Biz kadayıfın altını kızartmaya çalışıyorduk, sizler kadayıfı tepsile götürüyorsunuz. Sizi gidi sizi...” derdi hepinize. (CHP sıralarından alkışlar) Rahmetli Alparslan Türkeş bu teklifi görseydi “Hayır.” demek için yollara çıkardı. Tasarruf etmek için milletvekili sayısının 450’den 300’e düşürülerek tasarruf edilmesini savunan rahmetli Sayın Türkeş, bu Anayasa değişikliğini “Memlekette kaos çıkar, millî birlik ve beraberlik bozulur.” diye kabul etmezdi.

Değerli arkadaşlarım, diyorlar ki: “Anayasa’nın ilk üç maddesini değiştiren bir madde yok. Bu, rejim değişikliği değil, hükûmet sistemi değişikliğidir.” Bu bir kandırmaca ve aldatmacadır değerli arkadaşlarım. Özellikle başlangıç hükümlerindeki millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız ve şartsız Türk milletinde olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun bu Anayasa’da gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağını öngörüyor. Bu hüküm açısından getirilen değişiklik, millî egemenliğin millete ait olduğundaki kurala aykırıdır. Burada Anayasa’ya karşı bir hileyi görüyoruz.

Teklifte millî irade yerine, tek bir kişinin iradesi vardır ve devleti şekillendirmektedir. Millî iradenin gerçekleşmesi için sadece seçimle gelmek yeterli değildir. Seçimden diğer seçime kadar millî iradenin yönetimlere yansımaları, bu iradeye uygun davranılıp davranılmadığının kontrol edilmesi, millettten alınan yetkinin kötüye kullanılıp kullanılmadığının denetlenmesi, varsa suçluların cezalandırılması gerekir.

Teklifte, milletin yetkili organları eliyle kullandığı denetleme yetkisi işlevsiz hâle getiriliyor, fonksiyonları yok ediliyor, denetim ve kontrol mekanizmaları fiiliyatta ortadan kaldırılıyor. Değerli arkadaşlarım, teklif bu yönüyle rejim değişikliği getiren bir anayasadır. Zira rejimi tarif eden ilk üç madde ve başlangıç hükümleridir. Burada başlangıç hükümlerini, nedense, iktidar sahipleri, bu teklifi getirenler hiçbir şekilde söylemiyor. Yürütmenin başının emrine hem yasama hem de yargıyı verirsiniz Anayasa’da tarif edilen ilkeleri çiğnemiş olursunuz. Başlangıç hükümlerinin dördüncü fıkrasında “Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu...” öngörülüyor. Bu teklif kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırıyor, bir tek kişinin yasama, yürütme ve yargıyı elinde toplamasına yol açıyor, hiçbir demokratik ülkede olmayan hükümler içeriyor. Burhan Kuzu’nun kastettiği, demokratik başkanlık sistemlerinde olan özelliklerdir, bu teklifle de hiçbir alakası yoktur. Bu açıdan da teklif, Anayasa’nın başlangıç hükümlerine aykırıdır, Anayasa’nın ilk 3 maddesindeki devletin niteliklerine nasıl ulaşılacağını belirleyen ve ödevleyen başlangıç hükümlerine aykırıdır, dolaylı olarak da kendi içinde ilk 3 maddeye aykırılık ortaya çıkarıyor. 2’nci maddede de “başlangıçta belirtilen ilkelere dayanan” ibaresi başlangıçtaki hükümlerin de temel şartlardan biri olduğu konusunda tereddüde yer olmayacak şekilde açıklanmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bunun yanında, dolaylı olarak Anayasa’nın ilk 3 maddesine ve başlangıç hükümlerine karşı olan bir teklif olduğu kadar aynı zamanda direkt olarak 6’ncı, 7’nci, 8’inci ve 9’uncu maddelere de aykırı bir teklifle karşı karşıyayız. Bunlar, egemenliğin millete ait olduğuna dair 6’ncı maddeye; yasama yetkisini düzenleyen, bu yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğu ve hiçbir şekilde bu yetkinin devredilmeyeceğini öngören 7’nci maddeye, yürütme yetkisinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna ait olduğuna dair 8’inci maddeye... Buradaki “Bakanlar Kurulu” ifadesi hâlâ vardır ve değiştirilmemiştir, bu itibarla da teklif Anayasa’ya aykırıdır. “Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.” ibaresine ilişkin 9’uncu maddeye de bu teklif aykırıdır, zira HSYK’yı düzenleyen maddedeki değişiklik; tamamen, HSYK’nın oluşumuna bir kişinin hâkimiyetini öngören bir teklifle karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlarım, bugün Nazım Hikmet’in, büyük vatan şairi Nazım Hikmet’in doğum günü, 115’inci yaşında Nazım Hikmet. Ben sözlerimi Nazım Hikmet’in sözleriyle bitiriyorum, diyorum ki: “Yok edelim insanın insana kulluğunu.” Kula kulluk öngören bu teklifi hep beraber çöpe atalım ve demokrasiye ihaneti öngören bu teklifi hep beraber ortadan kaldıralım diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Üstündağ.

Şimdi şahıslar adına son söz, Ardahan Milletvekili Orhan Atalay’a aittir.

Buyurun Sayın Atalay...

Evet, soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz on dakika süreyle. Bu sürenin beş dakikasını -sayın milletvekillerine sırayla söz- soru olarak vereceğim, kalan beş dakikasını da Hükûmete cevaplandırmak için vereceğim.

Sayın Turpcu, buyurun.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Teşekkür ederim.

Sayın Hükümet, bugün Türkiye'nin ve dünyanın en büyük şairlerinden Nazım Hikmet'in 115'inci doğum günü, kutluyorum. Hükümetinizin yolunun bugünlerde Moskova'nın yolunda olduğunu biliyorum. Hazır yolunuz Moskova'nın yoluken Nazım'ın Moskova'daki mezarına uğrayıp ziyaret etmeyi düşünüyor musunuz? Bir dua okumayı düşünüyor musunuz? Nazım Hikmet'in mezarının Türkiye'ye getirilmesiyle ilgili düşünceleriniz nelerdir?

BAŞKAN – Sayın Kuyucuoğlu...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin'de dün “Başkanlığa hayır” diye yazı yazan gençler gözaltına alındı ve tutuklanma istemiyle mahkemeye sevk edildi. Bu Anayasa teklifi kesinleşirse Cumhurbaşkanı seçimlerde hem Cumhurbaşkanı hem de parti başkanı olarak iki vasfıyla alanlara çıkacak. Bizler muhalefet olarak eleştiri yaparken Cumhurbaşkanı mı, parti başkanı mı eleştiri yapacağız? Eleştirinin biraz sert olması hâlinde Cumhurbaşkanı hakaret kabul edilerek cumhuriyet savcıları muhaliflere işlem mi yapacak, soruşturma mı açacak, gözaltına mı alacak, tutuklayacak mı? Referandum yapılırsa Anayasa'ya göre tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanı taraf olur, çalışma yaparsa Anayasa'yı ihlal etmiş olmayacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tüm...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hükümete sesleniyorum: Hükümet olarak siz on beş yıldır Alevilerin sorunlarını çözmediniz, Kürt sorununu daha da derinleştirdiniz, terörü ülkenin her tarafına yaydınız; adaleti, hukuku yok ettiniz; eğitimi yazboz tahtasına çevirdiniz; yoksulu değil, hırsız korudunuz; halkı değil, rantı düşündünüz, ölen madenciye “Fıtrat” dediniz, devleti dolandıran iş adamlarına ödül verdiniz, banka müdürünüz paraları çaldı, profesörleriniz soruları çaldı, polis diye işe aldıklarınız devletin silahını çaldı, fabrika müdürünüz tüfek projesini çaldı; yetmedi, kediler trafoya girerek halkın oylarını çaldı. Tüm bunlar yetmezmiş gibi şimdi çocuklarımızın geleceğini çalışıyorsunuz. Sizin tek derdiniz, laik, demokratik, sosyal hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni yok etmektir ama asla yok edemeyeceksiniz, buna asla izin vermeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Adı “Cumhurbaşkanlığı” konan başkanlık sistemiyle Başbakanlık ortadan kaldırılmaktadır. Gerekeceği olarak da Başbakan ile Cumhurbaşkanı arasında yaşanan sorunlar ifade edilmektedir. Ancak, getirilen düzenlemede Cumhurbaşkanı ile Meclis aynı gün seçimle belirlenecektir. İhtimal ki, aynı gün yapılan seçimler neticesinde partili cumhurbaşkanı ile Meclis çoğunluğu arasında ayrı bir bakış ve yaklaşım çoğunluğu oluşursa istikrar nasıl sağlanacaktır? Cumhurbaşkanıyla farklı siyasi görüş çoğunluğuna sahip Meclisi Cumhurbaşkanının feshetmesi daha çok sorunları da yaratmayacak mıdır? Bu durumda oluşacak krizin derinliği bugünkü işleyişten katbekat daha sorunlu olmayacak mıdır? Azınlıktan mı bakanları atayacaktır, çoğunluktan bakan atayıp daha sonra onların milletvekilliği düşürülerek milletvekilliği düştükten sonra da görevden mi alacaktır? Bu sorun nasıl aşılabacaktır?

Ayrıca, bugüne kadar sorduğumuz sorulara yeterince açık cevap vermiyorsunuz Sayın Bakan. İleriki aşamada, bu getirdiğiniz düzenlemeyle Anayasa'nın ilk 4 maddesinin kalkmayacağını garanti edebiliriz?

BAŞKAN – Sayın Torun...

SEYİT TORUN (Ordu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dünyada bağımsız yargısı olmayan, denge-denetleme mekanizmasını kuramamış, farklı görüşlere, önerilere açık olmayan, tek bir kişinin aklına, duygusuna, yaklaşımına, tercihlerine göre yönetilen ülkelerin hiçbiri refaha kavuşamamıştır, hiçbiri ayakta kalamamış, yaşamını sürdürememiştir, tek bir örneği yoktur. Terörün, ekonominin, işsizliğin, yoksulluğun çaresi başkanlık sistemiyle gelecek bir rejim değişikliği değildir; çözüm, insan haklarına saygılı laik bir hukuk devleti ve bunun işlemesi için çoğulcu bir parlamenter demokrasidir.

Ayrıca, hazırlanan bu Anayasa değişikliğinin 8’inci maddesine göre Cumhurbaşkanı siyasi parti genel başkanı da olunca Türk Bayrağı’nın yanına parti bayrağı da olacak mı? Cumhurbaşkanını temsil eden valiler de aynı şekilde Türk Bayrağı’nın yanına parti bayrağı da koyacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yalçinkaya...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sayın Bakan, önerdiğiniz sistem gelirse bakanlar saray çevresinden atanacak ve Yozgat’ın Bekirleri, Erzurum’un Reçep’leri, Trabzon’un Süleymanları, Maraş’ın Veysileri, Edirne’nin Mehmetleri, Kayseri’nin Abdullahları, Kocaeli’nin Fikrileri, Sakarya’nın Farukları bakan olamayacak, yükselmeyecek ve ülke yönetiminde söz sahibi olamayacak. Yozgat’ın Bekiri olarak nasıl buna “evet” diyorsunuz, içimize sindiriyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, soruları cevaplandırmak üzere sözü Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ’a bırakıyorum.

Buyurun, kalan süre de size ait.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nazım Hikmet elbette Türkiye’nin yetiştirdiği çok büyük şairlerden bir tanesi, toprağı bol olsun. Gönülümüz arzu ederdi ki vatanında yaşadıkten sonra da vatanında ölsün, mezarı da vatanında olsun, biz bunu temenni ederdik ancak geçmişte yaşadığı sıkıntılar, sorunlar o dönemlere dair fazla bir şey söylemek istemem. Ancak, 2009 yılında Hükûmetimiz tarafından Nazım Hikmet yeniden Türk vatandaşlığına kabul edilmiştir, vatandaşlığa alınmıştır, daha doğrusu vatandaşlıktan çıkarma kararı kaldırılmıştır. Nazım Hikmet’in mezarının Türkiye’de olmasını biz de arzu ederiz, bunda Hükûmet olarak herhangi bir sorunumuz yok ancak mirasçıları mezarın Moskova’da kalması yönünde bir irade ortaya koymuşlardır, o yüzden şu anda Türkiye’de değildir, eğer arzu ederlerse mirasçıları onu elbette Türkiye’ye getiririz; bundan da memnuniyet duyarız, bunu da ifade etmek de fayda görüyorum. Ayrıca, geçmiş dönemde ilk defa bir Türkiye bakanı mezarını da ziyarette bulunmuştur, hükûmetlerimizde bakanlık yapmış bir arkadaşımız da mezarına ziyarete gitmiştir.

Tabii, Mersin’de -dün de bir soru soruldu bu konuyla ilgili- Cumhurbaşkanlığı sistemine karşı çıktığı için gözaltına alınan kimse yok, böyle takibata uğrayan da kimse yok. İsnat edilen suç başka ama bunu siz Cumhurbaşkanlığı sistemine “Hayır.” dedi, “Ağır eleştiri yaptı.” diye takdim ederseniz fevkalade yanlış yaparsınız; isnat edilen suç başka ama burada sorulan soru başka. O nedenle, bu gerçeği yansıtmamaktadır, bunu öncelikle ifade etmek isterim.

Tabii, “Adı Cumhurbaşkanlığı olan sistemde Başbakanlık kalkıyor, şunlar kalkıyor, bunlar kalkıyor...” Doğru, Cumhurbaşkanlığı sistemi yürütme ve yaşamayı birbirinden ayıran, yürütmeyi Cumhurbaşkanı eliyle ve onun kuracağı kabine vasıtasıyla Cumhurbaşkanına veren yeni bir sistem öngörüyor. Bu sistemde Başbakan yok, Bakanlar Kurulu da yok ancak Cumhurbaşkanı yardımcıları var, bakanlar var. Bu ne anlama gelir? Bir kabine gene olacak, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanacak, belki onun adına Bakanlar Kurulu denebilir, belki başka bir isim olabilir,

bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle elbette tespit edilecektir. Ama, bakanlar bugünkü gibi varlığını sürdürecektir, Cumhurbaşkanlığı yardımcılarının varlığını sürdürecektir, Başbakan yok çünkü çift başlı yürütme bu teklifle ortadan kaldırılmaktadır. Ben bu teklife gönül rahatlığıyla “Evet.” diyorum. Türkiye’nin ve Türk milletinin istiklali, istikbali, istikrarı için “Evet.” diyorum. Geleceğimizde daha büyük bir Türkiye’de, daha büyük refah içerisinde insanlarımızın mutlu bir biçimde, huzur içinde yaşamaları için “Evet.” diyorum. Yasama ve yürütmeyi birbirinden tam ayırdığı için “Evet.” diyorum. Güçlü yasama, güçlü yasama denetimi, güçlü yasama üyeliği, güçlü yürütme kurduğu için “Evet.” diyorum ve ben neden “Evet.” dediğimi de açıkladım, burada da söylemekte bir beis görmüyorum.

Tabii, “Türk Bayrağı’nın yanında başka bir bayrak olacak mı?” sorusu soruldu. Şunun altını özellikle çizmek isterim, Türk Bayrağı’nın yanında ne bir parti bayrağı ne de bir başka bayrağa asla izin vermeyiz, vermemiz de söz konusu değildir. Cumhurbaşkanlığında, devletin bakanlıklarında, resmî kurum ve kuruluşların tamamında dalgalanacak tek bayrak ay yıldızlı al bayrağımızdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun yanında ne AK PARTİ bayrağına ne de başka bir bayrağa yer veririz, yer verdiririz; bundan kimsenin en ufak bir endişesi olmasın. Tek bayrak şiarı bizim hayatımızın her alanına hâkimdir.

Teşekkür ederim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bizim sorduğumuz soru o değildir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, 17’nci madde üzerinde yedi adet önerge vardır.

İlk okutacağım dört önerge aynı mahiyettedir.

Şimdi, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1504) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesiyle 2709 sayılı Kanun’a eklenen geçici 21’inci maddesinin “C” fıkrasında yer alan “uyarınca” ibaresinin “hükümünce” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Basri Kurt

Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahiplerini okuyorum:

Hakan Çavuşoğlu

Yılmaz Tunç

Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt

Bursa

Bartın

Çorum

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, önergeleri çekiyoruz.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Bilgen

Mahmut Celadet Gaydalı

Kars

Bitlis

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahiplerini okuyorum:

Meral Danış Beştaş

Dirayet Taşdemir

Adana

Ağrı

BAŞKAN – Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

Tekin Bingöl

Levent Gök

İstanbul

Ankara

Ankara

Özgür Özel

Ahmet Haluk Koç

Haluk Pekşen

Manisa

Ankara

Trabzon

BAŞKAN – Son okunan Anayasa'ya aykırılık önergesine Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen.

Buyurun Sayın Pekşen. (CHP sıralarından alkışlar)

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 15 Temmuz sonrasında bu kürsüden Parlamentoda özellikle iktidar grubunu çok ciddi bir şekilde uyarmaya çalıştım ve o zaman şunu söylemiştim: Bu FETÖ, yalnızca FETÖ değildir; emin olun, sizi bir kaşık suda boğar ama siz farkına bile varmazsınız. Bugün tam da bunu anlatacak bir sürece geleceğiz ama önce bir noktanın altını çizeyim. Biraz önce Sayın Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili bu kitabı göstererek benim de gündeme getirdiğim bir konuya ilişkin hassasiyetini ifade etti; kendisine çok teşekkür ediyorum. O gün gündeme getirdiğim Anayasa'nın 126'ncı maddesinde -Anayasa teklifi üzerine- konulmuş olan değişiklik önergesi nitekim o gündem sonrasında önerge içerisinden çıkarılmıştır. O önergede doğrudan özerklik konusu düzenlenmişti ama sayın grup başkan vekili bu iddialarından, bu beklentilerinden, bu projelerinden vazgeçmemişler. Niçin vazgeçmemişler? Beraberce konuşalım, sizi yormayacağım, ben sayfa ları da söyleyeyim ki -zamanım da çok kısıtlı- bu kitabın 16'ncı sayfasının son paragrafı, 17'nci sayfasının ilk paragrafı, 341'inci sayfasının üçüncü paragrafı, 349'uncu sayfasının son paragrafı, 381'inci sayfasının tamamı, 383'üncü sayfasının ikinci paragrafı, 387'nci sayfayı okuduğunuzda bugün önümüze gelen teklifte 106'ncı maddenin son fıkrasıyla 123'üncü maddenin son fıkrasının niye değiştiğini alt alta koyduğunuz zaman yine özerkliğe çıkarsınız. Nitekim bugün Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da "Bu başkanlık sistemiyle bu bölgede özerklik gelecek." diye propaganda yapılıyor. Yani amaç hiç değişmedi. Ama bu konuya daha fazla zaman ayırmadan, zamanımı da efektif kullanmak üzere, bu Anayasa paketinin asıl can alıcı noktasına dikkat çekmek istiyorum. FETÖ'ye deseler ki: "Tanrı'dan bir dilekte bulun ve kabul olacak.", bu Anayasa teklifini dilerdi. Emin olun öyle bir Anayasa teklifi ki erken kalkan darbe yapar. Sayın Bakan az önce söyledi ya, "İstiklal, istikbal ve istikrar." dedi. Arkadaşlar size bir şey söyleyeyim: Cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcılarını atadı. Atadığı cumhurbaşkanı yardımcısı cumhurbaşkanıyla aynı yetkilere sahip. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı yurt dışı seyahatine gitti veya Allah şifa versin ama hastalandı, yatağa düştü. Cumhurbaşkanı vekilinin aynı yetkileri var. Cumhurbaşkanı sabahleyin kalktı "Parlamentoyu feshediyorum kardeşim." dedi, yazdı bir

yazı. Parlamento gitti, geçmiş olsun. “Olağanüstü hâl ilan ediyorum.” dedi, doğrudan, istisna hükmü yani 17’nci maddeyi de işletti, buna ilişkin bütün yetkileri de eline aldı. Peki, “Fetullah Gülen’i affediyorum.” dedi, “Bütün FETÖ’cülerini affediyorum.” dedi, var mı engel? Yok. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Öyle bir yetkisi yok.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Peki... Bakın, burada, kanun maddeleri burada, bakın söylüyorum o zaman, öğrenin. Olağanüstü hâl ilan etme yetkisi, aynen 119’uncu maddede: “Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hâllerinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.” 106’ncı madde, kullanıyor muymuş? Kullanıyor.

Bakın arkadaşlar, sizi uyarıyorum burada. Bu Anayasa değişikliği, bu teklif geçtiği anda Sayın Cumhurbaşkanını için hayati tehlike vardır. Bunu hazırlayan her kimse, aman dikkat diyorum, aman dikkat diyorum.

Devam edelim. Bakın, buradan devam edeyim: Cumhurbaşkanı akşamleyin yattı, sabahleyin kimin erken kalkacağı Türkiye’nin nasıl bir sürece sürükleyeceğini ortaya koyacak süreçtir.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Yapma ya!

HALUK PEKŞEN (Devamla) - Bakın, inceleyin, teklifi inceleyin. Lütfen, hukukçularınıza sorun, çok hukukçunuz var burada. Bu teklifin altında ben Sayın Burhan Kuzu’nun, Sayın Ahmet İyimaya gibi tanıdığım, bildiğim hukukçuların asla rızalarının olmadığına eminim. Bunu yazan hukukçu değil, bunu yazanın bir hukuk mantığı olduğuna inanmıyorum.

Bir şey daha söyleyeyim size, buyurun: Bakın, cumhurbaşkanı uluslararası anlaşmaları imzalıyor -teklifin içerisine konulmuş bu- onaylıyor. Aynı onay yetkisi 90’ıncı maddede de Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş.

Peki, cumhurbaşkanı yurt dışına gitti, yerine cumhurbaşkanı vekili geldi, dedi ki: “10 bin askerin Türkiye’ye girişine onay veriyorum, izin veriyorum.” Var mı engel? Yok.

SAĞLIK BAKANI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ne kadar uyduruyorsun.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Af kanunu çıkarıyorum; var mı engel? Yok. Uluslararası anlaşmalara onay veriyorum, Parlamentodan kaçırıyorum; var mı engel? Yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var? Meclisten geçiyor.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Bu arada, onama, uluslararası anlaşmaları onama Cumhurbaşkanına yetki veren teklifin 8’inci sırasında; buyurun okuyun. Okumamışsınız, okumamışsınız; okumadan buraya getirmişsiniz. Sizden tek şey rica ediyorum: Lütfen, okuyun, okuyun, okuyun. Okursanız geçmeyecek, okursanız geçmeyecek. Okuyun! (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yanlış yeri okuyorsun!

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bakın, Anayasa’nın 114’üncü maddesini kaldırıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Sayın Başkanım, izin verir misiniz? Hukuk konuşuyorum bakın, başka bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN – Hukuk konuşuyorsunuz da, süresi var.

Size cümlelerinizi toparlamanız için süre veriyorum bir dakikada.

Buyurun.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; gerçekten bana müsaade etseniz bir saat hiçbiriniz bu anayasaya “evet” demezsiniz. Bu anayasa, sizin gitmenizi sağlayacak bir anayasa. Bu anayasa emin olun, Fetullah Gülen bile rüyasında görse böyle bir anayasayı göremez. Buna inanın, bakın bunu samimiyetle söylüyorum. Niye söylüyorum? Bir örnek vereyim size: Şimdi, bir seçim dönemine girdik -114’üncü maddeyi kaldırdınız değil mi?- yani Ulaştırma Bakanı, yani Adalet Bakanı, yani İçişleri Bakanı artık eskisi gibi bağımsız ve tarafsız olmayacak, sizin partinizden, sizin partinizden. FETÖ’cü olma olasılığı var mı? Allah korusun, yok. Seçimlere müdahale eder mi, Yüksek Seçim Kurulunu basar mı? Basmaz. Ankara Büyükşehir Belediye seçimleri için Yüksek Seçim Kuruluna gidip de müdahale eder mi? Etmez. Zaten bunlar bizim gibi gelişmiş bir ülkede olmaz! Sandıklar yolda kaybolur mu? Kaybolmaz. Peki, niçin 114’üncü maddede seçimin tarafsız ve bağımsız yapılmasına ilişkin düzenleme kalkıyor?

Bir de şunu söyleyeyim: Anayasa’nın 2’nci ve 3’üncü maddesi çöp olmuştur. Buna emin olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Sayın Grup Başkan Vekili, “Milliyetçi Hareket Partisi Anayasa’nın ilk 4 maddesine kefilidir.” diyorsunuz. Size yalnızca ona ilişkin değişiklikleri söyleyeyim. Sayın Burhan Kuzu’nun kitabında nasıl yazıyor bu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Burhan Kuzu’yu değil bizi referans göster Sayın Pekşen.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pekşen.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Kendisi diyor ki: “Buradaki partili Cumhurbaşkanı değildir, partinin genel başkanı Cumhurbaşkanıdır.” Partinin genel başkanı Cumhurbaşkanı olursa bu hukuk devletiyle, demokrasiyle uyuşmaz.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Aynen öyledir, aynen öyle diyor, doğrudur.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Doğal olarak bu da Anayasa’nın 2’nci maddesinde düzenlenmiştir. 3’üncü maddesine de bir aykırılığını söyleyeyim. İzin verirseniz...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Pekşen.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Sayın Başkan, bir cümleyle bitiyorum.

3’üncü maddesi, bakın, Cumhurbaşkanı adayı 100 bin imzayla belirlenebiliyor, 100 bin imzayla Cumhurbaşkanı adayı belirleniyor. Nasıl belirlenecek? Ben Kürt’üm, ben Laz’ım, ben Çerkez’im, ben Boşnak’ım, ben Alevi’yim, ben Sünni’yim diye 100 bin imza toplayacaklar. Bu, Anayasa’nın 3’üncü maddesindeki milletin bölünmez bütünlüğü ilkesine saldırı mıdır?

Teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pekşen.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Trabzon’da anlat, Trabzon’da.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, Sayın Doğan İç Tüzük 60’a göre bir dakika söz istemişti, sisteme girmiştii.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Doğan, 60’a göre söz veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- *İstanbul Milletvekili Celal Doğan'ın, özerk bölgelerin demokratik ülkelerde anayasal bütünlük içerisinde ele alınması gereken bir konu olduğuna ve bu nedenle Anayasa'ya dercedilmemiş bir konunun fiilen hayata geçirilmesinin söz konusu olmayacağına ilişkin açıklaması*

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, spekülasyon konusu olan maddenin özerk bölgeler kurmayla ilgili olduğu takdim edilmeye çalışılıyor. Özerk bölgeler demokratik ülkelerde anayasal bütünlük içerisinde ele alınması gereken bir konudur. Bu nedenle Anayasa'ya dercedilmemiş bir konunun fiilen hayata geçirilmesi söz konusu olmaz. Türkiye'de çeşitli zamanlarda çeşitli genel başkanlar Türkiye'yle ilgili bu konuda hazırlıklar yaptırmışlardır. Kenan Evren bile Mahmut Boğuşlu'ya “Ülkenin bölgelerinin kalkınması konusunda nasıl bir öngörünüz var?” diye hazırlattığı raporda Türkiye'nin 7 bölgeye kalkınma açısından, eşitsizliklerin giderilmesi açısından, demokratik gelişme açısından... Bu bölgelerin hazırlatıldığı raporlar Türkiye devletinin arşivinde vardır. Bu nedenle batıda başka bir anlayışı, doğuda başka bir umudu gerçekleştirmek arzusuyla ortaya atılan bu spekülasyonları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – ...bu yasa içerisinde görmediğimiz gibi, Adalet ve Kalkınma Partisinin, konunun özellikle vurgulamak istediğim tarafı şudur, Türkiye'de terörü önleme açısından ortaya konulan güvenlik politikasıyla Şırnak ili bile ortadan kaldırılmış bir hâldeyken bu anlayışla Türkiye'de bölge kurmak meselesi spekülasyondan başka bir şey değildir.

Saygıyla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)*

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önermeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Mahmut Celadet Gaydalı (Bitlis) ve arkadaşları

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Dirayet Taşdemir (Ağrı) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir.

Buyurun Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında, yaklaşık bir haftadır Meclis neredeyse 7/24 işletiliyor. Elbette ki biz Meclisin bu yoğunlukta işletiliyor olmasından rahatsız değiliz ama gelin görün ki Meclis hiçbir zaman bu ülkede yaşanan toplumsal sorunları görüşmek ve bu sorunları gidermek için bu kadar ısrarlı ve bu kadar yoğun bir tempoyla çalıştırılmadı, buna da dikkat çekmek isteriz. Yine, toplumun yani aslında Türkiye’nin demokratikleştirilmesi, Kürt sorununun çözümü için bu Meclis bu ısrarla işletilmedi. Yine, her gün sokakta, evde, iş yerinde kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddet ve çocuk istismarı yaşanıyor; bu Meclis bu gündemle, bu yoğunlukla toplanmadı. Yine maden işçilerinin, biliyorsunuz, cenazeleri günlerce maden göçüklerinde kaldı; inşaat işçileri inşaatlarda düştü, onlarca can kaybı yaşandı ama iş cinayetlerini çözmek için bu Meclis toplanmadı. Yine Nusaybin, Şırnak, Cizre yakılıp yıkıldı, bu Meclis bu kadar kararlı ve ısrarlı bir şekilde bu sorunları konuşmak ve tartışmak için toplanmadı. Yine Alevilerin yüz yıllık sorunlarını konuşmak için bu kadar ısrarcı olunmadı ama anayasal bir diktatörlük inşa etmek için bu Meclis neredeyse bir haftadır 7/24 işletilmeye çalışılıyor.

Değerli milletvekilleri, aslında AKP iktidarı 2002’de iktidara geldiğinde en fazla bu 1982 darbe Anayasası’nı eleştiren, bunu değiştireceğini vaat eden bir iktidardı ama on dört yıllık iktidarı sürecinde gelin görün ki karşımıza... 1982 Anayasası’nı aşan bir metinle karşı karşıyayız. Yani iktidar olunca, devlet olanaklarını ele geçirince vaat edilen sözler yerine getirilmedi. İnanın ki Kenan Evren’in bile aklına gelmemişti, Kenan Evren’in bile bütün yetkileri tek bir kişiye toplama ve verme aklına gelmemişti ama bu iktidar bununla bunu da başardı. Yani sizler aslında bu toplumu bir anlamda on dört yıldır kandırdınız. Bir toplumsal sözleşme için bu kadar vaktiniz varken, demokratik bir anayasa yapmak için bu kadar vaktiniz varken bunu yapmadınız ama yirmi gün içerisinde bir tek adam rejimini inşa edecek bir anayasayı geçirmeye çalışıyorsunuz. Açıkçası biz, bu ısrarınızdan ve bu yangından mal kaçırıcısına kararlılığınızdan şüphe duyuyoruz. Ya siz bir şeylerden korkuyorsunuz ya da halkı yanıltmak istiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bizler aslında -parti sözcülerimiz, arkadaşlarımız- bu kürsüde bu metne ilişkin itirazlarımızı çokça ifade etti, özellikle Kürtlerin bu metinde yer almadığına dair. Evet, Kürtler bir ulustur ve bu ulusun da hakları vardır, bu hakların güvence altına alınması gerekiyor. Bakın, 1982 Anayasası Kürt inkârıyla başladı ve Kürtler kendi varlığını kabul ettirmek için onlarca kez acılar yaşadı ve biz bu acılarla yoğrularak bugünlere geldik. Bugün bu metin yine aynı zihniyetin ürünü olarak bir Kürt inkârı üzerinden işletilmeye ve geçirilmeye çalışılıyor. Oysa biz bu metnin işleyiş biçimine ve zihniyetine mecbur değiliz. Bizler, bu ülkenin farklılıkları -kadınlar, gençler, Aleviler ve farklı düşünce ve inançta olan topluluklar- bir araya gelip demokratik bir anayasa inşa edebiliriz. Evet, biz bu metni reddediyoruz, bu metne “hayır” diyoruz ama bu şu anlama gelmiyor: Biz 1982 darbe anayasasına da razıyız. Bunun devam etmesi gerektiğini de düşünmüyoruz. Onun için de hep birlikte bu ülkenin ihtiyacı olan demokratik bir anayasayı inşa etmek için, demokratik bir anayasanın oluşması için hep birlikte “hayır” demeye, karşı çıkmaya bütün toplumu ve siz milletvekillerini davet etmek istiyoruz.

Bakın, İbni Haldun der ki: “Coğrafya kaderdir.” Ama, bizler bu tekçi, bu inkârcı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – ...metnin kader olmadığını kanıtlayacağız ve hep birlikte bunun mücadelesini vermeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – Bir dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Verdim, isterseniz kullanabilirsiniz.

Buyurun.

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – Peki, tamam, çok uzatmayacağım.

Dolayısıyla, buradan tekçi bu anayasaya karşı bizler kadınlar olarak sizleri çoğulcu bir yapıya davet etmek istiyoruz.

Tekrardan sizleri saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Taşdemir.

Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; anayasalar toplumsal konsensüsün yazılı bir akdidir. Bu konsensüs toplumun bütün kesimlerinin katılımıyla sağlanmalıdır. Ancak o zaman toplumdaki her birey anayasayı içselleştirir ve onu kendi anayasası olarak kabul eder. Bakın, 1982 Anayasası defalarca değiştirilmiş olmasına rağmen neden hiçbirimiz içimize sindiremiyoruz? Sadece askerler tarafından hazırlanan bir Anayasa olması mıdır tek neden? Kesinlikle hayır. Nedenlerden biri, 1982 Anayasası'nın kapalı kapılar ardında, halk yok sayılarak; sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, akademisyenler yok sayılarak, kapalı kapılar arkasında hazırlanmasıdır. Bir diğeri, olağanüstü koşullarda yapılmasıdır. Bir diğeri, hazırlayanlar toplumu değil, kendi iktidarlarının devamını düşünerek hazırlamışlardır.

Değerli milletvekilleri, maalesef bugün üzerinde tartışmalarını sürdürdüğümüz bu paket de 1982 Anayasası'na benzer şekilde kapalı kapılar ardında hazırlanmıştır. Barolar Birliği başta olmak üzere, hiçbir sivil toplum kuruluşunun, hiçbir akademisyenin görüşü alınmamıştır. Yaklaşık 20 milyon seçmenin iradesi bu değişiklikte yoktur. Yine 1982 Anayasası'na benzer şekilde bu Anayasa değişikliği de olağanüstü koşullarda yapılmaktadır. Son olarak, bu değişikliği getirenlerin de ilelebet iktidarda kalma hayalleri taşıdıkları açıkça anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün toplumun acil ihtiyacı başkanlık değildir. Ekonomik kriz her geçen gün biraz daha derinleşirken, şehirlerde bombalar patlarken, gencecik yüreklerimiz ömürlerinin baharında hayatlarını kaybederken; işsizlik, enflasyon almış başını giderken, yanı başımızda ülkemizi doğrudan ilgilendiren uluslararası bir savaş sürerken, nefret söylemi her geçen gün yaygınlaşırken, bu ülkenin gündemi bir kişinin ikbaline mahkûm edilmemelidir. Bu tarihî yanıltan, ülkemize onlarca yıl kaybettirecek bu hatadan, henüz vakit varken dönmemiz gerekmektedir. Milyonlar gibi ben de merak ediyorum ve açıkça sormak istiyorum: Bu acele neden? Bu durumun hiçbir mantıklı ve tutarlı bir açıklaması yok. Şu an Genel Kurulda yaptığımız oylamaların meşruluğu tartışma konusudur çünkü 11 milletvekili arkadaşımız bugün hukuk üzerindeki baskının neticesinde cezaevine bulunmaktadır. Hâlâ dokunulmazlığı bulunan, bu Parlamentonun üyesi olan milletvekillerinin yasamaya katılması engellenmektedir. Hakkında herhangi bir kesin hüküm bulunmamasına rağmen içeride tutulması toplumsal iradenin alıkonulmasından başka bir şey değildir.

Değerli milletvekilleri, diğer önemli bir konu da nasıl bir ortamda olası referanduma gidilecektir. Bakın, Ankara Valisi, 9 Ocakta Türkiye Büyük Millet Meclisi Dikmen Kapısı önünde Anayasa paketini protesto etmek ve görüşlerini açıklamak isteyen sivil toplum örgütlerine, emek ve meslek örgütlerine yönelik sert polis müdahalesinin ardından Ankara’da bir ay süreyle her türlü eylem ve etkinliği yasakladı. Bu durum bize OHAL bahanesiyle Hükûmetin “hayır” kampanyası yürütülmesine izin vermeyeceğini açıkça göstermektedir. Allah aşkına, soruyorum: OHAL koşullarında referanduma mı gidilir? Basına baskı, sokağa baskı, siyasetçiye baskı... Buradan sayın Hükûmet sözcülerine sormak istiyorum: “Tek adam rejimine ‘hayır’ de. Saraya ‘hayır’ de.” ve bunlar gibi ifadelerle seçim çalışması yürütecek siyasetçilerin, vatandaşların Cumhurbaşkanına hakaretten haklarında yasal işlem yapılmayacağını, gözaltına alınmayacağını garanti var mı?

İnsanların kriminalize edildiği, bastırıldığı, cezaevlerine atıldığı, hukuksuz uygulamaların yaygınlaştırıldığı, birçok masum insanın nedensiz yere kanun hükmünde kararnameyle görevinden atıldığı, üstüne üstlük, OHAL uygulamasının hâlâ devam ettiği bir ortamda gidilmesi tasarlanan referandumdan demokrasi çıkması beklenemez.

Değerli milletvekilleri, son olarak, Hükûmetin bu değişiklik teklifine ilişkin, istikrar vurgusuna ilişkin kısaca değinmek istiyorum. İstikrardan kasıt toplumsal istikrarsa toplumsal istikrar bütün yetkilerin tek elde toplanmasıyla sağlanamaz. Burada toplumda istikrar değil, olsa olsa koltukta istikrar sağlanır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen siz de.

Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Koltukta istikrarla bu toplumu demokrasiyle yönetmeniz imkânsızdır ve o koltukta bir gün daha fazla kalabilmek için her gün yeni bir baskı ve zor aracı geliştirmek zorundasınız. 7 Haziran seçimlerinden bugüne kadar yaşadığımız özetle budur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Böylece 17’nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi maddenin gizli oylaması yapılacaktır.

Sayın milletvekillerimizden istirhamımız, adı okunmayan milletvekili ayağa kalkıp kendini de yormasın bizi de yormasın, yerinde dursun.

Sağında ve solumda Hükûmet ve komisyon sıralarında yer alan arkadaşlarımızın yerlerini görevli arkadaşlara terk etmesini istirham ediyorum.

Sayın Bakan, Sayın Komisyon; lütfen, görevli arkadaşlarımız orada çalışacaklar.

Şimdi gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını tekraren arz ediyorum: Adı okunan milletvekiline, ad defterinden işaretleyerek, kendisine biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere 3 yuvarlık pul ile bu oylamaya özel mühürlü zarf verilecektir. Milletvekilleri Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklardır. Vekâleten oy kullanacak bakanlar da yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır.

Bildiğiniz üzere, beyaz kabul, kırmızı ret, yeşil olan çekimser oyu ifade etmektedir. Oyunu kullanacak sayın üye adını ad defterine işaretlettikten ve kâtip üyeden 3 yuvarlak pul ile oylamaya özel basılan mühürlü zarfı aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girecek, oyunu kullanacak, kullandığı oyu Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır. Oylamada adı okunmayan milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir.

Şimdi gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

Hassasiyetinizden dolayı da teşekkür ediyoruz.

(Oyların toplanmasına başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi özür dilerim. Bu gizli oylamadır. Gizli oylama nedeniyle vekâleten oy kullanmak şahsa bağlı haktır. Yani doğrudan gizli oylamayı vekâleten bir başka bakan kullanamaz. Bu, Anayasa’ya aykırı.

(Oyunu kullanan CHP’li milletvekillerinin Anayasa kitapçığını oy kutularının yanına bırakmaları)

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Anayasa’ya sahip çıkın.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yığılma olmasın lütfen.

(Oyunu kullanan CHP’li milletvekillerinin Anayasa kitapçığını oy kutularının yanına bırakmaları)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Osman, alıyorsan Anayasa kitapçığını, iyi oku.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben hepsini okuyorum, altı senedir.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Pek öyle okumuşsun gibi görünmüyor da.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bir tane alabilir miyim?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Al, oku, bir daha oy kullanmazsın.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Nurettin al da oku, oku, sayemizde bir şey oku. Al da oku. Al hediyemiz sana, hediyemiz. Helal.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, burada yığılma yapmayalım lütfen.

Yavaş yavaş, sakın sakın her zamanki gibi oylarınızı kullandığınız için teşekkür ediyoruz.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oylarımızı kullanan değerli arkadaşlarımız, lütfen diğer arkadaşlarımızın da oy kullanması için alanı boşaltsınlar.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, usule uygun olarak oy kullandığınız için, hassasiyetiniz için tekrar teşekkür ediyoruz, her zamanki gibi.

Buyurun, lütfen şu ön alanı da boşaltalım.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Anayasa’yı yıkmaya çalışıyorlar!

BAŞKAN – Sayın Gök, bunları biz de alabiliriz değil mi? Bütün milletvekillerine ikram olarak mı getirdiniz, geri almak üzere mi getirdiniz, bilemiyoruz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Daha iyi değerlendirmeniz amacıyla bırakıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz ikramınız için.

LEVENT GÖK (Ankara) – AKP Grubuna da bir hediyemizdir.

BAŞKAN – Yalnız, orada dikkatli olun, Anayasa’yı devirmeyin. Bakın, üst üste koydunuz, Anayasa’yı her an devirebilirsiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz deviriyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, orada oylar var yalnız. Kupaları kaldırdıktan sonra...

BAŞKAN - Bir de sayın milletvekilleri, oy kutuları da orada, lütfen onları başka bir yerde muhafaza edelim, isterseniz milletvekillerine ikramda bulunabilirsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, kupaları güven altına alın, kâtip üyeler, idare amirleri baksın.

BAŞKAN - Kâtip üyeler oy kullandı mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Adalet ve Kalkınma Partili vekilimiz Anayasa’yı ortadan kaldırmaya geldi.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Anayasa’yı yeterli olmadığı için değiştiriyoruz zaten, hiç değilse verdiğiniz oylara zarar gelmesin, zaten zor karar vererek oyluyormuşsunuz.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Oy vermeyen sayın üye kaldı mı, soruyorum bir kez daha? Yok.

O hâlde oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupalarını kaldıralım ama Anayasa’yı devirmeden lütfen.

Kâtip üyelerimizi, Başkanlık Divanı üyelerimizi de kürsünün sağına ve soluna davet ediyorum.

Oy sayım ve döküm işlemini başlatıyoruz.

(Oyların ayırımına başlandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 484

Kabul : 342

Ret : 135

Çekimser : 2

Boş : 3

Geçersiz : 2

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Özcan Purçu

İshak Gazel

İzmir

Kütahya”

Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Özcan PURÇU (İzmir), Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 59’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

447 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

18’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- Bu Kanun ile Anayasanın;

a) 8, 15, 17, 19, 73, 82, 87, 88, 89, 91, 93, 96, 98, 99, 100, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113 üncü maddelerinde yapılan değişiklikler ile 114 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarının ilgaları yönünden, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124 ve 125 inci maddelerinde yapılan değişiklikler ile 127’nci maddenin son fıkrasına dair değişiklik; 131, 134, 137 nci maddelerinde yapılan değişiklikler ile 148 inci maddenin birinci fıkrasındaki değişiklik ile altıncı fıkrasındaki “Bakanlar Kurulu üyelerini” ibaresine dair değişiklik, 150, 151, 152, 153, 155 inci maddenin ikinci fıkrası, 161, 162, 163, 164, 166 ncı ve 167 nci maddelerinde yapılan değişiklikler ile Geçici 21 inci maddenin (F) ve (G) fıkraları, birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte,

b) 75, 77, 101 ve 102 nci maddelerinde yapılan değişiklikler, birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte,

c) Değiştirilen diğer hükümleri ile 101 inci maddesinin son fıkrasında yer alan “Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir” ibaresinin ilgası bakımından yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde tümüyle oylanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Müslüm Doğan’a aittir.

Buyurun Sayın Doğan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de büyük bir demokrasi krizi yaşanıyor. Bu demokrasi krizi giderek bir rejim krizine dönüşmeye başlamıştır. Bütün güçlerin tek bir elde toplandığı, bütün kurumların tek bir yere bağlandığı, bütün özgürlüklerin sınırlandığı, yargının bağımsızlığının ortadan kaldırıldığı bir ülkede yaşıyoruz ve bu baskı giderek artıyor değerli milletvekilleri. Belirsiz bir yere doğru gidiyoruz ve bu süreçte bakıyorsunuz ki her dönemec giderek daha hızlı bir şekilde alınmaya başlanıyor. İşte, dokunulmazlıklar kaldırıldı, arkasından başkanlık geliyor. Sizlerin gittiği yer iyi bir yer değil. Bu, aslında tek adam yönetimine doğru bir gidiştir, hiçbir zaman kabul edilebilecek bir durum değildir bu durum. Bunun farkında olmamak, aslında çok üzücü bir durumdur.

Öncelikle, ülkenin içinde bulunduğu güvensiz süreçte, hangi anayasayı yapıyorsunuz, nasıl bir anayasa istiyorsunuz, hangi amaçla yeni bir anayasa istiyorsunuz; bunların hiç biri sorgulanmadan bir süreci yaşıyorsunuz bize.

Bence bu sorular çok önemli değerli milletvekilleri: Dayatmacı bir anayasa mı istiyorsunuz, uzlaşmacı bir anayasa mı istiyorsunuz? Anayasalar uzlaşmalara dayanır, toplumsal sözleşmelerdir. Onun için, Türkiye’de yaşayan bütün yurttaşların kendini bulabileceği bir anayasa olması lazımdır. Katılımcı bir süreçle yapılması lazımdır ki insanlar bu anayasayı benimseyebilsin; anayasa, uzlaşma getirebilsin. Şimdi iki partinin hazırladığı bir anayasayı halkın onayına sunacaksınız. Bu dayatmacı bir anayasa çalışmasıdır. Yapılan çalışma toplumda uzlaşma sağlamaz, olsa olsa toplumda gerginliği artırır. Bu anayasa Türkiye’ye ileri, batılı ölçülerde bir demokrasiyi getirmek, barış uzlaşısı sağlamak amacıyla mı yapılıyor, yoksa tek bir adamın iktidarını pekiştirmek amacıyla mı yapılıyor? Anayasa değişikliği sadece başkanlık meselesine sıkışmış bir durumdadır. Halbuki 12 Eylül Anayasası’ndan kurtulmak, onu değiştirmek lazımken, nereleri sakat, nerelerini değiştirmek lazım, onları bir türlü konuşamıyoruz.

Burada başka bir şey daha var değerli milletvekilleri. Türkiye’de Cumhurbaşkanının Anayasa’da şöyle bir rolü var: O, bütün milletin birliğini, ulusun birliğini temsil eder, tarafsızdır, siyasi partiler arasındaki çekişmelerde hakem rolünü oynar. Şimdi, bütün bunlardan vazgeçiliyor. Cumhurbaşkanının tarafsızlığı değiştirilecek -bunu anlıyoruz- partili olacak, bir siyasi iradeyi temsil edecek ama Cumhurbaşkanı ulusun birliğinin temsilcisidir; o, hakem rolü ne olacak, ulusun birliği nasıl temsil edilecek? Hele şimdiki Cumhurbaşkanı gibi bir siyasi partiyle kendisini özdeşleştirmiş bir Cumhurbaşkanı bütün ulusu nasıl temsil edecek? Bu durumun toplumda karşılığı yoktur.

Değerli milletvekilleri, 12 Eylül Anayasası “kuvvetler ayrılığı” ilkesini yürütme lehine bükmüş iken siyasal iktidara bu güçlü yürütme yetkisi dahi az gelmiş olmalı ki tüm erkleri tek kişide toplamak için Anayasa değişikliğine gidiyor. Halkın temel hak ve özgürlüklerini güvenceye almayan, sosyal hukuk devleti normlarından, hukukun üstünlüğünden ve kuvvetler ayrılığından yoksun, toplumsal, politik örgütlenmelerin hazırlanmasında öncü bir rol üstlenmediği, demokratik koşullarda özgürce tartışılmayan hiçbir anayasa değişikliği girişimi Türkiye’de demokrasinin ve istikrarın da önünü açamaz. Bu değişikliğin gerçekleşmesi durumunda demokrasinin biçimsel unsurları da yok edilecek, toplum daha büyük yarılımlar yaşayacaktır.

Değerli milletvekilleri, uzlaşma kültürü çok zayıf olan ülkemizin bu olumsuz siyasi iklim ve toplum psikolojisi içinde uzlaşma yoluyla anayasa yapma olasılığı zor da olsa bunu bu Meclis başarabilir. Bu konuda hepimizin yoğun bir çaba ortaya koyması gerekmektedir. Toplumsal bir uzlaşmayla yapılacak bir anayasanın ülke barışına ve yeni bir yurttaşlık bilincinin gelişmesine katkıda bulunacağı tartışmasızdır. Bu nedenle, tartışmalar sürerken partilerden, ideolojilerden, tercihlerin bağımsız olarak Türkiye için nasıl bir anayasa tartışmasına temel olacak, hepimizin uzlaşacağı, objektif ve kapsayıcı bir metinde eşit yurttaşlık kriterlerinin altını çizerek ilerleme sağlayabiliriz.

1921, 1924, 1961, 1982 anayasaları ve son dönemde 1982 Anayasası’nda yapılan değişiklikler, maalesef halkın katılımı sağlanmaksızın ve halkın görüşlerini içeren bir toplumsal sözleşme temelinde yapılmamıştır. Var olan bunca toplumsal sorunlarımızın çözümü için şimdi elimizde bir fırsat var. Kötü günler yaşamamıza rağmen yeni bir toplum sözleşmesini yapma koşulları önümüzde bir şans olarak durmaktadır. Yapacağımız anayasada, değerli milletvekilleri, ülkemizde yani ortak vatanımızda yaşayan tüm halkların geçmişteki ve o anki durumundan bağımsız olarak, güçleri ve zayıflıklarından bağımsız olarak; toplumun ekonomik, sosyal, devletsel ve kültürel yaşamının her alanında aynı haklara sahip olması gereğinden hareket edilmelidir. Bu bakış açısı kaçınılmaz bir durum olarak ortada durmaktadır.

Bunca zamandır neden hâlâ ulus devletini tartışıyoruz biliyor musunuz? Tekçi geçmişimiz ve geçmişimizi sürdürme niyetimizdendir. Aslında bakarsanız, halkların ortak vatan savunmasından sonra deyim yerinde ise veraset ilamı eksik ve de yanlış yayınlanmıştır. Kürtler, Aleviler haklardan mahrum

birakılmış, kardeşlik hukukunun dışında tutulmuştur. Tüm sorun da aslında buradan kaynaklanmaktadır. Binlerce yıldır bir arada yaşamış, kadim bağlar kurmuş Türk ve Kürt halkı kardeşlik hukukunun eşitler arası ve eşit ilişkiler düzeyine çıkarılması hususu artık kaçınılmaz bir durumdur. Bu anlamda anayasal bir düzleme artık ihtiyaç vardır. “Nedir bu ihtiyaç, nasıl karşılanır?” dersiniz, anayasal yurttaşlık hiç bir ırkın tanımlanmadığı, ortak vatanımızda yaşayan tüm etnik yapıların birlikte tanımlanacağı ve demokratik ulus olarak tanımlayabileceğimiz bir tanımlama sorunları çözecektir.

Değerli milletvekilleri, aynı sorunu Alevi toplumu yaşamaktadır. Alevi toplumu, cumhuriyet fikriyatının ilk anlatıldığı bir inanç ve öğreti toplumu olarak cumhuriyete en çok destek veren bir toplumdur, inanç toplumdur. Ancak cumhuriyetin Sünni bakıştaki tercihi nedeniyle bu toplumu sürekli olarak bir asimilasyon sürecine tabi tutması ve Sünnileştirmesi artık kabul edilemez bir boyuta ulaşmıştır.

“Peki, Alevi toplumunun sorunları nedir?” denilerek kurultaylar düzenlenmiş, bu çalışmalar Aleviler tarafından çok önemsenmiştir. Ancak, ilk kez Alevilerin devlet tarafından bir özne olarak muhatap alınması hususu Aleviler tarafından önemsenmiş ancak sonu getirilememiştir. Alevi toplumu özgür ve demokratik laik bir toplumda özgün inancını yaşamak istiyor, anayasal bir güvence istiyor, inancının ve öğretisinin kurumlarını, erkanını yaşamak istiyor, kurumlarının iadesini istiyor. Sonuç olarak, eşit yurttaşlık temelinde, hakların ve inançların olduğu gibi kendi toplumunun da eşit yurttaşlık temelinde anayasal güvenceye alınmasını istiyor.

Değerli milletvekilleri, yaşadığımız koşullar itibariyle bugün uygulanan Hükûmet ve devlet politikaları nedeniyle Türkiye aşırı kutuplaşmış, kimlikleşmiş, kimlikler ve farklı olanlar arası genel güveni çok az olan bir sorunla karşı karşıyadır. Yeni anayasa, kutuplaşma ve güven sorunlarına yanıt verebilmeli, birlikte yaşama kültürünü ve genel güveni güçlendirmelidir. Birlikte yaşama kültürü ve genel güven temelinin de eşit yurttaşlık tanımından geçtiğini tekrar burada belirtmek isterim. Eşit yurttaşlık konumundan kaçmamalı, aksine eşit yurttaşlık Anayasa’nın temeline işaret etmelidir.

Ülkemizin içinde olduğu sürecin bir ürünü olarak uluslararası endekslerin ve araştırmaların gösterdiği gibi, Türkiye demokrasisinin, özellikle haklar ve özgürlükler alanında demokrasi performansı çok zayıf, otoriterleşme eğilimlerin çok güçlü olduğu bir demokrasiyle yönetiliyoruz. Yeni anayasa, sadece yeni ve sivil değil, demokratik anayasa da olmalıdır. Askerî vesayetin zayıflatılması yerine tamamen ortadan kaldırılması, Türkiye demokrasisinin gelişmesine hizmet edecektir. Başka bir deyişle, demokrasi sorununa çözüm bulacak yeni ve sivil anayasa yapımı hedeflenmelidir.

Doksan yıldır, Türkiye, parlamenter demokrasiyle yönetilmesine rağmen Parlamento ve milletvekilleri işlevsiz ve zayıf olan bir demokrasiye sahip olmuştur. Bu soruna yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı sorunu da eklendiği zaman ciddi bir denge ve denetleme sorunu ortaya çıkmıştır. Yeni anayasa, yürütme-yasama-yargı arasındaki denge ve denetleme mekanizmaları güçlü ve milletvekillerini işlevsel yapacak nitelikte olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak şunu ifade etmek istiyorum: Basın özgürlüğünün olmadığı, muhalefetin medyaya erişiminin azami ölçüde kısıtlandığı, yüz binin üzerinde insanın tutuklandığı, hak ve özgürlüklerin askıya alındığı ve yüz binlerce insanın işinden, aşından ve evinden olduğu bir ülkede referandum yapılamaz, yapılırsa meşru olmaz. Yapılacak anayasa, anayasa olmaktan çok yeni bir sistemi inşa etmekten başka bir sürece hizmet etmeyecektir ve de demokratik olmayacaktır. Önce OHAL kaldırılmalı, hemen ardından da OHAL uygulamalarının yol açtığı büyük hasarlar, toplumsal kayıplar yeniden inşa edilmelidir. Bunlar yapıp serbest ve demokratik bir tartışma oluşturulmadan dayatılacak bir başkanlık sistemi anayasasının doğal sonucu olarak ülkenin anayasal bir olağanüstü hâl altında ilelebet yaşamaya mahkûm edilmesi olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum bir dakika, tamamlayın lütfen.

MÜSLÜM DOĞAN (Devamla) – Tamamlıyorum

Bu durumun ise ülke sorunlarının olumsuz, istemediğimiz yeni süreçlere evrilmesi anlamına geleceğini belirtiyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Doğan.

Gruplar adına ikinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'nin.

Buyurun Sayın Böke. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün, 23 Nisan 1920'den tam doksan yedi yıl sonra kendini tasfiye edecek olan bir teklifi oyluyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün Türkiye'nin kurtuluş mücadelesiyle kazandığı, bildiğimiz anlamdaki demokratik cumhuriyetini bitirip bir diktatörlüğün anayasal zeminini oluşturmak üzere hazırlanmış bir teklifi oyluyor. Cumhuriyet rejimi kurulduğu günden bu yana egemenliği saraydan alıp halka vermek ve demokratikleştirmek için mücadele verdi. İşte tam doksan yedi yıl sonra bugün yapılan açık bir karşı devrim ve egemenliği tekrar halktan alıp saraya, bir kişiye verme girişimi. Bugün terör tehdidi altında bulunan vatandaşımız, askerimiz, polisimiz can derdinde, halkımız ekmek derdinde, esnaf sıftah derdinde, siz ise başkanlık derdindesiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün, Türkiye'nin bu kadar sorunu varken bütün ülkeyi bir rejim tartışmasına, bir rejim değişikliği teklifine kilitlediniz. Farkında mısınız belli değil ama bakın Türkiye'de çok olağanüstü gelişmeler oluyor. 6 milyon kişi işsiz, iş arıyor ama bulamıyor. Yoksulluk çığ gibi büyüyor. Döviz 3,70'bulmuş, Türk lirası her gün eriyor. 80 milyon insan sizin yarattığınız bu siyasi ortamın ortaya çıkartmış olduğu ekonomik sorunlarla boğuşuyor. İnsanlar bırakın geleceği, yarını dahi göremez durumdalar. Sofralarına ekmek koyup koyamayacaklarıyla ilgili tereddütleri var. Ve sanki siz iktidar değildiniz gibi bu halkın, bu milletin vekili değildiniz gibi hepsine gözlerinizi kapatmışsınız, en kötüsü vicdanlarınızı kurutmuşsunuz.

Demokrasiyi ortadan kaldıracak olan bu teklifin sonucunda yarın neler yaşayacağımızı yakın tarihimize bakıp görmek çok mümkün. Uluslararası deneyimler de bize açıkça yarının bu teklif geçtiği takdirde Türkiye'ye nasıl bir gelecek hazırladığını gösteriyor. Yakın tarihimize bakın siz de göreceksiniz. Uluslararası deneyimlere bakın siz de fark edeceksiniz.

Bakın, demokrasimiz iki yıldır yok ediliyor, eritiliyor. "Fiilen başkanlık sistemini getirdik." dediğiniz dönem teklif ettiğiniz bu anayasa değişikliğinin bizlere, 80 milyona, size de bize de ne yaşatacağını çok açık bir biçimde gösteriyor. Vatandaşa bir kabus yaşıtıyorsunuz iki yıldır, bu kabusu derinleştirmek istiyorsunuz. Sonuçlar açık; bakın, vatandaşımızın geliri düşüyor. 2014'te fiilî başkanlığın başladığı yılda kişi başına ortalama gelir 12.112 dolar iken bugün iki yıl sonra fiilî başkanlığın sonucunda kişi başına gelir 11.014 dolara düşmüş. Sizin başkanlık sevdanız yüzünden insanlar bin dolar daha fakirler kişi başına. 2014 yılında siz rakamları revize etmeden önce millî gelir hesaplarıyla yüzde 5'lik büyüme varken son çeyrekte Türkiye ekonomisi yüzde 1,8 küçülmüş sizin başkanlık sevdanız yüzünden. 2014 yılında yüzde 10 olan işsizlik 2016 yılında yüzde 11,3'e çıkmış yani 2014'te fiilî başkanlığın başladığı yılda 3 milyon kişi işsizken fiilî başkanlığın sonucunda bugün 3,5 milyon kişi işsiz. 500 bin kişi sizin başkanlık sevdanız yüzünden feda edilmiş; iş arıyor ve bulamıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Filî başkanlık dönemleri en çok kadınları eziyor. Kadınların iş arayıp bulamayanlarının oranı, filî başkanlığın başladığı Ağustos 2014'te yüzde 12, bugün iki yıl sonra kadınlar arasında işsizlik oranı yüzde 15,5 yani 2014 Ağustos'ta filî başkanlık başladığında 1 milyon 133 bin kadın işsizken bugün filî başkanlıktan iki sene sonra 1,5 milyon kadın işsiz. 400 bin kadın sizin başkanlık sevdanız yüzünden iş arıyor ama bulamıyor. Siz, insanları feda ediyorsunuz, özgürlüklerini bir kişinin özgürlüğü için yok sayıyorsunuz, birinin hırsı için binlerce insan işsiz kalıyor.

Hukukun üstünlüğü sıralamalarında 40 ülkenin daha gerisine düştük, 40 ülke, iki sene içerisinde. Bugün Türkiye, 113 ülke arasında hukukun üstünlüğünde 99'uncu sırada.

İki yıl içerisinde ekonomik özgürlüklerde 15 ülkenin gerisine düştük. Neden? Çünkü filî başkanlık yaşanıyor. 190 ülke arasında 79'uncu sıradayız.

İş yapma kolaylığı, 180 ülke arasında 69'uncu sıradayız; 18 ülkenin gerisine düştük. Neden? Başkanlık sevdanız yüzünden.

Küresel rekabet gücünde, bu iki sene içerisinde filî başkanlık yaşanırken Türkiye'nin küresel ekonomide rekabet etme gücü eridi; 10 ülkenin gerisine düştük, 138 ülke arasında 65'inci sıradayız.

Türk lirası eriyip gidiyor gözümüzün önünde. O kadar ki 150 para birimi arasında en çok değer kaybeden 12'nci para birimi olmuş Türk lirası filî başkanlık döneminde.

Yani çok uzağa bakmaya gerek yok. Türkiye'nin son iki yıl içerisinde yaşadıklarına baktığımızda getirdiğiniz bu Anayasa değişikliği teklifinin Türkiye'ye neler yaşatabileceğini biz görüyoruz. Siz de bakarsanız, eğer siz de Türkiye'yi düşünürseniz siz de görebilirsiniz. Bu teklif geçerse ekonomik olarak neler yaşayacağımız açık. Fakirleşeceğiz. İşsizlik artacak. Hukuk, adalet dağıtmayacak. Mülkiyet hakkımız bizim de sizin de, hiçbirimizin korunmayacak. Özgürlük olmayacak. Yatırım yapmak mümkün değil. İstihdam yaratılmayacak. Emek, çalışıp çalışmayacağına karar veremeyecek. Siz, paranızı yatırıp yatırmama tercihinizi yapamayacaksınız; ona bir kişi karar verecek. Her geçen gün Türkiye ekonomisi gücünü kaybedecek ve dünya liginden düşecek. Cebimiz eriyecek hepimizin, hepinizin. 80 milyonun refahı sizin başkanlık sevdanızla yok olacak.

Bugün gidişat son iki yıldan da daha kötü. 15 Temmuz'da, sizin 2010 referandumunda uçaklara yüklediğiniz FETÖ'nün bombalarıyla yıkılmamış, dimdik ayakta duruyor olan Meclisi şimdi siz, OHAL'i kalıcı kılacak bir Anayasa değişikliği teklifiyle yok etmek istiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

İşte, bu rejim iddianız 15 Temmuz'dan sonra ortaya çıkan tabloda Türkiye ekonomisini daha da zor koşullara sürüklüyor. 3 Ekim, OHAL'i uzattığınız tarih, o tarihten bu yana Türk lirası 70 kuruş değer kaybetti, eridi. Yüzde 23 bir değer kaybindan bahsediyoruz. Belki sizi ve siyasi hırsınızı etkilemedi ama vatandaş etkiledi. Bugün Türkiye'nin ödemesi gereken dış borç, sizin bu sevdanız yüzünden, sizin rejim ısrarınız yüzünden 155 milyar daha çok, daha borçluyuz, daha fakiriz. Bugün bu 70 kuruşluk değer kaybı yüzünden 80 milyonun çalıştığı şirketlerin kur zararı 147 milyar lira, sizin sevdanız yüzünden, iş yaratmaları mümkün değil. Bugün hayat daha pahalı, Türk lirası yüzde 20 değer kaybedince benzin pahalı, ulaşım pahalı, sofralara et koymak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, işte, Türkiye'yi getirdiğiniz yol ayrımı bu, diktatörlük mü demokrasi mi; refah mı yoksulluk mu; özgürlük mü yoksa baskıcı bir rejim mi? (CHP sıralarından alkışlar)

Demokrasi ve diktatörlükler arasında yapılacak tercih sadece bir rejim tercihi değildir, aynı zamanda yaşamsal bir tercihtir. Biliyor musunuz, dünya örnekleri şunu gösteriyor: Demokrasilerde ortalama gelir 35 bin dolar, diktatörlüklerde 4.700 dolar, 7 kat daha düşük. Peki, bu Anayasa değişikliği teklifi Türkiye'ye zenginlik getirecek mi? Hayır. Biliyor musunuz, diktatörlüklerde enflasyon yüzde

57'nin üzerinde, demokrasilerde yüzde 3, 20 kat fark var. Peki, bu Anayasa değişikliği teklifi enflasyon sorununu bitirecek mi? Hayır. Biliyor musunuz, gelir adaletsizliği diktatörlüklerde çok daha yüksek. Peki, bu teklifiniz Türkiye'ye gelir adaleti getirecek mi? Hayır. Türkiye'yi bir yol ayrımına getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, mikrofonunuzu açıyorum bir dakika daha.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – İşte bugün Genel Kurulda görüşülüyor olan tercih bu tercihtir.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Genel başkanlıkta başarılar.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) - 80 milyon için hayati bir tercih kullanıyorsunuz. Bu tercihi siz yapıyorsunuz, hep beraber yapıyoruz, 80 milyon için. Biz ülkemizi de, cumhuriyetimizi de, demokrasimizi de, geleceğimizi de sokakta bulmadık. Bu teklif, bu ülkeye, 80 milyona, hepimizin ortak geleceğine, zenginlik yerine yoksulluk, öngörülebilirlik yerine istikrarsızlık, istihdam yerine işsizlik ve umutsuzluk, rahat bir geçim yerine hayat pahalılığı, şeffaflık yerine kurnasızlık, özgürlük yerine baskı dayatmaktadır. Tercihi kalkınmadan yana olan, tercihi özgürlüklerden yana olan, tercihi Türkiye'nin zenginliği olanlar buna asla geçit vermeyeceklerdir. Çocuklarımız için, bizim, sizin, hepimizin, 80 milyonun ortak geleceği için, onların özgürlüğü için, yarınımız için, demokrasi için, adalet için, laiklik için hayır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Böke.

Gruplar adına üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Erkan Akçay'a aittir.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişiklik teklifinin 18'inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye açık veya gizli bir şekilde çözülmeye doğru itilmek istenmektedir. Bunun için her türlü saldırı, provokasyon ve operasyon yapılmaktadır. Devleti devlet gibi yönetmek, 15 Temmuz sonrası kaos arzulayanların önünü kesmek için önümüzdeki süreci çok iyi değerlendirmemiz gerekmektedir. Bugün tartıştığımız, yönetimin kimlerde olduğu değil, ülkemizin nasıl yönetildiği ve nasıl yönetilmesi gerektiğidir çünkü mesele, Türk milletinin, Türk devletinin ve Türk vatanının bekası meselesidir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak inandığımız doğrular istikametinde dün, bugün, yarın perspektifinden hareketle “devleti ebed müddet” ilkesiyle Anayasa değişikliği çalışmalarında görüşlerimizi ifade ederek katkı verdik.

Değerli milletvekilleri, teklifin yönetim sistemimize ilişkin getirdiği en önemli özellik yetki sorumluluk dengesidir. Yetkiyi kullanana sorumluluk da yüklenmektedir. Bir yönetimi keyfi davranmaktan alıkoyan yetki ve sorumluluk dengesidir. Anayasa'mız şu ana kadar bu dengeyi sağlayamamıştır. İşte, bu yetki sorumluluk dengesiyle ülkemizin yeni bir şahsi ve keyfi yönetimin kucağına itilmesi de engellenecektir. Tabii, bazıları 50 milletvekilinin, 100 milletvekilinin imzasıyla Cumhurbaşkanını her hafta Yüce Divana göndermek istiyor herhâlde, o yüzden, bu değişiklik teklifindeki gördükleri eksiklik de bu olsa gerek.

Değerli milletvekilleri, Anayasa değişikliğinin gündeme geldiği günden itibaren teklifin bir rejim değişikliği getirdiği yönündeki görüşler sıklıkla dile getirilmektedir. Oysa teklifin ne maddelerinde ne de bütünlüğünde bir rejim değişikliği söz konusu değildir. Rejim, bir yaşam formunu ve tarzını ahlaki ve estetik değerleri, devlet formunu, yasaların ruhunu ve yönetim sistemini gösterir. Anayasa’ımızda rejim ve devletin nitelikleri bilhassa ilk 4 maddede hüküm altına alınmıştır. Bu teklifte ilk 4 maddeyi bozacak, devletin temel vasfını değiştirecek hiçbir değişiklik yoktur. Belirtmek isterim ki Milliyetçi Hareket Partisi ilk 4 maddeyi bugüne kadar savunduğu gibi, bundan sonra da çelik bir irade olarak savunmaya devam edecektir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bostancı bile sizin kadar güzel anlatamıyor.

ERKANAKÇAY (Devamla) – Bu teklifle bir rejim değişikliği değil, rejimin ilelebet muhafazası için yönetim sisteminin netleştirilmesi sağlanmaktadır. Arzu edenlere kuliste anlatırız. Yönetim sisteminin netleşmesine yönelik kararın gerçek ve son sahibi yüce Türk milletidir. Unutulmasın ki bizler hadimiz, hakem ve hâkim olan millettir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak kırk yedi yıldır millete rağmen adım atmadık, bundan sonra da atmayacağız. Demokrasiye bağlılığımız konjonktürel değil, ilkeseldir. Milletin vereceği karardan niye korkuyorsunuz ki? Fiili uygulamalar, keyfi davranışlar, “oldu da bitti, maşallah” izahatları hukukun üstünlüğüyle çeliştiğine göre, yönetim sisteminin hukuki ve meşru bir zeminde netleştirilmesi gerekir. Bu teklifin referanduma sunulmasıyla milletimiz iradesini ortaya koyacak ve böylece Hükûmet sistemi üzerindeki uzun yıllar devam eden tartışmalar sona erecektir.

Değerli milletvekilleri, ister bir kamu yönetim birimi olsun ister bir şirket olsun ya da genel devlet yönetimi olsun bir yönetimin 5 temel fonksiyonu vardır yani, bir devlet yönetim biriminin 5 temel fonksiyonu vardır. Bir: Örgütlenme yani teşkilatlanma. İkincisi: Kadro, kadrolama. Üçüncüsü: Planlama. Dördüncüsü: Sevk etme, yöneltme yani yürütme. Yürütme, yönetimin en dinamik fonksiyonudur. Ve beşincisi de denetim.

Saydığımız bu yönetim süreçlerinin devlet fonksiyonlarını iyi bir orkestrasyon içinde yürütmesi gerekir. İyi bir orkestrasyon için orkestra unsurlarının iyi bir yönetimle, ahenkle çalışması gerekir, bu söylediğim yürütme için. Devlet yönetiminde yürütme erkindeki çok başlılık giderilmelidir. “Çok başlılık” deyince sadece Cumhurbaşkanlığı, başbakanlıklar açısından da değil, devletin bazı yüksek kurumları için de aynı şekilde, yine yürütme erki içerisinde yer alan kurumlar için de söz konusudur.

Değerli arkadaşlar, bunu Genel Kurulda 2 defa anlattım, MİT teşkilatının bir yöneticisine sorduğumuzda “Siz nereye bağlısınız?” diye, “Vallahi, biz direkt Allah’a bağlıyız.” diyor. Şimdi, bu olmaz. Bağlılık, yasalara, Anayasa’ya, kanunlara, kurumlara olur, bu, başıboşluk demektir, demek ki hiçbir aidiyeti yok. Allah korusun, bunlar faydadan ziyade, bu anlayış zarar verir ve vermiştir de. Türkiye, yönetim sorunlarını çözmek zorundadır. Kurumların uyumlu çalışması, çalıştırılması, çok başlılığın giderilmesi gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu Anayasa değişikliğinden sonra en önemli husus da ikincil mevzuatın hazırlanmasıdır. Gerek kanunlar gerek İç Tüzük bakımından en az Anayasa değişikliği kadar önemlidir ve unutulmamalıdır ki iş dönüp dolaşıyor yine devleti yöneten siyasetçinin, devlet görevlisinin, bürokratinin ehliyetine, liyakatine, basiretine, becerisine, öngörüsüne ve ufkuna gelip dayanıyor. Elbette ki bütün bu hususları gözden irak tutmamak gerekir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa değişikliklerini yaparken bir iyi gerekçe bir de kötü gerekçe ayrımı yapılır. İyi gerekçe, sistemden hareket edilerek hazırlanan gerekçelerdir, kötü gerekçeysse kişiye göre hazırlanan gerekçelerdir. Milliyetçi Hareket Partisi iyi gerekçeyle, kişilerden bağımsız olarak, sistemden hareket ederek düşüncelerini ortaya koymuştur, koymaktadır.

Konuşmama son verirken, teklifin komisyon görüşmelerinin başladığı 20 Aralık 2016 tarihinden bugüne kadar Anayasa değişikliğine ilişkin kıymetli görüşlerini sunan, teklifin bir olgunluk içerisinde görüşülmesine katkı yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok değerli üyelerine ve gece gündüz çalışmalarımıza yardımcı olan Meclisimizin kıymetli personeline teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu vesileyle, başta Kurtuluş Savaşı'nın kahramanlarını, şehitlerimizi, gazilerimizi şükran ve minnetle anarken, onların hatıralarını daima yüksek tutacağımızı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vasiyeti ve mirası olan Türkiye Cumhuriyeti'ni ilelebet payidar kılacağımızı ifade ediyorum. Anayasa değişiklik teklifine ilişkin son sözün ve karar sahibinin milletimiz olduğunu bir kez daha vurguluyor, büyük Türk milletinin vereceği kararın ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Şahıslar adına ilk söz, Ankara Milletvekili Ertan Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ERTAN AYDIN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişikliğinin 18'inci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir siyasi parti her şeyden önce siyaset üretmek, geleceğe dönük vizyon oluşturmak, temsil ettiği vatandaşların isteklerini ve doğrularını savunmak ve insana hizmet reçetesi ortaya koymakla mükelleftir. Tüm bunları yaparken tarihî tecrübe ve birikimlerden faydalanmakla beraber, geçmişte yaşanan aksaklıkları, arızaları ve hataları revize etmekle de mükelleftir.

Bir haftadır üzülerek müşahade ediyorum ki başta ana muhalefet olmak üzere, mevcut yönetim sistemini kutsamaktan sağlıklı bir gelecek vizyonu oluşturmaya ve bu anlayışı ortaya koymaya fırsat kalmıyor. Dillerinden “demokrasi” ve “insan hakları” kelimelerini düşürmeyen insanların, 12 Eylül darbesi sonrası oluşturulan mevcut Anayasa'yı kutsamasını doğrusu anlamakta güçlük çekiyorum.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Kutsayan falan yok.

ERTAN AYDIN (Devamla) – Oysa yeni bir teklifle gelinse ve sağlam bir gelecek tasavvuru ortaya konsa biz dinlemeye ve istifade etmeye hazırız, ki bu teklif defalarca kendilerine yapıldı. Mevcut statüko ve kurumları kutsayarak muasır medeniyet anlayışına nasıl varılacak çok merak ediyorum doğrusu.

Türkiye’de, artık, milletin iradesini iktidar yapacak yeni bir anayasaya ihtiyaç var. Bu gerçekte kavgadan vazgeçelim artık. Hani deniyor ya “Bu teklif fren mekanizmalarını ortadan kaldırıyor.” Oysa, baktığınız vakit mevcut Anayasa milletin iradesini engelleyen, frenleyen birçok mekanizmayla donanmış durumda. Hatta fren mekanizması yerine takoz mekanizması desek çok daha doğru olur.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Vekilim, artık size ihtiyaç kalmayacak, Yiğit Bulut var Yiğit Bulut. Yetkiler saraya geçecek.

ERTAN AYDIN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Türkiye siyasi tarihi iki ana akımın mücadelesinden müteşekkildir. Birincisi “Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.” diyen ve bu hakkın doğrudan milletin seçtiği temsilciler yoluyla oluşturulmasını önceleyen demokratik siyaset. İkincisi ise seçimle belirlenmeyen, kendi kendini seçen kapalı yapıları ve kurumları yönlendirerek, yetkilendirerek milletin temsilcilerinin bu gücü kullanmasını sınırlandıran vesayetçi siyaset anlayışı. 1982 Anayasası Cumhurbaşkanlığını bir vesayet kurumu olarak dizayn etmiş, siyasete müdahaleyi olağan hâle getirmek üzere parlamenter demokrasilerde hiç rastlanmayan şekilde olağanüstü ve çok geniş yetkilerle donatmıştır. Bu kadar geniş yetkileri olmasına ve yürütmeye tıkanıklıklara yol açabilecek bir siyasi

gücü olmasına karşılık, sorumluluğu olmaması ayrıca büyük bir dengesizliğe yol açmıştır. Kenan Evren ile Turgut Özal arasında başlayan tartışmalar ve ardından Ahmet Necdet Sezer ile rahmetli Ecevit arasında MGK toplantılarında yaşanan huzursuzlukları hepimiz hatırlıyoruz ve bunlar çok ciddi devlet krizlerine yol açmıştı. Yürütmeye yetki karmaşasına yol açan bu çift başlı yapının ortadan kaldırılması olumlu olmakla beraber, 1 Kasım öncesi tüm siyasi partilerin vatandaşlarına söz verdikleri özgürlükçü demokrasiye, evrensel insan haklarına ve millet iradesinin tam ve gerçek manasıyla hâkim olacağı adalet, şeffaflık ve hesap verilebilirlik, sosyal sorumluluk ilkelerine dayalı bir devlet düzeni kuracak toplumsal sözleşme mahiyetinde yeni bir anayasayı yaparak vaatlerimizi yerine getirebilme yolunda bu bir ilk adım olacaktır. Kısacası, egemenlik hakkını milletin doğrudan seçtiği temsilciler yoluyla sağlayan demokratik siyaseti inşa etmek için bu teklif bir başlangıçtır.

Bir başka deyişle, arkadaşlar, 1982 Anayasası bir vesayet düzenini inşa etti. Şimdiki düzenlemeyle vesayetin son kalesi olan bu çift başlı takoz sistemini milletin iradesi teslim alıyor ve çarpıklığı büyük ölçüde gidermeye çalışıyor. Umuyoruz ki bu vesayet unsurları bir daha millete musallat olamayacaktır.

Son kertede, arkadaşlar, kararı millet verecektir. Bırakalım millet kendisi için neyin iyi, neyin doğru olduğuna kendisi karar versin. Biz, sonuçta bu teklifle millete bir dayatma içinde olmuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen siz de.

ERTAN AYDIN (Devamla) – Millete bir siyasi mühendislik projesi dayatmıyoruz. Biz diyoruz ki, bu, millet iradesinin önündeki prangaları ortadan kaldıracak bir reçetedir ve bu kararı millet feraseti, millet iradesi belirlesin ve biz, millet iradesinin özgür tercihlerine karışmayalım ve milletin bu iradeyi ortaya koyarken gösterdiği karara da saygılı olalım hepimiz.

Şimdi, bir önceki hatip “Sokakta biz bulmadık Türkiye’yi.” dedi. Sokaktan bu kadar çekinmenin bir anlamı yok. Sokak sokak dolaşip herkes kendi teklifini doğru bir şekilde anlatırsa, millet, inanıyorum ki doğru kararı verecektir. Biz, milletin iradesi önündeki bu zincirleri kırmak için yola çıktık. İnşallah bu süreç, milletimiz için hayırlar getirir diyorum. Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum, çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Şahısları adına ikinci ve son konuşmacı Gaziantep Milletvekili Ümit Özdağ’ın.

Sayın Özdağ, buyurun.

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mensubu olduğumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi dünya parlamentoları içinde benzersiz bir konuma sahiptir. Bu Meclisin üyesi olmak bile bir Türk vatandaşı için büyük bir övünç olmalıdır. Bu Meclisin mensubu olmak, İstiklal Harbi’ni gerçekleştiren muhterem heyetin taşıdığı şerefın mirasçısı olmak demektir. Biz 26’ncı Dönem milletvekilleri, İstiklal Harbi’mizi yöneten heyet gibi bugün ülkemize yönelik ağır bir saldırı gerçekleşirken yüksek bir iradeyle davranmalıyız diye düşünüyorum. Temsil ettiğimiz Türk milletinin hukukuna kıskançlıkla sahip çıkmalıyız. Gazi Meclis, sahip olduğu yetkileri İstiklal Harbi’nden bugüne taşımıştır. Bugün bu yetkileri Türkiye’nin ağır bir tehditle karşı karşıya olduğu iddiasıyla bir kişiye devretmeye kalkmak, sadece Türk milletine değil, aynı zamanda İstiklal Harbi’mize de, onun geleneğine de ters düşmek olur.

Gazi Meclis sahip olduğu haklardan Yunan ordusu Sakarya Nehri’ne dayandığı zaman bile vazgeçmemiştir. Sizden rica ediyorum: 5 Ağustos 1921’de başkomutanlık ihdası sırasında yapılan tartışmaları lütfen kütüphaneye gidip okuyun. Son günlerde burada yapılan konuşmalardaki yetkilerin devir ısrarı orada yok, milletvekilleri ısrarla hakları konusunda kıskanç davranıyorlar.

Değerli milletvekilleri, bazı milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin sahip olduğu sorumluluğun büyük bir bölümünün tek kişiye devredilmesi konusunda çok istekli görünüyorlar. Başbakan Yıldırım dün yapmış olduğu konuşmada “Başkanlık gelince Meclis iktidarının yerini millet iktidarı alacak.” dedi. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisine hakarettir. Bizi kim seçti? Biz Türk milletini temsil etmiyorsak kimi temsil ediyoruz? (CHP sıralarından alkışlar) Başbakan Yıldırım, Türkiye Büyük Millet Meclisine özür borçludur hem de Birinci Meclisten bugüne kadar özür borçludur.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Seni ancak CHP alkışlar.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Tek kişilik demokrat bu kadar olur.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) - Ve, bakın, ben bugün değil sadece, 29/12/2015’te de Sayın Meclis Başkanını ziyaret ettim ve dedim ki kendisine: “Sayın Başkan, Batı, son yirmi yılda saldırdığı bütün ülkelere diktatörlük kisvesi altında saldırdı. Başkanlık rejimini getirmeyi düşünenlere lütfen söyleyin, bu başkanlık rejimi, diktatörlük kisvesi için çok uygundur ve bu, bir millî güvenlik tehdidi hâline gelebilir.”

Bundan iki gün önce burada yapılan bir konuşmada iç savaştan bahsedilmesi eleştirilmişti. Bütün Meclise şiddetle öneriyorum, lütfen, birazcık yabancı literatür okuyun. Türkiye’de çok hızlı bir iç savaş sürecine sürüklenmeden bütün dünya strateji literatürlerinde bahsedilmeye başlandı. Cumhurbaşkanı da Türkiye’nin bir iç savaşa sürüklendiğini söylüyor. Erdoğan, 15 Aralık günü muhtarlara yaptığı konuşmada, Türkiye’nin Suriye ve Irak gibi bir iç savaşa sürüklenmek ve bölünmek istendiğini ifade etti. Bu kadar ağır bir tehditle karşı karşıya olan bir ülke, sistem değiştirmek gibi bir riski almamalıdır. Hele, bir iç savaşı kazanmak için “Biz hazırlanınız ve bu iç savaşı kazanınız.” diyorsanız, bunun da aslında hiç kimseye faydası yoktur. Üstelik, başkanlık için ısrar etmek Türkiye’yi iç savaşa sürüklemek isteyenlere de büyük bir fırsat verecektir çünkü Türk toplumu bölünmüştür ve referandum sürecinde ve sonrasında, bu bölünmüşlüğü üzerine 15 Temmuz gerçekleştiren iç ve dış dinamikler binecek ve ülkeyi bir iç çatışma ortamına sürüklemek için ellerinden geleni yapacaklardır. Bu gerçekleşirken, Türk Silahlı Kuvvetlerinin hâlâ ağır bir travma yaşadığını lütfen göz önünde tutun. Ekonomi ağır bir krizden geçiyor.

Özetle, Türkiye Cumhuriyeti’nin, ordusunun, istihbaratının, dış işlerinin, ekonomisinin hızla iyileştirilmesi için bir sürece ihtiyaç var. Eğer Türkiye’ye Sevr dayatılmaya çalışılıyorsa -Cumhurbaşkanının söylediği gibi- bizim de Birinci Meclise ihtiyacımız var. (CHP sıralarından alkışlar) Oysa bu Meclis, Ukrayna Meclisi görüntüleri veriyor ne yazık ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika veriyorum, lütfen toparlayın.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Ve Ukrayna Meclisi görüntüleri veren bir Meclisle Sevr’le mücadele edemeyiz. Bu bir tarihî sorumluluktur. İki sene sonra getirin bunu konuşalım ama bu milletin ve bu devletin kendisini rehabilite etmek için iki seneye ihtiyacı var. Bu kötülüğü bu millete ve kendinize yapmayın lütfen.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Özdağ konuşmasında Genel Başkanımız Sayın Yıldırım’ın Millet Meclisi iktidarıyla bizim teklif ettiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi arasındaki ilişkiyi anlatırken kullandığı iktidarın millete devri meselesini çarpıtarak anlatmıştır. Bu açık bir sataşmadır.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika veriyorum. Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

10.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Gaziantep Milletvekili Ümit Özdağ’ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 18’inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; AK PARTİ on dört yıldır iktidarda, on dört yıldır milletten bu meşru yetkileri alarak iktidar oluyor; milletin hakkını, hukukunu, iradesini koruduğu, savunduğu için iktidarda.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Millete bir şey vermediniz, hep kendi iktidarınıza bir şey verdiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – On dört yıllık AK PARTİ iktidarının özeti millete saygıdır, milletin iradesini temsil etmektir. Bugün getirmiş olduğumuz teklif, Cumhurbaşkanlığı sistemi teklifi hükûmet etme biçimi olarak Meclisten güvenoyu alan bir hükûmet yerine o güvenoyunu doğrudan milletten alan bir yürütmeye işaret etmekte, Sayın Başbakanın ifadesi de bunun üzerine şekillenmektedir.

MUHAMMED ERKEK (Çanakkale) – Milletin can güvenliği kalmadı, mal güvenliği kalmadı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Maalesef siyasette şöyle kötü bir alışkanlık var: İnsanların konuşmalarını İngilizlerin o “copy-paste” dedikleri tarzda “kes-yapıştır” mantığıyla alıyorsunuz, işinize geldiği gibi kullanmaya kalkıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen nasıl istiyorsun? Sen nasıl istiyorsun?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu, doğru bir tavır değil, doğru bir değerlendirme değil. Demokrasiye, millete, milletin hukukuna bir katkı değil.

Rakip olabiliriz, farklı fikirlerde olabiliriz ama bir siyasetin kendisine saygısı, aynı zamanda rakibine saygısıdır. Onun sözlerine de nasıl ağızdan çıktıysa, ne demek istediye, kastı neyse ona uygun bir şekilde burada dile getirerek eleştiri yapacaksa onun üzerine yapması ahlakın gereğidir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Naci...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Naci, sen daha iyi bir cevap bulabilecek kadar akıllı bir adamsın. “Copy-paste” falan yok orada! (AK PARTİ sıralarından “Otur yerine!” sesleri)

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, İç Tüzük 72’ye göre verilmiş olan görüşmelere devam önergesi var, okutup işleme alıyorum, oylarınıza sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Anayasa teklifinin ilk tur görüşmelerinin son maddesinin müzakerelerine İç Tüzük 72’nci maddede tanınan imkân dâhilinde devam olunmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel

Levent Gök

Türabi Kayan

Manisa

Ankara

Kırklareli

Ahmet Akın

Bülent Tezcan

Balıkesir

Aydın

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama...

BAŞKAN – Oylamaya sunmadan önce bir yoklama talebi var, önce bu talebi karşılayacağım.

Sayın Altay, Sayın Özel, Sayın Kayan, Sayın Akın, Sayın Tezcan, Sayın Yiğit, Sayın Şeker, Sayın Adıgüzel, Sayın İrgil, Sayın Arslan, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Ağbaba, Sayın Gök, Sayın Biçer, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Türkmen, Sayın Zeybek, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Sertel.

Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan, yedi dakika vermeyince Kızılay’daki arkadaşlar yetişemiyor. Lütfen yedi dakika verin, üç dakika az.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Bir dakika versin.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)

BAŞKAN – İç Tüzük 72 önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz ancak yoklamaya girdiğiniz için isimler silindi.

Yine, sırayla Sayın Tunç, Sayın Akın, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Yalım'ın yerine Sayın Doğan, Sayın Arslan, Sayın Atıcı, Sayın Özdemir, Sayın Bakır ve Sayın Tüm sisteme girsin, beş dakika süreyle soru-cevap yapacağız.

Evet, Sayın Tunç, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, beş yıl için seçimle gelen, 2 defadan fazla seçilemeyen bir kişi nasıl diktatör olabilir? Cezai sorumluluğu olmayan bir cumhurbaşkanı yerine, millete karşı siyasi sorumluluğu olan, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı cezai sorumluluk getirilen bir sistemde diktatörlük mümkün müdür? Türkiye Büyük Millet Meclisinin Cumhurbaşkanlığı seçimlerini yenileyerek görevine son verebildiği bir yönetim sisteminde diktatörlük olabilir mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakana zor sorular soruyor AKP'liler, Sayın Bakana. Kripto mu bu soru soran, kripto mu? Kim bu?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kanun teklif edemeyen, kanuna aykırı kararname çıkaramayan, bütçenin onaylanmasında yasamaya muhtaç olan, yaptığı işlemler yargı denetimine tabi bir cumhurbaşkanının diktatör olacağını iddia etmek milletin aklıyla alay etmek değil de nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akın...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde büyük bir mücadeleyle halkımızın iradesini temsil ediyoruz.

Saraydan alınarak, büyük bedeller ödeyerek halkımıza teslim edilen egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğu iradeyi savunuyoruz, cumhuriyeti savunuyoruz. Siz seçimlerde halktan oy isterken “Biz cumhuriyetin yerine tek adam rejimine döneceğiz, güçler ayrılığını iptal edeceğiz, tüm güçleri tek bir kişide toplayacağız.” diyerek mi oy istediniz?

Burada yaşananları halkımıza duyurmak için canla başla cumhuriyetimiz, özgürlükler ve demokrasi için CHP Grubu olarak büyük bir mücadele içindeyiz. Bunu yaparken AKP, MHP, CHP demiyoruz, tüm Türkiye'nin geleceği için, Türkiye'nin karanlığa götürülmemesi için mücadele ediyoruz. Siz asıl hesap vermeniz gereken halktan kaçırarak saray talimatlarıyla resmen rejimi değiştirmek için Anayasa'yı değiştirmek istiyorsunuz. Böyle bir rejim değişikliğini yapabilmek, hatta teklif edebilmek için bile OHAL tehdidi ve iktidar şantajıyla referanduma gitmek istemeniz resmen halkımızdan aldığınız yetkiyi kendi emellerinize alet etmektir.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim.

Anayasa'nın ilk 4 maddesini değiştireceksiniz, bunu dün gece itiraf ettiniz. Kurtuluş Savaşı yaptık, saltanatı kaldırarak, Padişahı ve ailesini göndererek egemenliği kayıtsız şartsız halka verdik yani egemenliği saraydan alıp halka verdik. Cumhuriyeti ilan eden demokrasiye inanmış o bilge insanlar, en sıkıntılı dönemlerde tek parti yönetmesin diye Terakkiperver ve Serbest fırkaları kurdurup denetlenmeyi istemedi mi? Ve en sonunda çok partili hayata bu ülkeyi geçirmeyi başardık. Şimdi, siz halka bilgi vermeden, ekranları karartarak, birçoğunuz “Ben FETÖ'cü değilim.” imajı yaratarak gizli oylama yerine açık oylamayla egemenliği halktan alıp saraya vermek istiyorsunuz. Tekrar söylüyorum: Ateşle oynuyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Doğan...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığınca verilen 5 Ocak 2017 tarihli kararda şöyle diyor: “Her ne kadar yukarıda açık kimlik bilgileri yazılı müştekinin gözaltına alındığı sırada Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memurları tarafından tehdit edilerek darbedildiği iddialarına ilişkin soruşturmaya başlanmış ise de 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 9’uncu maddesi kapsamında karar alan ve görevlerini yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğunun bulunmadığından bahisle haklarında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilmiştir.” Şimdi, yeni getirilen Anayasa’da da cumhurbaşkanının buna benzer temel hak ve özgürlüklere ilişkin kararname çıkarabileceği öngörülüyor. Şimdi biz buradan sormak istiyoruz: Bu orantısız düzenleme yetkileri karşısında vatandaş can ve mal güvenliğini nasıl koruyacak? Kime, nereye başvuracak?

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Adalet Bakanına soruyorum: Anayasa’mızın 9’uncu maddesinde yazılı “yargıda bağımsız” ibaresine “tarafsız” ibaresini eklemiş iseniz de cumhurbaşkanı Anayasa Mahkemesinin 15 üyesinden 12’sini seçiyorsa, Danıştayın 1/4 üyesini, cumhuriyet başsavcısını ve yardımcısını atıyorsa, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 13 üyesinin 6’sını seçiyorsa bu yargı cumhurbaşkanına ve yandaşlarına karşı tarafsız karar verebilir mi? Bu yargı bağımsız yargı olabilir mi? Elbette ki olmaz. Yargıda oluşturulacak bu yapı yani “Önce ben yargı mensuplarını seçeyim, sonra yargı beni yargılasın.” diyorsanız bu yanlış değişiklikleri yaparak ülke güvenliğini yok ettiğiniz gibi hukuk güvenliğini de sıfırlamış oluyorsunuz. Yargıyı mutlak bağımlı hâle getiriyorsunuz. Böyle bir yargı sistemi olsa olsa diktatörlerce yönetilen ülkelerde olur. Keyfilik artar, adalet çöker, adaletin çöktüğü ülkemizde devlet çöker. Şunu iyi bilmelisiniz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu anayasa ve rejim değişikliğine aklımla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine fikrimle “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine vicdanımla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine ruhumla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine onurumla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine insanlığımla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine demokratlığımla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine halkçılığımla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine laik duruşumla “Hayır.” diyorum. Bu anayasa ve rejim değişikliğine devrimciliğimle “Hayır.” diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tüm, buyurun.

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buradan Hükûmete sesleniyorum: On beş yıllık iktidarınız döneminde ülkeyi getirdiğiniz yeri size hatırlatmak isterim. Yargıya güven yüzde 3'lere düşmüş durumda. İnsan hakları ihlallerinde 1'inci sıradayız. Basın özgürlüğünde 151'inci sıradayız. Demokraside 97'nci sıradayız. Eğitimde 76 ülke arasında 41'inci sıradayız. Sağlıkta 100 ülke arasında 52'nci sıradayız. İşsizlikte 2'nci sıradayız. Yoksullukta Avrupa'da 5'inci sıradayız. Çocuk istismarında dünyada 3'üncü sıradayız. Kadın cinayetleri sayısı sizin döneminizde 14 bine ulaştı. Ülkeyi bu duruma getirirken başınızda kim vardı biliyor musunuz? Ben söyleyeyim: Reisiniz vardı. Şimdi, siz, tüm bunlardan sorumlu olan birini diktatör yapmak istiyorsunuz. Başkanlık olursa cinayetler bitecek mi? Ensar vakıfları kapanacak mı? Çocuklarımız rahat edecek mi? Gelin “daha çok demokrasi” diyerek çağdaş, demokratik bir anayasayı yaşama geçirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Soruları cevaplandırmak için sözü Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ’a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Bozdağ.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhurbaşkanlığı sistemine “diktatörlük” demek, “tek adamlık” demek esasında bu teklife yapılan açık bir iftiradır hem de abartmalı bir iftiradır. Ben geçen de söyledim, bir kez daha söylüyorum: Bu millet sizden de akıllı, bizden de akıllı; neyin diktatörlük, tek adamlık olduğunu, neyin de demokrasiye, hukuk devletine uygun olduğunu daha iyi bilecek, daha iyi tartacak ve sonuçta kararını verecek.

Şimdi, diktatörlükten, tek adamlıktan bahsettiğiniz yerde yasama, yürütme, yargı kuvvetlerinin tek elde toplandığını herhâlde kastediyorsunuz. Peki, şimdi bu teklif neyi getiriyor? Yasamayı ayırıyor, yürütmeyi ayırıyor hem de birbirinden tam ayırıyor ve birbirine karşı bağımsız hâle getiriyor. Nasıl diktatörlük olacak? Seçim oluyor; beş yılda bir seçim olacak, rekabetçi seçim olacak, serbest seçim olacak, halkın iradesiyle seçilecek. Halkın iradesiyle beş yılda seçime giden bir diktatör dünyanın neresinde var, böyle bir şey olur mu? Serbest seçimler, demokratik seçimler, rekabetçi seçimler olacak. Kazandığı zaman beş yıl, bir daha kazandı, azami on yıl; on yıldan sonra bir daha aday olamayacak. Dünyada böyle bir örnek var mı? Yok. Yasama yetkisi elinde mi? “Diktatör” dediğin temel haklarla ilgili düzenleme yapabilir, yasama yetkisi olur elinde, siyasi haklar, ödevlerle ilgili yapar, yasamayla ilgili yapar, yargıyla ilgili yapar. Bu teklifin neresinde temel haklarla ilgili, siyasi haklarla ilgili, yargıyla ilgili, yasamayla ilgili Cumhurbaşkanına düzenleme yetkisi veriyor, var mı böyle bir şey? Diktatörlerin nerede eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır? Şu anda, Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunu açıyor. Dünyanın neresinde böyle bir diktatör var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Suriye Anayasası’nda var, Esad’da var, Esad’da.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Cumhurbaşkanı eğer diktatörlüğe yeltenirse, o zaman Meclisin seçimleri yenileme kararı vardır. Dünyanın neresinde diktatörlerin görevine Meclis seçim kararı alarak son verebiliyor? Böyle bir şey var mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Suriye’de var, Suriye Anayasası’nda var.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkıyor, onu denetleme yetkisi de Meclise ait, Meclis çıkaracağı kanunla o kararnameyi de çöpe atabilir. Dünyanın neresinde böyle bir şey var?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Suriye Anayasası’nda var, Suriye.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Meclis ayrı, yürütme ayrı, ayrı ayrı seçiliyor ve egemenlik millete ait, doğru ve tartışmasız ama millet sadece bugün yasamayı seçiyor, biz yürütmeyi de doğrudan seç diye getiriyoruz. Bunun neresi diktatörlükle alakalıdır? Tam demokrasiyle alakalıdır, millî egemenliğe tam değerini vermekle alakalıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunları birbiriyle karıştırmayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tam bir diktatörlük, tam diktatörlük!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bu ilk 4 madde yalanı da çok tekrar edildi.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Demokrasinin üstünde oturuyorsunuz, kalkın oradan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bu teklifin içinde ilk 4 maddede bir noktayı değiştiren bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Oturdunuz demokrasinin üstüne, kalkın oradan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kaç defa söylendi, milletimiz de bunu görüyor. Doğrudan da, dolaylı olarak da ilk 4 maddeyi değiştiren veya zayıflatan herhangi bir düzenleme yoktur. Bu bir rejim değişikliği değildir, siz istediğiniz kadar söyleyin; bu bir hükümet sistemi değişikliğidir...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Fetullah Gülen’le beraber mi yaptınız bu anayasayı?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – ...Türkiye’nin parlamenter sistemden cumhurbaşkanlığı sistemine geçişini düzenleyen bir düzenlemedir.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Fetullah Gülen de oy verecek mi buna?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yargıya gelince. Yargı konusunda Cumhurbaşkanının mevcut Anayasa’daki yetkilerine ilave yeni bir yetki getirilmiyor. (CHP sıralarından gürültüler) Anayasa Mahkemesi üyeleri nasıl seçiliyorsa şimdi de öyle seçilecek, Yargıtay cumhuriyet başsavcısı, başsavcı vekili şu anki sistemde nasıl seçiliyorsa aynen öyle, Danıştayın dörtte 1’i nasıl seçiliyorsa öyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Yalan!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – HSYK’da 4 üye seçiliyor, o da gene aynı öyle.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Fetullah Gülen de oy verecek mi buna?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yeni gelen şey, milletin temsilcilerinin HSYK’ya üye seçmesidir.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Niye rahatsız oluyorsunuz milletin temsilcilerinin Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmesinden?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 60’a göre pek kısa bir söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun, açtım mikrofonu 60’a göre.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi’nin 18’inci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işleminde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, demokrasinin tepki ve protesto rejimi olduğuna inanmayan ve bunu kabul etmeyenlere, kendisine yapılan her türlü eleştiriye hakaret addederek hakkında mahiyetindeki, emrindeki yargı marifetiyle dava açanlara, kendisi gibi düşünmeyen herkesi terörist ilan edenlere dünyanın her yerinde “diktatör” deniyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Ahmet Necdet Sezer’in bir buçuk yıllık görev süresinde 26 kişiye Cumhurbaşkanına hakareten dava açılmış.

HASAN TURAN (İstanbul) – Açmasın mı?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Abdullah Gül’ün son bir buçuk yıllık görev süresi...

HASAN TURAN (İstanbul) – Açmasın mı? Hakaret serbest mi olsun?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ... içinde 139 hakaret davası açılmış.

HASAN TURAN (İstanbul) – Hakaret edelim o zaman!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın bir buçuk yıllık görev süresi içinde ise 1.845 kişiye Cumhurbaşkanına hakaretten dava açılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Buradan şu çıkar: Ya Sayın Abdullah Gül'e göre Sayın Erdoğan daha tahammülsüzdür ya da Sayın Abdullah Gül'e göre Sayın Erdoğan daha baskıcı, daha diktatöryal, daha hoşgörüsüz, daha tahammülsüz bir tutum içindedir.

Arz ederim. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hukuk devletinde dava açmak bir haktır hukuku savunuyorsak, demokrasi diyorsak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, illa konuşacaksın. Şu İç Tüzük 64'ü böyle yiyeceğim sinirimden ya.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Gözaltı merkezlerinde yer kalmadı.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

22.- Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 299'uncu maddeye göre bu tür suç isnadı karşısında izin verme yetkisi Adalet Bakanlığına aittir.

Adalet Bakanı olarak göreve başladığım zaman, bundan önceki Sayın Cumhurbaşkanlarına hakaret isnatları geldiğinde Adalet Bakanlığının uygulaması nedir diye arkadaşlarıma sordum ve istatistikleri de çıkarttım. Reddedilen ne kadar, izin verilen ne kadar diye baktığımızda, neredeyse bütün Sayın Cumhurbaşkanlarıyla ilgili isnatların tamamına yakınına izin verilmiş. Sadece suç oluşturmayacağı çok açık olanlara... Onların sayısı da çok azdır. Ama, dosyalara baktığımızda, Sayın Sezer'le ilgili, Sayın Gül'le ilgili, önceki Cumhurbaşkanlarımızla ilgili hakaret dosya sayısına baktığımızda bunların çok az olduğunu görüyoruz ama özellikle Sayın Cumhurbaşkanımıza dönük kampanyalar yürütülüyor ve sinkâflı -burada söylemeye dilim varmıyor- onlarca, yüzlerce, sosyal medyadan ve başka yerlerden hakaretler yapılıyor.

Benim yerimde Cumhuriyet Halk Partisinin sayın bir milletvekili Adalet Bakanı olsaydı, eminim ki tereddütsüz, o da aynısına izin verirdi. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Düşünce açıklamak ayrı, sövmek ayrı bir şey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun; 60'a göre size de söz veriyorum.

Bir dakika.

23.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Engin Altay'ın bazı örnekler üzerinden ve rakamla yapmış olduğu bir mukayese var. Burada, muhalif-muvafık, fikirleri farklı olabilir ama herkesin bir ortak kanaati olduğunu düşünüyorum; o da Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Türkiye siyasetinde karizmatik bir figür oluşu.

Esasen, AK PARTİ'nin on dört yıl boyunca iktidar olmasında Sayın Erdoğan'ın kitleler üzerindeki bu etkili liderliğinin, karizmatik rolünün büyük etkisi var. Karizmatik figürler coşkun taraftarlara sahip oldukları gibi aynı zamanda coşkun eleştirileri de doğururlar, bu doğru. İşte, bu coşkun eleştirilerden makul, meşru, demokrasinin özüne uygun olanlar herkesin başının üstüne...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen siz de.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – ...ama trollük yapanlara karşı...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Troll!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – ...Cumhurbaşkanlığı makamına gelmiş birisinin kendisinin değil, hukuk çerçevesinde savcıların, trollük yapanlara ilişkin dava açması olağandır. Durum bundan ibarettir.

Teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ama sizin trollere hiç dava açılmıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, 18'inci madde üzerinde beşi aynı mahiyette olmak üzere yedi adet önerge vardır; ilk okutacağım beş önerge aynı mahiyette olacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1504) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinde yer alan “Bu Kanun” ibaresinin “Bu Kanun hükümleri” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Yel

Tekirdağ

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahipleri:

Hamza Dağ

İzmir

Salih Fırat

Adıyaman

Mehmet Öntürk

Hatay

Ramazan Can

Kırıkkale

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Başkanım, önergeleri çekiyoruz.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler çekilmiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 5/1/2017

Meral Danış Beştaş

Mithat Sancar

Adana

Mardin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 447 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle metinden çıkarılmasını arz ederiz.

Engin Altay

Levent Gök

Özgür Özel

İstanbul

Ankara

Manisa

Tekin Bingöl

Ahmet Haluk Koç

Ankara

Ankara

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Levent Gök.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önemli bir Anayasa değişikliği teklifi görüşmelerinin sonuna yaklaşmış bulunuyoruz birinci turda.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyet büyük bir proje, cumhuriyet sıradan bir proje değil. Liderimiz Atatürk sıradan bir lider değil. Modern Türkiye Cumhuriyeti kurulurken emperyalizme karşı kanla verilen büyük bir mücadele sonunda bağımsız bir ülke yaratıldı. Bu ülkede sıfırdan sanayileşme, laiklik ekseninde halk egemenliği, çağdaş uygarlığa erişme mücadelesi verildi. Sizin bugünlerde dost bırakmadığınız tüm dünyada “Yurtta sulh, dünyada sulh.” ilkesiyle bütün dünyayla barışık bir ülke yaratıldı.

Kadın-erkek eşitliği, fırsat eşitliği... Fırsat eşitliğinden cumhuriyetin tüm çocukları nasibini aldı. Bugün bir Recep Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı oldu, Binali Yıldırım Başbakan oldu, bütün arkadaşlarımız milletvekili oldu. Bunların hepsi cumhuriyet kurumunun ve onun özelliğinin bir sonucu, durup dururken olmadı ve Mustafa Kemal Atatürk bir ortak kültür, ortak vatan yaratırken Türk, Kürt, Laz, Çerkez demedi; herkesi bütün etnik kimliğiyle, mezhebiyle benimseyerek bir ulus yaratma mücadelesi verdi. İşte, “modern Türkiye” böyle bir devletin adıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Başbakanlığı kaldırıyoruz. Sayın Başbakan kendini feda etti “Binalı feda olsun.” diye ama feda edilen Binalı Bey’in makamı değil, milletin makamı ve Başbakanlık kalkınca da Cumhurbaşkanı da Başbakanlığı üstlenecek, yürütmenin başı olacak. Peki, nereden nereye geldik sayın milletvekilleri?

Bakın, günlerdir arkadaşlarımız anlatıyor, aydın, Türkiye’nin saygın gazetecileri yazılar yazıyor, anlamadınız ama belki Atatürk’ün tam 87 yıl önceki sözlerini sizlere hatırlatırsam daha iyi anlarsınız. 27 Nisan 1931’de yeni seçimlerden sonra Atatürk Cumhurbaşkanı seçiliyor 4 Mayıs’ta, İsmet Paşa’dan kabineyi kurmasını istiyor. Bu vesileyle bir gazeteye demeç verirken sözünün arasında diyor ki: “Eğer İsmet Paşa hükûmeti kurmayı kabulden kesin olarak çekinmiş olsaydı başvekilliği bizzat üzerime alırdım, başka çare kalmazdı; ya ben ya İsmet Paşa.” Bu demeç her yerde duyulunca “Acaba bizde de Amerika Birleşik Devletleri’nde olduğu gibi başkanlık sistemi mi kurulacak?” tartışmaları yaşandı tam 1931 yılında. Bunun üzerine Atatürk, İsmet Paşa’yı, Fethi Bey’i ve Serbest Fırkanın sekreteri Nuri Conker’i çağırdı ve şu açıklamayı yaptı: “Arkadaşlarımız içinde başvekillik yapacak zevat çoktur fakat bütün bu arkadaşlarım da dâhil olduğu hâlde milletin umumi eğilimi benim şu veya bu zaruret karşısında başvekil olmamı icap ettirirse, bu vazifeyi kemalitevazu ve minnetle yapmaya hazırım. Bu takdirde benim aynı zamanda Reisicumhurluğu üzerimde bulundurmamın elbette kanuni imkânı yoktur. Benim alacağım bu yeni vazifeyi muhtelif tarz ve manalarda kötüye yorumlamak imkânı yoktur.

Amerika sistemini tatbik etmeyi hiç hatırıma getirmedi; systemsiz ve kanunsuz bir tarzda, Reisicumhurluk ile Başvekkâleti birleştirmeyi düşünmedim ve düşünecek adam olmadığının bütün milletçe malum olduğunu zannederim. (CHP sıralarından alkışlar) Bugünkü şartlar içinde, bir hükûmetin millet ve memleket menfaati için takviyesine maruf herhangi sözümü bin türlü boş sözlerle istismar etmeye kalkışmak çok bedbaht adamların işidir.”

Mustafa Kemal aynı şekilde kendisine bu konuda görüşünü soran Genel Sekreter Rıza Soyak’a da aynen şunları söylüyor: “Bunlar çok budalaca sözlerdir Soyak, şaşarım o efendilerin aklı perişanına. Hep biliyoruz ki, memleketimizin başına gelen felaketlerin çoğu şahsı idareden gelmiştir. Bu kadar geri kalmamızın başlıca amillerinden biri de budur. Biz öteden beri bununla mücadele ettik. Şimdi benden kimse aynı yola gitmeyi beklemesin.” (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha rica edeyim, toparlıyorum.

BAŞKAN – Tabii, bir dakikanızı ilave edeceğim.

LEVENT GÖK (Devamla) – İşte seksen yedi yıl önce geçen tartışmalar, işte Mustafa Kemal Atatürk’ün sözleri. Türkiye’nin ne denli itibarlı, onurlu bir ülke olduğunun altında Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarının bu sözleri vardır, bunun üzerine kurulmuştur cumhuriyet. Şimdi, siz bütün bunlardan sarfınazar ederek Türkiye’yi cumhuriyetin rotasından, Atatürk’ün rotasından çıkartmaya çalışıyorsunuz ve bize diyorsunuz ki: “Atatürk’ün yolundan dönün.” Hayır ve asla. Pir Sultan’ın dediği gibi:

“Kadılar, müftüler fetva yazarsa,

İşte kement, işte boynum asarsa,

İşte hançer, işte kellem keserse,

Dönen dönsün, biz dönmeyeceğiz yolumuzdan.” (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülecek olan 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Mithat Sancar (Mardin) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mardin Milletvekili Mithat Sancar. (HDP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Sancar.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar sözcüleri, Hükûmet temsilcileri bize bu teklifin -tartışmakta olduğumuz Anayasa değişikliği teklifinin- ne kadar çok demokrasi ve hukuk devleti getirdiğini anlatmaya çalışıyorlar ama burada demokrasinin sadece bir tek ölçütünü vurguluyorlar, o da seçim. “Eğer Cumhurbaşkanı seçimle gelirse ve yetkileri de artırılsa Türkiye güçlü bir hukuk devleti olacak, iyi bir demokrasi olacak.” demeye getiriyorlar. Oysa önerdikleri sistem, kuvvetler ayrılığı gibi hukuk devletinin temel ilkelerine, yargı bağımsızlığı gibi hukuk devletinin var oluş sebeplerine tümüyle yabancı, bu ilkeleri tanımayan bir sistemdir. Kuvvetler ayrılığını değil, tek kuvvet egemenliğini kurmaya yönelik bir teklifle karşı karşıyayız. Bunu defalarca söyledik. Kuvvetler birliği de değil bu, tek kuvvet sistemi. Tek kuvvet sistemi nerede var? Bu sistem 1650’lerde Thomas Hobbes’un teorisini yazdığı, sonra mutlak “monark”ların uygulamaya geçirdiği, hayata geçirdiği sistemdir. İnsanlık yerel demokrasiyi, katılımcı demokrasiyi, özgürlükçü demokrasiyi tartışırken AKP bize MHP’yle birlikte mutlak monarşiler döneminin köhnemiş sistemini özgürlük diye yutturmaya çalışıyor. Bakın, çok tehlikeli bir iş yapıyorsunuz. Bu sistem toplumu ikiye böler -sürekli- en az ikiye böler; ideolojik olarak ikiye böler, başka, etnik olarak böler, inanç açısından böler. Başkanlık sistemi, Türkiye gibi kutuplaşmanın derinleştirildiği bir ülkede bu kutuplaşmayı potansiyel çatışma alanı hâline getirir ve burada “milletin temsili” diye sözü edilen şeyin de gerçekleşme şansı olmaz.

Ya 1700’lerde, 1800’lerde söylemişti insanlar. Millet iradesi dediğiniz şeyin iyi tanımlanması gerekiyor, milletin iradesinden söz edebilmek için milletin özgür olması gerekiyor. Şahıslar için de geçerlidir, hukukun en temel bilgilerinden biridir: Özgürlüğü olmayanın iradesi olmaz. Siz özgürlüklerle ilgili en kötü uygulamaları yapacaksınız, özgürlükleri askıya alacaksınız, özgürlükleri askıya alacak bir yetkili cumhurbaşkanı, tek yetkili cumhurbaşkanı kuracaksınız ve sonra da millet iradesinden söz edeceksiniz. Milleti tek kişiyle özdeşleştiren sistemin milletin bekasıyla, hayrıyla, özgürlüğüyle, refahıyla alakası olamaz. Millet yüzde 50’den ibaret değildir, yüzde 51’den ibaret değildir. Başkana oy verenlerin dışında kalanların yaşam hakkını güvence altına almayan hiçbir sistem demokrasi olamaz, hukuk devleti olamaz, özgürlükçü olamaz, çağdaş olamaz.

Bu teklif, sadece bir kişiyi milletle özdeşleştirmeye yönelik bir tekliftir. Bunun adı da zaten diktatörlüktür. Millet adına her şeyi yapma yetkisi olduğunu burada propaganda ettiğiniz, anlatmaya çalıştığınız sistem özgürlükçü değildir, katılımcı değildir, tek kişi yönetimidir, diktatörlüktür, bu kadar açık. Bugünden yarına diktatörlük kurulmazsa öbür güne kurulur.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – Diktatörlük olsaydı böyle konuşamazdınız.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Daha önce de söyledim size. Dinlemeye de biraz tahammül etseniz demokratlığınız konusunda belki şu kadar bir umut yaratırsınız. İnsanları konuşturmuyorsunuz, konuşanları içeri atıyorsunuz. Gelecek sistemin bundan daha iyi olduğunu nasıl garanti edebilirsiniz; biz niye inanalım, halkımız niye inansın?

MHP’li milletvekillerine de bir sözüm var: Yıllarca tek adam yönetiminin ne kadar kötü olduğunu anlattılar. Buraya bir zahmet çıkıp bir özeleştiri verseydiniz, deseydiniz ki: “Yanlış düşünmüşüz. Şu nedenle yanlış düşünmüşüz. Şöyle yanlışmışız.” Onunla ilgili hiçbir hesap yok, hiçbir özür yok, hiçbir açıklama yok ama bu sisteme destek var.

Bakın arkadaşlar, bu sistem demokrasi için getirilmiyor, bu sistem hukuk devleti daha iyi olsun diye getirilmiyor. Peki ne için getiriliyor? Arkada başka hesaplar var. Burada milletin hakkını ve egemenliğini güvence altına almak değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, bir dakika veriyorum.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Milletin hakkını, hukukunu, özgürlüğünü, iradesini güvence altına almaya değil; bir kişinin, bir dönemin yaptıklarını, hukuksuzluklarını, yolsuzluklarını güvence altına almaya yöneliktir ve burada bir pazarlık olduğu şüphesini -bugüne kadar doğru dürüst bir açıklama yapmadığı için- ne iktidar partisi ne MHP, bir pazarlık olduğu, başka hesaplar olduğu iddiasını da asla zihinlerden silemezsiniz, bu şüphe sürekli güçlenecektir. Biz HDP olarak yerel demokrasi için, katılımcı demokrasi için, özgürlükçü demokrasi için, özgür ve müreffeh bir Türkiye için “hayır” diyeceğiz. Bizi ne kadar çok susturmaya çalışırsanız çalışın asla sesimiz kısılmayacak. Bu teklifin millettten, halktan, toplumdaki geri dönmeye için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Eğer siz özgür bir ortam yaratmaya cesaret ederseniz bu seçim sizin için “hayır”ın başlangıcı olacaktır.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, hatip konuşmasında pazarlık yaptığımızı söyleyerek satışmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta, iki dakika süre veriyorum, lütfen yeni bir satışmaya meydan vermiyelim.

V.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 447 sıra sayılı Anayasa Değişiklik Teklifi'nin 18'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz hep ifade ediyoruz: Milliyetçi Hareket Partisinin başından itibaren çizgisi bellidir. Bizim milletin menfaatinin dışında hiçbir hesabımız olamaz, bizim bütün hesabımız Türk milletinin menfaatidir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Söyle bir daha.

ERHAN USTA (Devamla) – Bütün meseleleri bu çerçevede değerlendirmek lazım. Pazarlık yapanların kiminle ne pazarlık yaptığını geçmişte herkes biliyor. Milliyetçi Hareket Partisi siyasi hayatı içerisinde, siyasi tarihi içerisinde hiçbir kirli pazarlığın, açık pazarlığın hiçbir şekilde içerisinde bulunmamıştır. Yani, bunları, bu tür lafları yakıştıramıyorum ve Milliyetçi Hareket Partisine hakikaten çok haksızlık olur bu. Dolayısıyla, tekrar ediyorum, hiçbir şekilde hiçbir anlaşmanın, hiçbir pazarlığın içerisinde olmamız mümkün değildir. Biz milletin menfaatini düşünüyoruz, milletin menfaatinin bugün bu şekilde davranmayı gerektirdiğini düşünerek bu teklife Milliyetçi Hareket Partisi destek veriyor.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 447) (Devam)*

BAŞKAN – Mithat Sancar ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18'inci madde üzerindeki görüşmeler böylece tamamlanmıştır.

Şimdi, maddenin gizli oylaması yapılacaktır.

Komisyon ve Hükûmet sıralarının görevli arkadaşlarımıza bırakılmasını istirham ediyorum.

Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerimizde oturalım, sadece görevli arkadaşlarımız gelsin, ad okunduktan sonra zarf ve pullar verilecek.

Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını biliyorsunuz, bir kez daha çok kısa bir arz edeceğim: Adı okunan sayın milletvekiline ilgili maddeyle ilgili zarf ve pullar verilecek, kabinlerde oy kullanılıp ondan sonra önümüzdeki oy kutularına bu oylar atılacak; beyaz kabul, kırmızı ret, yeşil çekimseri ifade ediyor.

Sayın milletvekilleri, usulüne uygun olarak bugüne kadarki kullandığınız tüm oylar için teşekkür ediyorum ve bundan sonraki süreçte de aynı hassasiyetle devamını diliyorum.

Şimdi, gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Kâtip üyelerimiz oy kullandılar mı?

Oyunu kullanmayan sayın üye var mı?

Peki, oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupalarını kaldıralım görevli arkadaşlar, kürsünün sağında ve solundaki oy tasnif yerlerine getirelim.

Başkanlık Divanı üyelerimizi de her zamanki görevlerinin başına -onları çok yorduk- davet ediyorum.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 481
Kabul : 344
Ret : 131
Çekimser : 1
Boş : 2
Geçersiz : 3

Kâtip Üye
Özcan Purçu
İzmir

Kâtip Üye
Mücahit Durmuşoğlu
Osmaniye”

Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin birinci görüşmeleri saat 23.20 itibarıyla tamamlanmıştır. İkinci görüşmeye en az kırk sekiz saat geçtikten sonra başlanabilecektir.

Değerli milletvekilleri, bugün icra etmekte olduğumuz birleşimle Anayasa değişikliği teklifinin ilk tur görüşmelerini tamamladık.

Bu haftaki görüşmelerde desteklerini, hoşgörülerini ve eleştirilerini esirgemeyen, en başta Meclis Başkanlık Divanı üyelerimize, partilerimizin grup başkan vekillerine, Anayasa Komisyonu Başkanı ve üyelerine, teker teker tüm milletvekillerimize ve hiç şüphesiz aziz milletimize, ayrıca Meclisimizin çalışmalarına katkı sağlayan tüm idari teşkilat ve çalışanlarına, kavaslarımıza, stenograflarımıza, yasama uzmanlarımıza, Meclis çalışmalarının kamuoyuna aktarılmasında bizimle beraber büyük çaba gösteren basın mensubu arkadaşlarımıza huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, hepinize ailelerinizle birlikte mutlu, huzurlu, hayırlı bir hafta diliyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

Anayasa değişikliği teklifinin ikinci tur görüşmelerinin ülkemiz için şimdiden hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Şimdi, 3’üncü sırada bulunan 443 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 443)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.
Ertelenmiştir.

4’üncü sırada yer alan 439 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 439)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.
Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 17 Ocak 2017 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı akşamlar, hayırlı istirahatler diliyorum.

Kapanma Saati: 23.23

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, 2007 yılından itibaren Cumhuriyet Halk Partisine mensup milletvekillerince yöneltilen yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/10145)

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 23.12.2016

Dr. Tur Yıldız Biçer
Manisa Milletvekili

İlgili makamlar tarafından yanıtlanmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi bünyesine mensup Milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunduğu Yazılı Soru Önergelerine ilişkin aşağıdaki sorularımın cevaplanması gereği doğmuştur.

- 1) 2007 yılından önerenin verildiği tarihe kadar her yasama yılı ayrı belirtmek üzere Cumhuriyet Halk Partili Milletvekilleri tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na kaç tane "Yazılı Soru Önergesi" verilmiştir?
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na, Cumhuriyet Halk Partili Milletvekilleri tarafından verilen soru önergelerinin kaç tanesi yanıtlanmıştır?
- 3) 2007 yılından önerenin verildiği tarihe kadar her yasama yılı ayrı belirtmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na, Cumhuriyet Halk Partisine mensup Milletvekilleri tarafından verilen Yazılı Soru Önergelerinden kaç tanesi, hangi gerekçelerle muhatabına ulaşmadan iade edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

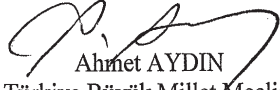
Sayı : 43452547-120.07- 78038
Konu : Soru Önergesi

15.01.2017

Sayın Tur YILDIZ BİÇER
Manisa Milletvekili

İlgi : 26.12.2016 tarihli ve (7/10145) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2007 yılından itibaren Cumhuriyet Halk Partisine mensup milletvekilleriince yöneltlen yazılı soru önergelerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- 01.01.2007-26.12.2016 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Partisi grubuna mensup milletvekilleri TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yasama Dönemi	22	23					24					25		26		Toplam
Yasama Yılı	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	1	2	
Yazılı Soru Önergesi Sayısı	2.615	72	3.664	2.896	3.957	2.132	6	4.653	11.257	14.024	6.622	1.503	322	5.718	1.833	61.274

Cevap 2.- 01.01.2007-26.12.2016 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Partisi grubuna mensup milletvekilleri TBMM Başkanlığına sunulan ve muhataplarınca cevaplandırılan yazılı soru önergeleri sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Ayrıca 10.01.2017 tarihi itibarıyla, 613 yazılı soru önergesi ise işlemde değildir.

Yasama Dönemi	22	23					24					25		26		Toplam
Yasama Yılı	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	1	2	
Süresi İçinde Cevaplanan	739	38	1.688	1.629	1.627	669		1.602	2.182	2.342	784	103		459	105	13.967
Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan		15	1.083	815	1.572	533		2.312	5.783	4.620	683			2.415	173	20.004
Toplam	739	53	2.771	2.444	3.199	1.202	0	3.914	7.965	6.962	1.467	103	0	2.874	278	33.971

Cevap 3.- 01.01.2007-26.12.2016 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Partisi grubuna mensup milletvekilleri TBMM Başkanlığına sunulan ve TBMM Başkanlığınca Anayasa ve İçtüzük hükümlerinde belirtilen nitelikleri taşımadıkları gerekçesiyle iade edilen yazılı soru önergeleri sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yasama Dönemi	22	23					24					25		26		Toplam
Yasama Yılı	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	1	2	
İade Edilen Yazılı Soru Önergesi Sayısı	31	13	609	240	275	208	1	126	651	1.107	1.271	164		413	71	5.180

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

59'UNCU BİRLEŞİM
15 OCAK 2017 PAZAR
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 20 Aralık 2016 Salı günü ile 28 Şubat 2017 Salı günleri (dâhil) arasındaki Salı ve Çarşamba günlük birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve yine yukarıda belirtilen tarihler arasındaki Salı, Çarşamba ve Perşembe günlerindeki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi,

443 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9’uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 15’inci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 20.12.2016 tarihli 43’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 15, 16, 20, 21, 22 ve 23 Ocak 2017 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00’te toplanarak bu birleşimlerinde gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

15 Ocak 2017 Pazar günü birleşiminde 380 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Ocak 2017 Pazartesi günü birleşiminde 88 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Ocak 2017 Salı günü birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

18 Ocak 2017 Çarşamba günü birleşiminde 181 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Ocak 2017 Perşembe günü birleşiminde 248 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

20 Ocak 2017 Cuma günü birleşiminde 142 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

21 Ocak 2017 Cumartesi günü birleşiminde 392 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Ocak 2017 Pazar günkü birleşiminde 192 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Ocak 2017 Pazartesi günkü birleşiminde 194 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Ocak 2017 Salı günkü birleşiminde 191 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerinde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

446 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 15'inci maddelerden, ikinci bölümünün 16 ila 38'inci maddelerden oluşması,

nerilmiřtir.

(Genel Kurulun 3.1.2017 tarihli 49'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

59'UNCU BİRLEŞİM

15 OCAK 2017 PAZAR

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 446)** Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.12.2016) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 447)** Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 310 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1504) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2017) (*)

3.- **(S. Sayısı: 443)** Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.12.2016) (**) (X)

4.- **(S. Sayısı: 439)** Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/650) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.11.2016) (X)

5.- **(S. Sayısı: 440)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/656) ile Dışişleri Komisyonu ve Milli Savunma Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 30.11.2016) (X)

6.- **(S. Sayısı: 340)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 250)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 302)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

12.- (S. Sayısı: 138) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

13.- (S. Sayısı: 285) Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

14.- (S. Sayısı: 390) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/415) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

15.- (S. Sayısı: 356) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/570) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

16.- (S. Sayısı: 357) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/571) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

17.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

18.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

19.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 355) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 137) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

22.- (S. Sayısı: 361) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 380) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/700) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

24.- **(S. Sayısı: 378)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 406)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Temini ve Yönetimine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/719) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.07.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 181)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 251)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 248)** Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 229)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 321)** Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 392)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/576) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 193)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 192)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 352)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/629) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 194)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 189)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 191)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 190)** Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

49.- (S. Sayısı: 339) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

51.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

52.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

53.- (S. Sayısı: 215) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

54.- (S. Sayısı: 338) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

55.- (S. Sayısı: 79) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

56.- (S. Sayısı: 363) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

57.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

58.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

59.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

65.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

66.- (S. Sayısı: 130) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

67.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

68.- (S. Sayısı: 135) Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

69.- (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 328) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

71.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

72.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

73.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

74.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

75.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

76.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

77.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)

78.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

79.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

80.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

81.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

82.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

83.- (S. Sayısı: 32) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

84.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

85.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

86.- (S. Sayısı: 37) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

87.- (S. Sayısı: 38) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 40) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

89.- (S. Sayısı: 41) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

90.- (S. Sayısı: 43) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

91.- (S. Sayısı: 44) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

92.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

93.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

94.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

95.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

96.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

97.- (S. Sayısı: 71) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

98.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

99.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

100.- (S. Sayısı: 77) Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

101.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

102.- (S. Sayısı: 80) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

103.- (S. Sayısı: 81) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

104.- (S. Sayısı: 82) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 84) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 89) Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 90) Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 91) Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 92) Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 93) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 94) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 99) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 100) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 101) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 102) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 103) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 104) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 105) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 106) Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 126) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 127) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 128) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 129) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 131) Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 132) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 133) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

198.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

201.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (S. Sayısı: 199) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

211.- (S. Sayısı: 200) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

212.- (S. Sayısı: 206) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

213.- (S. Sayısı: 214) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

214.- (S. Sayısı: 241) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

215.- (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

216.- (S. Sayısı: 245) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

217.- (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

218.- (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

219.- (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

220.- (S. Sayısı: 255) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

221.- (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

222.- (S. Sayısı: 258) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

223.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağımsızlıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

241.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

242.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

243.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

244.- (S. Sayısı: 152) 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

245.- (S. Sayısı: 293) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

246.- (S. Sayısı: 301) Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

247.- (S. Sayısı: 303) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

248.- (S. Sayısı: 308) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana'da Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

249.- (S. Sayısı: 309) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

250.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

251.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

252.- (S. Sayısı: 314) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

253.- (S. Sayısı: 316) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

254.- (S. Sayısı: 317) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

255.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

256.- (S. Sayısı: 319) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

257.- (S. Sayısı: 320) Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

258.- (S. Sayısı: 322) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

259.- (S. Sayısı: 323) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

260.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

261.- (S. Sayısı: 329) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

262.- (S. Sayısı: 330) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

263.- (S. Sayısı: 331) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

264.- (S. Sayısı: 333) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

265.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

266.- (S. Sayısı: 336) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

267.- (S. Sayısı: 315) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

268.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

269.- (S. Sayısı: 326) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

270.- (S. Sayısı: 327) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

271.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

272.- (S. Sayısı: 335) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

273.- (S. Sayısı: 337) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

274.- (S. Sayısı: 224) Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

275.- (S. Sayısı: 344) Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

276.- (S. Sayısı: 342) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

277.- (S. Sayısı: 346) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

278.- (S. Sayısı: 347) Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/679) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

279.- (S. Sayısı: 348) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gizlilik Dereceli Bilginin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/681) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

280.- (S. Sayısı: 349) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/408) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

281.- (S. Sayısı: 351) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/608) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

282.- (S. Sayısı: 353) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/632) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

283.- (S. Sayısı: 354) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

284.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

285.- (S. Sayısı: 358) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

286.- (S. Sayısı: 359) Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

287.- (S. Sayısı: 362) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

288.- (S. Sayısı: 364) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

289.- (S. Sayısı: 365) Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

290.- (S. Sayısı: 366) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

291.- (S. Sayısı: 367) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

292.- (S. Sayısı: 368) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

293.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

294.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

295.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

296.- (S. Sayısı: 372) Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

297.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

298.- (S. Sayısı: 374) Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

299.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

300.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

301.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

302.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

303.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

304.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

305.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

306.- (S. Sayısı: 391) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

307.- (S. Sayısı: 394) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

308.- (S. Sayısı: 397) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

309.- (S. Sayısı: 345) Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

310.- (S. Sayısı: 393) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

311.- (S. Sayısı: 350) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

312.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

313.- (S. Sayısı: 377) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) (X)

314.- (S. Sayısı: 415) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

315.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

316.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

317.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

318.- (S. Sayısı: 428) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/738) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

319.- (S. Sayısı: 429) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/749) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

320.- (S. Sayısı: 430) Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/747) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

321.- (S. Sayısı: 427) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/731) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.11.2016) (X)

322.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

323.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

324.- (S. Sayısı: 431) Türkiye Cumhuriyeti ile Singapur Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/757) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.12.2016) (X)

325.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

326.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

